

3,2064

వరిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1923-వ సం॥ అక్టోబరు 5-వ తేదీ శుక్రవారము

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ భార్య వరదాసు బహుళ ప.సి.

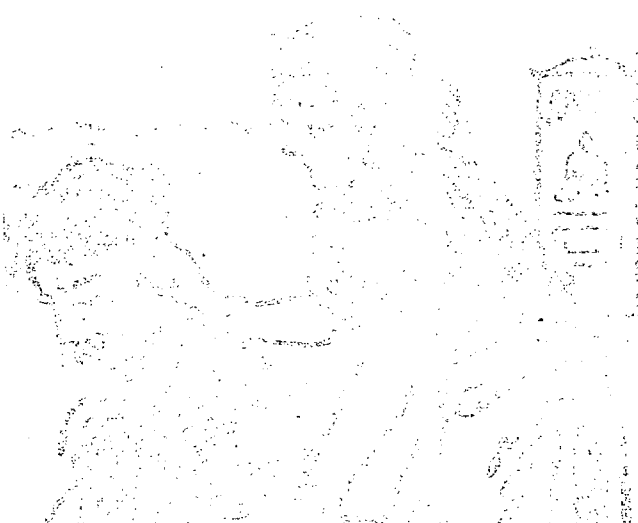
No. 157

సంచిక ౧౫౭

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు ముందిచుండు

గొప్పగొప్పపాఠికే కేలకుపేలు
జ్యోగ్యతావల్లములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మోస్తును. చాచువు పోట్ల
కాపును. పార్వపునోవ్వుల బారబోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దున్నదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నోవ్వులకు నంజీవివరించి.

మంచువా. చీటి చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.

చక్కని డబ్బిలో నహా నీసా 1-6 0-10-0
డబ్బ 1-6 0-4-0 లు.

ప్రతియంట ముఖ్యముగా నుండకగినది.

అమృతాంజనం డిపోజ్

6, 7 రంబులెట్టివీధి, మద్రాసు

109, ఫ్రీకోర్డ్, ఫోర్టు, బొంబాయి

ధర సరసము!

నక్కు మైన నరుకు!!

స్వదేశాభిమానులారా ఆలసింపక స్వదేశి పరిశ్రమమునకు

ప్రోత్సాహమొనగి, ఉత్సాహమును గలిగింపుడు!!

అన్ని రకముల పప్పురమెట్లు హిందూదేశమునందే హైందవరిత్రామకులచే చేతితో
తాళబడక తయారుచేయబడినది. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఏజెంటు:—పేరూరి నచ్చిదానందరావు, బెజవాడ; మద్దుల కేశవరావు, ఏలూరు.

తంతి విలాసము

“పేరూరి”

ది ఈస్టర్న్ కన్ఫెక్షనరీమార్ష

16, ఆదియప్పనాయకపేడి, జి. టి, మద్రాసు.

ఇది వరకు మా పద్ద బేరము చేసిన

వారందరకు తృప్తికొందుల మాత్రమే గాక, నడిచలే అడ్డుకొని చంపుటచే మామగ్గును
నకు ప్రజల నిద్రకును. మేలైన అకలు భిక్షుకాగమ నగలు చాచునీకా రండును
ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను గోరెని లెక తొత్తుకు ప్రాసన చంపుచును.

సరిశ్రమకాల:—

జరిగం సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందుకో,

96. వరదాముత్తియప్ప ఏధి, మద్రాసు; హోయం:—చైనాబాబురొడ్డు (పూలలింగడికి ఎదురు) మద్రాసు.

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగురుమిరుచాయ నూలురకమున్న
నూతన పలురకముల క్షలరు నూలున్న, నెం 20 మొనలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు
తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు అర్జున వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి
చాయలుగాను పంపించబడును. కాంటిల్ అర్జునకు వ్రాయును.

యల్. కే. మీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు సప్లై వ్యాపారం, మహల్ నేధి, మధు.

పాబ్ కో రంగులు

అన్ని పనుల కువయోగపడును.

మీడబ్బుకు సరియైన విలువను పొందనగును.

పాబ్ కో రంగులు ఎట్టి విచారితవు పెండలకైనను,
వానలకైనను, పగులుటగాని, కాంతి తగ్గుటగాని,
లేక చాలకాలమువరకు నుండును.

వివరములు కోరువారలకు ప్రముఖునిచే నల
హాలు ఉచితముగా నివ్వబడును. ఈ అపూర్వతరుణ
మును పోగొట్టుకొనకుడు. వెంటనే వ్రాయుడు.

మాస్సీ లింగ్ కో లిమిటెడ్,

బొంబాయి 60, మద్రాసు.

Best Plants & Fresh Seeds II

Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guavy
and Pomegranates Rs. 6 per dozen. Pomaleo
Orange and Lime Rs. 9 per dozen Roses & best
coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vege-
table & Flower Seeds, 20 sample pkts. Rs. 2
each per 10 sample pkts. Rs. 1-4 each INDIAN
VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2
Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to:—
K. PADMANABHAPAI, Nursery, Salem

బొంబాయి లైఫ్ అమ్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
(స్థాపకము 1908)

సభాధ్యక్షుడు, సర్ లూయీభాయ్ నమల్ దాస్ Kt.
C 1 E.J.P. సెలెబ్రేషన్ యే. డి. కాల్డవెల్ థర్ ఇండియా
చేత్ర భిక్షులంకెనీలంకెల్ల అన్ని విధముల పాలసీఫికేషన్లు
ల నివ్వగలగినది. ప్రత్యేక పనులములు 4845
మైన ప్రముఖములు. ఎక్కడ నోననలు. స్వల్పపరతులు.
మంచి చేతికొరెంటు.

అహ్మద్ నూర్ నూర్ థర్ ఫీజర్. పాలసీఫికేషన్ వాక్కు
చేయగలగినది. వివరముల వ్రాయును.

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary
Madras Branch, P. B. No. 337,
Mount Road MADRAS.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1923 సం॥ అక్టోబరు 5-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 42 కలవి రు	12 12 0	18 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటో	18 8 0	14 0 0
ధిల్లి ,, డిటో	15 8 0	17 8 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
సువ్వలు ,,	20 0 0	28 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0
పెసలు ,, డిటో	18 4 0	14 2 0
పెసలు ,, డిటో	14 0 0	16 8 0
మినుములు ,, డిటో	14 8 0	16 0 0
ఉలములు ,, ర 195	10 0 0	11 0 0

3. నూనెపప్పులు

సువ్వలునూనె బా 1-కి	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి పు 1-కి	14 0 0	21 0 0
మినుకేదనగనకపు బా 1-కి	55 0 0	56 0 0
చేడిగోనాటిక ,,	45 0 0	50 0 0
వేరునెనగనక గానుగ బా 1-కి ర 117 మినుకేదన 115		
అముదము బా 1-కి	100 0 0	108 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపప్పు బా 1-కి	110 0 0	112 0 0
కురవపప్పు ,,	75 0 0	83 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	70 0 0	77 0 0
దనియాలు ,, బా 1-కి	84 0 0	88 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40, 45		
కాశిపాస్తాపాయకట్టు ,,	50, 55	
తెల్లము బా 1-కి	28 0 0	49 0 0
అస్సాచక్కర బస్తా 1-కి	26 6 0	26 10 0
చింతకందు బా 1-కి	28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

పట్టాకం బా 1-కి	81 0 0	88 0 0
చదరం ,,	29 0 0	81 0 0
రవుండు ,,	25 0 0	81 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	రు 8 2 0	
నెం 6 ,, కట్టారి	5 8 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 0 0	
నెం 20 1/2 రెవ్వేస్ట్రీలు	7 7 0	
నెం 40 జుమ్మరు 10 పా	12 8 0	
నెం 44 సాండో	6 2 6	
నెం 40 రాటి	10 12 0	
నెం 4 బెన్ని మసీదు	4 12 0	

7. దూది

బోంబాచెట్టు బాగువ 1-కి	రు 36 6 0 0	
------------------------	-------------	--

8. లోహములు

వండి 100 కులం 1-కి	రు 61 0 0 రు 61 8 0	
బంగారుకులం 1-కి	21 0 0	21 2 0
సవరణ 1-కి	13 7 6	
ఇత్తడి బా 1-కి	225 0 0	280 0 0
రాగి బా 1-కి	276 0 0	280 0 0

9. రంగులు

అత్తిమేలు సిట్టెరులాండు అలిజరయిన్ సింహం		
సీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	58 0 0	
,, నీలిరవ 1 రు	1 10 6	
,, 14 రకులు	1 10 0	
,, 28 రకులు	1 9 0	
,, 56 రకులు	1 8 6	
,, 1 అంగుళ	1 8 0	
కేర్రులు పొన్నుస్కాట్ లెట్ అగ్గ (టర్కీ-రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగో 8 రి	1 0 0	
సవరణ 4 రి	1 2 0	

ఆంధ్ర నాటక రంగము

బెజవాడ

పాదుకాపట్టాభిషేక నాటక ప్రదర్శనము

బెజవాడ, ది 28-9-23 తేదీని శ్రీ మాధరి మోతే

హానినందు సమాజాధిపతులను విడంబరజీవులను జేకధర్మమును నిగర్హమాదామణులను విద్యాధికులను కేవలధర్మవ్యూహులను ఆంధ్రనాటక కళాపోషకులను నగు శ్రీయుత శ్రీ రాజా మోతే శారాయణరావు జమిందారు యం. యల్. సి. వారి శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము (ఏలూరు) వారిచే జయప్రదముగా ప్రదర్శింపబడినది. నాటకము నిర్వీరకాలమునకే యవనిక యై త్రవడెను. రంగస్థలమున మంధర ప్రవేశించినది. శ్రీ తాయగపు మంధర ప్రత్యక్షమయినా యని ప్రేక్షకులమూపు లకు గన్పట్టినది. మంధర పాత్రధరించినవారు శ్రీయుత ముక్తేది రామానుజాచారిగారు న టిం చు హాసభావప్రకటన మంధర పాత్రపోషకులు తులాభారముగా సరిపోయినది. ఇక కైక పాత్ర ధరించిన శ్రీయుత నటరత్న పాడుపల్లి సుబ్బారావుగారు తన పాత్ర పాంజర్యకాంతిచే ప్రేక్షకుల, స్వాదయ మును ఆకరించిరి. వీరు కైకపాత్రకు తగినభావము రాజాంతః పుర శ్రీలక్ష్మణుడవలసిన లక్షణము విక్సిలి వర్ణనాతీతముగా నొప్పించిరి. దీక్షభపాత్ర శ్రీయుత పంగీశవిద్యాజ్ ఆద్రింకి శ్రీ రామమూర్తిగారు ధరించిరి. శేడుగదా ప్రేక్షకులకు సుదీ నము! వారి శ్రోత్రమాలకు తనివి దీర మృదుమధుర గానము వారి మాపులకు తనవు పులకాంకితమున సమయము లిట్టసించినది. వీరి పాత్రపోషకులను కొనియాడుటకు ఫణింద్రునకైన దర ముగాదు. శ్రీరామపాత్ర శ్రీయుత విద్యాజ్ బాలకవి పం చాంగం వెంకటరామానుజాచారిగారు ధరించిరి. మాతాపితృ ల యాజ్ఞకు, జనపాలకే కైకవద్దను దక్షిణునియొద్దను శైవు గైకొని అనజపత్ని సమేతముగా జనవాసమునకు పోవునపుడు వీరు చూపించిన నటశీలత విక్సిలి కొనియాడతగినవి. వీరు రా మపాత్రమును అభిప్రాయముగా సమర్థించగల కైకీలవారు. లక్ష్మణ పాత్రధరించిన శ్రీయుత పంచాంగం వెంకటాచారిగారు. తన పాత్రమును చక్కగా పోషించుకొను సమర్థులే.

గాత్రము వ్యవకళితక పాటలు పద్యములు బాగుగా పా డతేకపోయిరి గాని తిలిమ్మా విషయములు బాగుగా సమర్థించి రి. భరతపాత్ర శ్రీయుత నాటకకళానిధి ఆరణి వెంకటపితృ నారాయణగారు ధరించిరి. కొంతమంది నటులు రంగస్థలమున ప్రవేశించు సమయముననే సింహగర్జనలతో రంగమున ప్రవేశించెదరు. అట్లుచేయుట పాత్రపోషకులను అంతరాయము గలిగించును. సత్యనారాయణగారు అట్లు రంగస్థలమున ప్రవేశించెదరు. మాతృగృహమున కేరలిగా పోషలయినో నట్లు రం గమున ప్రవేశించిరి. పిదప తన తండ్రిగారి మరణపుత్రాంతమును రామ వనవాస వృత్తాంతమును తన తల్లిచే నెరిగి సమయించిత రాద్రవమును విప్పించిరి. వీరు మాట్లాడునపుడు ముద్దు బిడ్డడు పలుకుచున్నాడాయను దువివక్యముగా మాట్లాడెదరు. వీరు యిదివరకు వసంతసేం మొదలగు శ్రీ వేదములుచేసి ఆంధ్రదేశమున విక్సిలి కీర్తిని బొందిరి. నాయకీ నాయకపాత్రల ను విక్సిలి సమర్థతతో నొప్పించెదరు. తిలిమ్మా పాత్రధారులం దరు తగు సమర్థులే యాప్తులేసిరి. ఈ సమాజమువారిని భగవం తుడు కుభద్యుష్టిని అవీర్యుడించు గాక యని ప్రార్థనా ఉన్నాడు.

అలాటి సుబ్బారావు.

హానినందు సమాజాధిపతులను విడంబరజీవులను జేకధర్మమును నిగర్హమాదామణులను విద్యాధికులను కేవలధర్మవ్యూహులను ఆంధ్రనాటక కళాపోషకులను నగు శ్రీయుత శ్రీ రాజా మోతే శారాయణరావు జమిందారు యం. యల్. సి. వారి శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము (ఏలూరు) వారిచే జయప్రదముగా ప్రదర్శింపబడినది. నాటకము నిర్వీరకాలమునకే యవనిక యై త్రవడెను. రంగస్థలమున మంధర ప్రవేశించినది. శ్రీ తాయగపు మంధర ప్రత్యక్షమయినా యని ప్రేక్షకులమూపు లకు గన్పట్టినది. మంధర పాత్రధరించినవారు శ్రీయుత ముక్తేది రామానుజాచారిగారు న టిం చు హాసభావప్రకటన మంధర పాత్రపోషకులు తులాభారముగా సరిపోయినది. ఇక కైక పాత్ర ధరించిన శ్రీయుత నటరత్న పాడుపల్లి సుబ్బారావుగారు తన పాత్ర పాంజర్యకాంతిచే ప్రేక్షకుల, స్వాదయ మును ఆకరించిరి. వీరు కైకపాత్రకు తగినభావము రాజాంతః పుర శ్రీలక్ష్మణుడవలసిన లక్షణము విక్సిలి వర్ణనాతీతముగా నొప్పించిరి. దీక్షభపాత్ర శ్రీయుత పంగీశవిద్యాజ్ ఆద్రింకి శ్రీ రామమూర్తిగారు ధరించిరి. శేడుగదా ప్రేక్షకులకు సుదీ నము! వారి శ్రోత్రమాలకు తనివి దీర మృదుమధుర గానము వారి మాపులకు తనవు పులకాంకితమున సమయము లిట్టసించినది. వీరి పాత్రపోషకులను కొనియాడుటకు ఫణింద్రునకైన దర ముగాదు. శ్రీరామపాత్ర శ్రీయుత విద్యాజ్ బాలకవి పం చాంగం వెంకటరామానుజాచారిగారు ధరించిరి. మాతాపితృ ల యాజ్ఞకు, జనపాలకే కైకవద్దను దక్షిణునియొద్దను శైవు గైకొని అనజపత్ని సమేతముగా జనవాసమునకు పోవునపుడు వీరు చూపించిన నటశీలత విక్సిలి కొనియాడతగినవి. వీరు రా మపాత్రమును అభిప్రాయముగా సమర్థించగల కైకీలవారు. లక్ష్మణ పాత్రధరించిన శ్రీయుత పంచాంగం వెంకటాచారిగారు. తన పాత్రమును చక్కగా పోషించుకొను సమర్థులే.

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!
దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను

Regd

తెప్పించి, జీవదళా వాదిన మీరు విక్సిలి తప్పిచెందిదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. (తెప్పినను అడుగకలే) మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. ఇవి మేలైనకస్తూరి, పంకురుపువ్వు, అపూర్వమైన పిండులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరికముగా తయారు చేయబడినవి. తాంబూలముతో గాని, జిడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. వలువిధములు, దగ్గులు, శీతలము అదీర్చుము, స్నేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి పిల్లలు వడినెము, శ్రక్కుల తామ్రు, అగ్నిహృదయము, మదనధ ము జలహీనత మొదలగువాటికి వ్రాగారుధమువలె వనిచేయును. స్త్రీలు వసిపిల్లలు ముదలవారు మొదలగువారికి అమృతసదానము. బాలింతలకు పిక్ గొప్ప వగప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రు 0.40 బోర్డు బిచ్చు బిచ్చు 0.40 కి. బోర్డు బిచ్చుతో 3 సహి రు. 1.80, 12 కి రు. 2.10, 25 కి రు. 2.50 భివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల వండితులు, పొవైటిరు.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

బాపట్ల

శ్రీకృష్ణలీలలు

మా బాపట్ల నాటకకాలలో గుంటూరు బాలమిత్ర సభ్యు లు శ్రీ పండిత సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి కృతమగు 'శ్రీకృష్ణలీలలు' అను నాటకమును ప్రదర్శించియుండిరి. బాలమిత్ర సభకుల్లె రు 7,8,10,18,15 ఏండ్ల ప్రాయముగలవాడు, పుల్లనట్లలు ఆంధ్రమండలములు నైజాం రాష్ట్రమునం దెల్లెడల తమ యన మాన నటనా కౌశల్య ప్రదర్శనముల గావించి గొప్పగొప్పవారి ప్రశంసలకు పాత్రులై అనేక సువర్ణ పతకములను, వండి బాలు లను, గిన్నెలను, పిల్లనగ్రోవి, లక్ష్మీ పరస్మతి కృష్ణ విగ్రహ ములు మొదలగు బహుమతుల పొందియుండిరి. శ్రీ కృష్ణలీల ప్రదర్శనా సందర్భమున దేశీ వసుదేవుల పాత్రల ధరించిన నై డిబాబు, నూరిగార్లు, శ్రీ కృష్ణ పాత్రధరించిన నాగలింగం రాధాకృష్ణమూర్తులను విశేష శ్రవణపాత్రులు. వసుదేవ భూమికను ధరించిన నూరికి ఆంధ్రశాస్త్రి చాపిక్, అను బిరద మును, దేశీ పాత్రధారికి 'గాన పరస్మతి' అను బిరదమును, ద్వితీయ కృష్ణ పాత్రధారియగు రాధాకృష్ణునకు 'గానలోల' అను బిరదమును కలవు. ప్రథమమున శ్రీ కృష్ణపాత్ర ధరించిన నాగలింగం ఏడెనిమిదేండ్ల బాలుడు. అతడు నెమలి పింఛను ధరించి, తులసిమాల చాల్చి, చిట్టత గజ్జెయ్యో ఘులుగుల్ల మని మోయి, చేత రజతమయము పిల్లనగ్రోవిబూని, ఆడు దు పాదుచు నవ్వుచు రంగమున బ్రవేశించిన నైఖరి జూడ ప్రేక్షకుల కానం దాశ్చర్యము లొదవెను. అతని హాసభావములు, విలాపచేష్టలు, క్రిగంటి దృక్పలు, మద్దు లొలుకుటకులు, మృదు మధుర స్వరము, అతిశ్రావ్యమగు గానము కనిన వినిన ప్రేక్షకు లెల్లరు ఆనందాభి సజ్జుత లూగిరనుట నిజము. దేవ కీ పాత్రధారియగు 'వైడిబాబు' అప్రమ గర్భమున నుదయించిన బాలకృష్ణుని ఆడించి లాలించుకొని వరమాశ్చర్యమును, శేఖరియ తోని యశోద గృహమునకు గొంపోవు నిమిత్తము వసుదేవున కిచ్చు సందర్భమున జూపించి, యొప్పించిన శోకరసము చూడ జూడ నితడు భవిష్యత్కాలమున శాంధ్రనాటక రంగమున నసమాన శ్రీ పాత్ర ధారియగునని యావ వాడముచున్నది. ఆ సమయమున నతడు నిజముగ శోకించియున్న ప్రేక్షకుల శోక భార సంతప్తులగు జేయుటయు సంభవించెను. ఇట్టి నటనా కౌ శల్యమును బ్రౌఢిత్యమును కలిగిన నీ బాలకులకు వరమదయో కరుడను భగవానుడు పరిపూర్ణ ఆయురారోగ్యము లొసంగు గాత!

సింగంపల్లి వెంకటాద్రి,

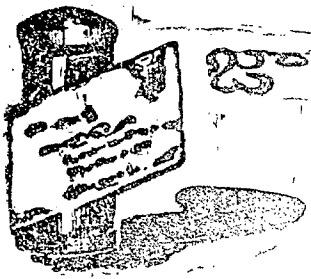
కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇవిడిన వెంటనే వివ పురుగుల జంప ప్రారంభించి వాంతి భేదుల తగ్గించి మూత్రము నెడలించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమ్మ తాంబూలం డిటో, బొంబాయి - ముకరాను.

కళాభిమాని

జాబులు

గాంధీమహాత్ముని వర్ధంత్యుత్సవము

గాంధీమహాత్మునికి ఈ భాద్రపద బ 12 లు బుధవారము (10-10-28 తేది) నకు 89 వ సంవత్సరము పూర్తియై ఆ దశవదన సంవత్సరము ప్రవేశించుచున్నది. ఆత్రుమన దాయుడ యమన భజనలు, నూలుపోటీ పరీక్షలు సాదించుకొను నుహా సభయు జరుగును.

పి.హాకినీ సత్యాగ్రహశ్రమము చతుర్దేవులు, పెంకట పల్లిపాడు, నెల్లూరు. } కృష్ణ

అనంతరాయ నిర్మూలము

చెన్నపురి పచ్చయ్యకళాశాలకుం దాంధ్ర పండితులు గానుండిన శ్రీయుతులు సు సర్వ అనంతరాయమునకాదు దివంగతులయిన యుడంతమునువిని దుష్టసంహారమును బొందు చున్నాను. వీరితో శాతగతి స్వల్పసరిహదయముచేరిన వీరియు త్రమగుణములు, కరుణాభ్యుధికత, శాత దాగుగ గోచరించినవి. పితృమాతృకు కొంచెము దుర్బలులుగ గవపించినను మంచి బుద్ధిబలముగలవారు, పితృప్రభును విద్యార్థులలో సంప్రదించు నప్పుడు నవ్యులుగను గలిగి యుండెడివారు. వీరికి నూత్నిగ మాట్లాడుటయందు న్యేచ్ఛయధికము. తమ విద్యార్థులను పితృ భృతులను అగౌరవముగ సంబోధించి యెడంగుట, శాతకృష్ణ దుర్బలముచే పితృభావ కొండటకు రుచింపకుండెడిదాని పితృభావ సన ఓపికతో విన్నచో పితృ బహుగ్రంథపఠనమును, విపులవిజ్ఞానమును, ప్రచురము గాకపోవు.

పితృ చెన్నపురి త్రై ప్రవకళాశాలలో చాలకాల మాం ద్రాచార్యులగుండిరి. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునందలి జేత భాషాగ్రంథ నిర్ణయసభలముతో నొక సభ్యులుగగూడనుండిరి. పితృ పచ్చయ్య కళాశాలలకు వృద్ధులయిన పిమ్మటనే వచ్చి యుండిరి. గత సంవత్సరము కళాశాల యందు జేతభాషాపఠనము తప్పని సరియగుచే పితృ ఇంటి రీడియో క్లాసుకు తెలుగుపాఠమును జెప్పుచుండిరి. వ్యవహారమును చాలినంత ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము పొందుచున్న పితృ శ్రోత్రియులుగానే యుండిరి. పద్మితులందు భందోదోషము లున్నయెడల పితృ కొంతింతనరాని కోపము వచ్చును. భందోబద్ధము లేని కవిత్వము పప్పులేని వండుగయని పితృ తలచుచున్నపు యుండెడివారు. భాషగీతములకూడ పితృ ప్రయములు, క్లాసు నందు విద్యార్థులచేతనే గోలచేసినచో పితృ సహనము వహించి సమయానుకూలముగ నీతిబోధ చేయుచుండెడివారు. పితృ దుష్టులరీతియు, మాటల తెలుగును ప్రత్యేకాంగీకరణము వ్యక్త పరచుచుండెడివి.

నేను పచ్చయ్య కళాశాలలోఁ బ్రవేశించినప్పుడు మొట్టమొదట పీరిని కలిసికొనినప్పుడు పితృ క్లాసులో గావించిన నీతి యపవాదము జన్మాంతమును మడవరానిది. పీరికి కళాశాల విద్యయందు గల అమితాభివృద్ధిచే పరీక్షయందు రాంబోవు ప్రశ్నల విధమును, వానికివ్యవస్థ ప్రశ్నలక్షణముల విధమును విద్యార్థులకు నుబోధకము గావించెనువారు. పీరి నిర్వాణము విద్యార్థిలోకమును మాకండటికిని పీరిని నష్టము వాపాడించినది. వారు మాకు జేసిన సీల బోధలు మాచెవుల నింకను గిండుడునుమనేయున్నవి. కళాశాల నెల్లూరుకు మాయానప్పుడు మేమింటికి జనుటచే పీరింతలోమమ్మొడ బారయదు రని కలనైన దలంపలేదు. రాబోవు పరీక్ష తెన్నయో అమూల్యముగ సలహాలజెప్పడలచితిమని మేము పీరిని కడపట సారికలిసికొనినప్పుడు వచ్చించియుండిరి. పీరినికలలో మాకెడ బాటు గావించి మాకు దుర్బుధసంహారమును గల్గించుటకు మేమెరింగియుండినచో నప్పుడే యాసలహాలను గ్రహించియుండెడి వారము. పీరిబోధామృతమునుగ్రోలి ఎండతొండలు ఆంధ్రవిద్యార్థులు వృద్ధికిరానుండిరో; పీరు విద్యార్థిలోకమున గొననించిన పదుకవారమునకు మేమేమియు ప్రత్యుత్తరములను పేరుకాలక పోతిమి. పీరివద్ద నేను గ్రహించినవిషయకు పీరికిజేతా దాన్యాంబువుల సమర్పించుచున్నాను. పీరి భుజియైన దుర్బలము పీరికుటుంబమునకు నా సానుభూతిని గడుపరచుచు పీరి యాత్మకు శాంతిసోపంగ భగవంతు నర్పించుచున్నాడను.

పరుమారు సుందరవరదులు.

అంటుకోగవంబంబున చర్మ వ్యాధుల పోగొట్టుట కేర్పరప బడిన దినములచే తయారైన నిర్మలమైన కార్బాలిక్ సబ్బు కుభ్రమొనర్చుటయందు శ్రేష్ఠ మైనది. అంటు పంబంబమైన వ్యాధులను అటంకపరచును. దేహమంతటను కుభ్రపరచి ఆ రోగ్యమును కలిగించును. వైద్య శాస్త్రజ్ఞులచే ఆమోదింపబడినందున మెడికల్ అని పేరుచేర్చబడినది. గడ్డ విన్స్ మాంకెస్టర్ వారిచే తయారుకాబడినది.

ఆల్ ఫ్రెడ్ డబ్ల్యూ బ్రాక్
4875 పోస్టుబాక్సు, 875, బొంబాయి.

నాణ్యత వార్తానిధుంటువు.

మూలకంయొక్క 85000 సంస్కృతకల్పములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైండు నెల రు 3-4-0 లు. 'భన్వదీ విక' ఇందు సమస్తనిజములు కుదిరేసి భన్వములుచేయు యాశాని ఆయాశ్లేషవిధానములుగలవు. తులం 1-కి రు 500 కిమ్మతుగల భన్వముకూడ గలవు. క్యాలికోరైండు నెల రు 2-0-0 2454-1923 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

చిత్తూరు జిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ
జేతీయ మహాజనసభకు కలకత్తాకు వెళ్లడమకొనువారు నమూనానుపూర్తిచేసి ఒక రూపాయ రుసుముతో యీనెల 10 వ తేదిలోగా మా కార్యాలయమునకు పంపవలెను.

1928 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 20 వ తేది తనవారం సాయంత్రం 5 గంటలకు చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు హాలులో చిత్తూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము సమావేశ మగును.

కార్యక్రమాలు
(1) కలకత్తా కాంగ్రెసుకు పోదలమకొన్నవారి అభ్యర్థి దరఖాస్తులను విమర్శించుట.
(2) కార్యదర్శి లేగలు యితర అవసర విషయములు.

బి. మునిసామినాయుడు,
కార్యదర్శి.

గ్రామోద్యోగీయసోదరుల కొక విజ్ఞప్తి
నర్సాపురం తాలూకా గ్రామోద్యోగీయుల సంఘము డి 29-1-27 సం॥ రం తేదీని సాపింపబడినది. తాలూకాలో నుండు గ్రామోద్యోగీయులు పున్నాహారములనుబట్టి వారి సహాయముతో సంఘము దినపాత్రవృద్ధి నొందుచున్నది. నా సోదరులకు సంఘము బాగా అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురావలెనను కోరిక జనించుటచే నన్నెంతయో ప్రోత్సహించి సంఘము రిజిస్టరీ చేయించమని హెచ్చరించి వారు, సంఘము రిజిస్టరీకారకు కొన్ని నిబంధనలు తయారుచేసినారు. అవి ఏలాటలోవున్న అడిమనలో అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ అఫ్ బాయ్స్ స్టాంకంపె సీన్ వారు విమర్శించి డి 12-9-28 తేదీని మా సంఘము రిజిస్టరీ చేసి (Registration Act 21 of 1860) ప్రకారం రు 50 లు ఫీజు చెల్లించుటకు సంఘము రిజిస్టరీ జేసినట్లు సర్టిఫికేట్టుదయ చేయించినారు. గవర్న మెంటు అఫ్ ఫీషియల్ రికార్డునుకారకు ప్రయత్నము చేయుచున్నాము. యీ ప్రకారం ప్రతి తాలూకాలోను సంఘములు స్థాపించి సభకు సంఘములు రిజిస్టరీ చేయించి గవర్న మెంటు అఫ్ ఫీషియల్ రికార్డును చేయించుటకు సోదర గ్రామోద్యోగీయులను కోరుచున్నాము. రిజిస్టరీ చేయించినయెడల మనలో జ్యేష్ఠభాషముల నశించి సంఘము అభివృద్ధి కావడమునకు మనము గవర్న మెంటువారికి కోరు కోరికలు నెరవేరుటకు కారణభూతులను కొగలదు. యీ నిబంధనలు కావలసినవారు తెలియవరచినచో అధ్యునేయించు త్వరతో తమకు అడదజేయు ప్రయత్నము చేసెదము. యింకా వివరములు తెలిసికొనగోరువారు యీ దినపు ఆద్రుకుకు వ్రాసిన తెలియపరచెదను.

పెమ్మరాజు రామలింగేశ్వరుడు,
కర్లం, కొమ్మ విక్కాల్, నర్సాపురం తాలూకా

స్వాతంత్ర్యము
మ. మనకేమాత్రము నైకమత్యమును మాటలో లేకయున్నందుచే మనజేతీయ కీ యాధోగతియు దాస్యంబుకైగా యంచున్న వ్యమగుక పూర్వచరిత్రగాంబ; మనమీకాలంబునందైన ఆ పారబాటుక గ్రహించి ఏకమతితో పెంపొందగానొప్పదే. మ. కరములో గాలిన కట్టరాదెపుడు చేరంబోడు. తానగ్నినికా; మన మామాత్రము నీతిగై కొనక యున్నక జేతచారిత్రియలో పరియంపంగ ప్రయోజనంబుగలదే! కత్తులో సదాబాసునో అమృతాస్వాదనతుల్యమై వెలయుస్వాతంత్ర్యంబుచేయదే. తే. గీ. మంచి పరిపాలనలైన స్వతరిపాల సంబునకు నీడుగానిని చిరిత్రవాయు వారుదెల్పుట నిక్కంబు; తన గృహంబు పడుడు పాలింపనే నరు డిచ్చగించు? తే. గీ. చేనిలో ప్రతిచేనిలో - నున్నయపుడే పీరకై కోడల తరయ-బోరనేల! జనులు తాము స్వరాజ్యంబు బడసిపడవ హక్కులను నిర్ణయించుకొనంగ రాదే! మ. మనకకాపేరు ప్రతిష్ఠలక బడయుచే-మఖ్యంబుగాదేరికా తనజేతీయకై సదా నరుడు స్వార్థ త్యాగముక జేయగా వలె; తాత్కాలిక మైనయర్థములకై యాశించిస్వాతంత్ర్యమున కడుదూరంబుగ్రోయబూనునరులకా ధీరుల ప్రశంసింతురే! ఆ. వె. సీమబోని ప్రమాఖు లేతెగవారైన చూచి చూచి మనకు జన్మహక్కు లిత్తురనుకల్గ; తనచేతి యర్థంబు పుడమిలోన నెడడు-విడువగలదే! క. కావున మన మోక్షముకై మనమే యత్నింప వలయు-నన్యతేవర సా యపడక; వృధానివాదము పలుపుచు కాలంబు గడుప-తేమంబగునే. క. ఒకరేటికి లాగుచు నే రొక్కరు కోటికిని లాగ-కార్యములు చెడుకా భేదములు మాని గవ్య స్థానము చేరంగ జనుడు పూనినకోడక, క. భేదములు మనకు గలవని పాలకు లేటిగిరను పెంపు-జేయరువానికా భేదోపాయ భురీణులు వారలు గావునను మనకు కత్తులు జనునే! తే. గీ. వికమత్యంబు త్యాగ మహింస గలగు చోట తంత్రంబు లేమియు సాగిరావు మనకు బాగ్దోలి గొప్ప నిదర్శనంబు భేదముల పీడి స్వాతంత్ర్యపదవిగనుడు. సుబ్రహ్మణ్యభాగవతులు.

బొంబాయిరాష్ట్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక సమ్మేళనము కల్యాణి

కల్యాణి, ఆగస్టు 2 :—బొంబాయి రాజధానియందు నివసించు ఆంధ్రులెల్లరకు తెలియజేయుచు మేమునగా, ఈ సవత్సరము నవంబరునెలలో యిచ్చట జరుగజోవు బొంబాయిరాష్ట్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక సమ్మేళనములకు రాజోవు ప్రతినిధులను, ప్రేక్షకులను తగు సౌకర్యములు ఏర్పరచబడును. తెలుగుభాష మాట్లాడగల రుచ్చా, పంజాబుల తంపున, గ్రంథాలయముల తలపున నియమింపబడిన వాడును, ఎన్నుకొనబడినవారు ప్రతినిధులుగా రావచ్చును. సమ్మేళనమునకు రానివ్వగింపవారలు త్వరలో కాకర్లదర్శిగారి తో ఆంధ్రప్రదేశ్ త్రైమాసిక జరుపజోర్చు.

వీణా సుబ్బణాచారి

పంజాబ్ కార్యదర్శి, ఆహ్వానసంఘము

ఒక అకాలమరణము

దేవాంగకులజాతున, పరునెమిడిండ్ల కంటె నెక్కువ వయస్సు లేని చిన్నవాడగున, అసాధారణ సౌజన్య సంపన్నుడగున, బుద్ధిమంతుడగున అగు చప్పటి గురలింగమూర్తి అను విద్యార్థి నిన్న విజయనగరములో మృతినొందెనని నాయనలని వచ్చినందుకు మిక్కిలి దుఃఖించుచున్నాను. అతడు క్రిందటి సంవత్సరము మా హైస్కూలులోనే స్కూల్ ప్రైంట్ల చదివి పరీక్షలో జయమొందిన ఒక డగుటచేతను, విద్యార్థుల వాద ప్రతివాద సంఘమునకై గార్యదర్శియై క్లాసుకు నునిలరై యెన్నికగన్నవాడ డగుటచేతను, బ్రాహ్మణేతరులలోనే కాక బ్రాహ్మణులందున పట్టి గురూల తత్పరతలకలగిన యాచులందున చేతను, విద్యార్థిజనమునకు గురుత్వమునకై జరుగు ప్రయోగగుట వల్లను, తనకుగలవారై నాచేరి సోకింకెనే పిడుగుదానెట్లయ్యెను. ఎంతగా సంతాపించుచున్నానో చెప్పజాలను. అతనికి వృద్ధుడైన తండ్రిగలడు. మటుంబూ పేద జీతమున అవ్వకష్టములు పడుచున్నది. గురలింగమూర్తి పెద్దవాడై ఉన్నతదర్జీతులందు గృతార్థుడై పంరక్షకుడు కాగలడని గంపెదాసతో నన్న జవకారులకు సంభించిన ఆపద యెట్టిదటినో పలుక నెవరితరము? మరొక్కసంగతి తెలచుకొన నాకదుపు చెటువనున్నది. అమ్మో! అమ్మో! ఎట్లు ప్రాయశ్చలము? గతవత్సరమే అచిన్నవానికి వివాహమైనది. బాలవిరతువు గతియేమి? పశుమేత్వర! నీ విలాసము దుర్భాగ్యముగదా! గురలింగమూర్తి యాత్మకు నిత్యకాలి ప్రసాదించు తండ్రి!

జనమంచి నీ తారామహ్లామి,

ప్రథమపండితుడు, మున్సిపల్ హైస్కూలు, అనకాపల్లి, నిలువకు వైస్రాయలు మొదలగువారితో సంబంధించిరి. ఆ

గోస్తనది కాల్య మెయిలు దింగీలు భీమవరం రైల్వే ప్రయాణకుల సౌకర్యం

భీమవరం రైల్వేస్టేషను గోస్తనది కాల్యకుల విస్తృత కోడేకనంతరకు 4 ఫర్లంగులు దూరమున్నది. ఇదివరకు ఈ వంతెనవద్ద ఉండడం తీ తక్ 9 గంటలకు ఒక మెయిలు లింగీ బయలుదేరి సాచుంకాలయకు తలుపుదేరి మకు ఉదయమునకు నిడదవోలు వెలుయింపు అందించు నున్నది. నిడదవోలులో ఉదయం మెయిలు మామకుని సాయంకాలమునకు తలుపుదేరి మరు ఉదయమునకు ఆ దింగీయే తిరుగుచున్నది. ఇప్పుడు భీమవరములో రైల్వే పదుపాటునునకు పడరు దింగీ ఉపయోగ పడుటచేదు అందువల్ల పేనుమెంట్ల పొలములు మామదూకు జేంద కొండెపూడి మొదలగు గోస్తనది కాల్య నందియన్న చుట్టుప్రక్కల గ్రామాదుల ప్రజలు భీమవరం రైల్వే స్టేషనుకు వెళ్ళుటకు, స్టేషనులో దిగిన వెంటనే వ్యవసాయకర్యములు యున రైల్వే ట్రైనులబట్టి ప్రతిరైలునకొక మెయిలు దింగీ యెక్కులు చేయించుటకు తలుపు పడవల కంపెనీవారు పూను డన్నయెడల విగుల ప్రజాసౌకర్యముండును. నిడదవోలు నిన్ను పురం రైలు పూర్తి అయ్యేవరకే ఈ సదుపాయము అటువీడ్చుట యీ మెయిలు దింగీలే ఆధారమునందు.

వి. వి. ఆర్

సికింద్రాబాదు

పండిత నన్నారము

ఈ విభవనామసంవత్సర అధిక శ్రావణ మాసారంభమున శ్రీ వేదమూర్తులను సాంగజేదాధ్యేతరుల చతుశ్చాస్త్రపండితులు శ్రీ పితాపురపంపాసపండితులు నగు బ్రహ్మశ్రీ వడిలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారి శికింద్రాబాదు పురమున కరుదె చిరి. విను వేదాగోపస్వామిపూజనం దారిలేనవాలను విను ఈ మాంధ్రజేతరులకు సుప్రసన్నమే. వై విశేషములు వీరియెడ నవర్ధనంజగలవి యగుటయొ జగద్విశేషమే. ఇట్టివీరే ప్రథమమున సభిక్త శ్రావణకుడై 12 లు సాయంకాలము శికింద్రాబాదు పొగతులూరులోనున్న ధర్మపరీక్షన మ-రా-శ్రీ మత్స్యాల మాంధ్యగాని మొదలగు వైశ్యేయులే సమూహ్యబడిన సభ యందు జరింపజరయగ వేతక సహవిషయములను దెంపును వేదాగోపస్వామి గావించబడెను సభ్యులారాదించి. సభా కారములకు శాస్త్రులవారిని సత్కరించిరి. తరువాత శికింద్రాబాదు వైకధర్మబోధిని సమాజమువారు అధిక శ్రావణ 15 లు శ్రీవత్సకావరమేత్వరీ దేవకాలమున మరయొక సభను సభా వేతపరచిరి. అందు విద్యారులును ఉద్యోగిజకులును బ్రాహ్మణులును వైస్రాయలు మొదలగువారితో సంబంధించిరి. ఆ

సభలో రజస్వలానంతర వివాహ విధివాచనములను శృంగిస్తు తిక్రమాంములచే ఖండించుచు సునోహర డగ శ్రీశాస్త్రులవారిచే నుకన్యవింపబడెను. సభ్యులుసంతోషించిరి. సమాజసభ్యులు శ్రీ శాస్త్రులవారికి బహుమాన మొసంగిరి. వీమ్ముల హైదరాబాదు నగరమున గౌరీగూడెం రామమందిరమున మ-రా-శ్రీ హై శోర్లు వ్యాసాధికారుల గిరిరావుగారు మొదలగు సభ్యులచే నలంకరింప బడిన రి సభల యందు వేక మహా విమరులును శ్రీ శాస్త్రులవారు జక్కగా సభ్యులించిరి. సభ్యులధికారముచే శాస్త్రులవారిని పూజించిరి. తదనంతరము శ్రీ వైబాం ప్రభుమంత్రివలన మహారాజా బహుమార్ సర్వీకా ప్రసాదగారి యాసాసమున శ్రీ మంత్రవయల పంద ర్వనంజగల శ్రీ శాస్త్రులవారి యోగ్యతను గురతించి బావన బోడున, మరయు, మంత్రివరులు తమ యాసాసమునకు దగిన గొప్ప బహుమానము గావించి శాస్త్రులవారిని సత్కరించిరి. మరియు శ్రీ రాజారాయరావుగారి దేవిదీయం దొక సభ జరిగినది. అందు రుద్రమున కర్మము వక్కాదించిరి. అందు నకు వారావందించి శ్రీ శాస్త్రులవారిని తనరీతిని సన్మానించిరి అటువైని శ్రీ గద్వాల పంపాన మహారాజ్జగారు తమ స్థానమున శ్రీ శాస్త్రులవారిచే సభలు చేయించి గొప్ప బహు మానము నొంది ప్రతిసంత్సరమున తమ జన్మతృధికు రాగ లండల రాజ్జయనంగిరి. ఈ విషయం శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రులవారిని శ్రీ వైబాముగారి దేయనందలి ప్రభువులను శ్రీ మంతులను నిద్యాంసులను కలిపి ఈ 1116-0-0 కనూలు పరువారలను, విజయల కాల్యులును బహుమతి యొసంగి చక్క గ గౌరవించి వేదశాస్త్రముల యెడ తమకుల యాదరణను వ్యక్తము గావించిరి. ఇట్టి సమరలను విద్యాంసులకు తమ యా స్థానమున నునిచి గౌరవించెడి శ్రీ పితాపురాధీశుల యోగ్యత మిక్కిలి ప్రశంసనీయమగుటకు సంజియము లేదు.

(వైదికధర్మబోధిని సభ్యులు)

సమాకార బోధనాతరగతులు-తాడేపల్లిగూడెము

ఈనెల 8 వ తేదీనుండి తాడేపల్లిగూడెమునందు 811 నీడివారి కుటీరములలో వైకరగతులు ప్రారంభింపబడుచున్నవి. తరగతుల నిర్మాణకర్తగా శ్రీయుత ఆచార్యులు ముప్పారావుసంతులుగాడు (సెక్రటరీ బాదంపూడి లోకల్ కోఆపరేటివు యూ నియక్) నిర్ణయించబడిరి. ఈ సంబంధమైన వ్యవహారము తయూ వారిలో జరుపుకొనవచ్చును. వారు 7 తేదీనుండియు తరగతులు పూర్తియగుటకు అగ్రటనే యుందురు.

గారపాటి అంజనేయచౌదరి,

కార్యదర్శి, పల్లెమగోదావరీజిల్లా, కోఆపరేటివు డెడకేషన్, ఏలూరు.

WANTED AGENTS EVERYWHERE

చర్త వ్యాధులను గురుతుకూడ లేకుండచేయు

రాధాకృష్ణ

తామరమండు.

వాడుడు

అన్ని షాపులలోదొరుకును

V. S. SASTRY & Sons, TENALI. GUNTUR Dt.

మహాఘనతపహించిన నైజాం గ్యారంటీడు టేటు రైల్వే కార్మికుల సమ్మె చరిత్ర

నీ కింద గానూ సెప్టెంబరు 28-9-28 సమ్మె ప్రారంభము 16-8-28. లాభానుభవ కర్మాగారమునందు 16-8-28 తేదీన ప్రథమము కార్మికుల సమ్మె ప్రారంభమై యున్నది. ఈ సమ్మెకు కారణము, అధికారుల దౌర్జన్యము ప్రధానమై యున్నది. లాభానుభవ కర్మాగారపు పనివారిలో కొందరిపై కర్మాగారాధికారి, కార్బర్ దొంగగార దౌర్జన్యము పరిపరచు కారణముచే కార్మికులు తమతోట పనివారి యవమానమును తీవ్రము చేసిరి. పని అధికారికి తన శ్రమిక్రమ జనునవరకు సమ్మెకట్టుటకై అంతయు యటవ రించుటచే వారి సోదరప్రీతి పెల్లడించుచున్నదనట నిస్సం దేహము. ఈ కారణముగా, వారివారి కష్టములను పరకగొనక, అధికారుల దౌర్జన్యములపై తొలగించునను, వారివారి సౌకర్యాల, నోపని తగినంతటి నోపన పర్యవేక్షము పనిలోచరక సమ్మెకట్టియుంటిరి. వీరినెట్లు, మెట్టుగడ్డలో, యింజనీరింగు కర్మాగారపు కార్మికులను సమ్మెకాచేరిరి. రన్నింగు మెట్టు పనివారి, రొండెటును చేరిరి. రైలువేమను లలో (వోల్టేజీ) కూలియు చేరిరి.

తమకష్టములను నెరవేర్చగలములకై వారు వెంటనే విజయవాటికి జైల్లో పంపుకొనిరి. వారితిరువుల కొండలు వా యతలను, పంపించిరి.

విజయవాటికి పంపుకొన్న వివరములు ముఖ్యమైనవి.

- (1) కార్బర్ దొంగవారిని విచారించుట.
- (2) మోజుల పట్టి, పెట్టెలో తమ దొంగిలట్టులు నుం యట మాని, బెల్లకు తగిలించుటకై ఏర్పాటుచేయుట.
- (3) జీతములయందు క్రేము కట్టించి అవసరములేక నక రపు కేతనములు కావలయుననట.
- (4) ఘంటల పద్ధతి విడిచి, రోజు పద్ధతి ఏర్పాటు చేయుట.
- (5) నెలపుతనములు (గజెట్టు నెలపు) గుమాస్తాలవలె నొసంగుట.
- (6) వేతనములు గవర్న మెంటు రూపాయలు కావలె ననట. వాటి రూపాయలు అవసరములేదనట.
- (7) లోకల్ రైల్వేలో 25 పెన్షనరులను గ్రామాదుల నుండి పనికొరకు విప్పటకు, ఫ్రీక్యాను కొరకు.
- (8) 40 0/0 వేతనము మోపు నొసగవలెననట.
- (9) ఒక నెల ప్రీవీలేజీకలపు, 15 రోజులు కాబాయల్ నెలపుకలదు.
- (10) కూలీలజీతములను వృద్ధిచేయుట.
- (11) బ్యాంకులు, కూలీలకును, పనివారిలకును ఉచితము గా నొసంగుట.
- (12) సమ్మెదినములు జీతముల నొసంగుట.

ఈ సమ్మెదారులందరు సయిన నాయకులు తే కన్నును, మిక్కిలి కాంతముగా నే యున్నారగాన, మరి ఏవిధ మైన దౌర్జన్యము లేకుండా ప్రజాస్వామ్యము ముఖ్యముగా, యితర రైల్వేలలో గల సమ్మెలన్నిటికంటె యీ సమ్మెదారు లకు ధైర్యము, ప్రోత్సాహము ఒకరు నాయకులు లేకున్నను, యితరకాంతముగానుండటం ఎంతయు ఆదర్శప్రాయమై యున్న దనుట నిస్సందేహము విజయవాటి వీరిమరకు చేదచేసి తెట్టి పరియిన జవా బొసంగకునికి పని రైల్వే లలోపద్ధ తులో నొకరకు పర ఆకలకు మోసగారి కడకు సమ్మె దారులు నల్లి మొరటెట్టుకొనిరి. వీరితోపాటు ధర్మవర, వాసు ను రానువందనాయకుగారును యీ సమ్మెదారుల పట్ల సాను భూతిపాడి, వీరు తమశక్తిగలవిని ప్రయత్నించి, రైల్వే అధికారులతో సంగ్రహించి, సమ్మెదారుల మొరలన్నిటిని నెర వేర్చగలమనియు తాము అంతకు పూచీవారుమనియు, కార్మి కులకు బోధపరచి వారిని ప్రోత్సహించి కార్మికులు తిరిగి 28-8-28 తేదీన తమతమ పనులలోనికి వెళ్లుటలు చేసిరి.

అయితే సమ్మెదారుల మొరలు నిశుమంతయైనను కార్మి రూపమునకు చేలేరైరి. అధికారులు విన్నవించిరి. ఆగష్టునెల జీతముల నొసంగిరిగాని సమ్మెకాటపు జీతమును నొసంగబడ నందున, తిరిగి కార్మికులు కినుక వహించిరి. తిరిగి వారు తమ సమ్మెకాటమునాటి జీతమును నొసంగనిచో తిరిగి సమ్మెకేయుటకు కారణమగునని, విజయవాటికి 7-9-28 తేదీన నోటిసు ద్వారా ముందుగా తెలిపియుండిరి. ముందుకొనవలసిన వేది యొందిరిగాని వారి మొర నాలకించువారెరు! కార్మికులు తమ కష్టములు నెరవేరవరక, సమ్మెకేయ నుండి, తిరిగి 11-9-28 తేదీన సమ్మె ప్రారంభించిరి. నేటికి యరుగిడినములయినను సమ్మెదారులకు కార్మికులు, కష్టములగూర్చి, అధికారుల దౌర్జన్యములకు భయపడకండిరి. ఇట్టి నితిలో ధర్మవరలైన, వా మన రామచంద్రనాయకుగారు, 18-9-28 తానేమియు చేయ జాలని యట్లు నుడిచియుండినట్లు తెలియచచ్చినది.

అయితే 11 నెలల క్రిందట సావనబడి రిజిస్టరు కా కన్నును 8000 పభ్యులను గడిగిన, కార్మికు సంఘమునానికి తప్పి నదికాదు. ఈ కార్మికు సంఘాధ్యక్షులు శ్రీమత బాజీ కృష్ణారావు (జీల్లు)గారు పథకు సమ్మెకాటమును, వారితోపాటు నాటిక బాటుబడి, ఏ కారణములవలననో అన్వేషించుచు ఉప పంపించియుకొనిరి. వారిసాతే ఘనలక్షణముగాని నిశుమంత బడిరి. ఈ పునః సమ్మెకాటముందు ఎంతయేరీ శ్రద్ధవహించి ప్రజల సానభూతికి జాగ్రత్తలైరి. ఈ కార్మికులనువారు 22-9-28 తేదీన పని పనితి తొపు, విజయవాటికి తిరిగి కార్మికుల కష్టములను నెరవేర్చగలందులకు వివరించి పంపిరి. వారు తెలుసుకొన్న ముఖ్యవిషయము మూడు అంశ:

1. కనెడినట్టియు ప్రస్తుతము రురయన్యట్టియు సమ్మె కాలమున వేతనముల నొసంగి 1-1-28 తేదీనుండి, కూలిరూ పాయలుగాక, కనెడి సామ్యము జీతము నొస గుటయేగాక, బిక్సోక్కి నూతు కార్మికులకై 25 రూపాయలకు తక్కువ లేని జీతము నొస గలయిననుట (యంతెంతటి అశ్రమలలో (రైల్వే) నూతనముగాచేరి గుమాస్తా వేతనములు 25 నుండి ప్రారంభము గావున అతితన పోగలదు కావలయు గుమాస్తాల వ్యవహారములను కార్మికులకన్న, తీసిపోవలెనను, కార్మి కులను గుమాస్తాలను ఏకమని భావించినను చెల్లదనునని భావము:

2. లోకల్ రైల్వేలో ప్రభుత్వము ఉచితమును 40 % జీతముల అధికమును నెలపులు గుమాస్తాలవలె కావలయునను టయు,

3. యూనియన్లలో 8000 కార్మికుల పభ్యులుగాచేరి యుండటచే యీ యూనియనుకు సమానుచేయుటయు,

ఈ విషయము, రైల్వే అధికారుల విన్నవించిరి. వారి కని పన్నునుగన్నదని భావించుకుండిరి. కార్మికులు వదిలి తిరిగి కేతురను ధైర్యమునో మరదైర్యమునో విన్నవించిరి. అయి తే కార్మికుల కాంతము వ్యంపవలసి కావచ్చును. లాభానుభవ కర్మాగారము వారితోపాటు యింజనీరింగు కర్మాగారము వారన్నా చేయుండెదనట యంతవరకు మరచితిని.

కార్మికుసంఘమువారి ముఖ్యకారము డిబ్బు. ఆర్. నాయుడుగారునచ్చి వారము దినములునుండి, కార్మికుల కిందక ప్రోత్సాహము గలిగెను. ధైర్యమును గలిగెననట నిస్సందే హము.

వీరన్నా యూనియను అధ్యక్షులున్నా ఘనీయులు రెసిడెంటుగారి కేక్రటిగారిని పంపిరకు (4-9-28) రైల్వే ధూమలలో బహిరంగపథలకు అనుజ్ఞకై వేడుకొనిరి.

కార్మికుల గిరిరావుగారు నేటికియును యీ కార్మికుల పై దమాదాక్షిణ్యములు జూపి క్రేడతో నేను కిందగానాను నకు దయచేసిరి. కార్మికులకు ఉత్సాహము పొందుమంటె, పని రూపంలో గిరిరావుగారు క్రమముచేసినచేదనని ఎడారిం చును నువ్విహారుమన్నార.

కృష్ణామండల సర్వపక్ష సమావేశము తొమ్మిదవ తేదీన జరుగును

విసెంటుగారు అధ్యక్షత వహించుట

కార్యదర్శి ఆహ్వానము

బెజవాడ, అక్టోబరు 5:—ఆహ్వాన సంఘ కార్యదర్శి లను ఆహ్వానికై వెంటట రమాయ్యగారు యిట్లు తంతివారనం పురుశ్చారు:—కృష్ణామండల సర్వపక్ష సమావేశ 9 వ తేదీన జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. దాని విసెంటుగారు అధ్యక్షత వహించవలసిగిరించిరి. 9 వ తేదీ ఉదయం ఆమె విచ్చేయును. ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానముల సంపుటన్నాడు. కాని వ్యవధితే నందున అందరికి అందజాలవు. లోక్స నిర్ణయములను నెహ్రూ సంఘ నివేదికను ఆమోదించువారందరు పథకు విచ్చేసి జను క్రడముగ జరిపింప ప్రార్థితులు.

అక్టోబరు 4:—కృష్ణామండలమునందు వివిధ రాజకీయ పక్షములవారు బెజవాడ పట్టణమున సమావేశమై నెహ్రూ కమిటీవారి నివేదిక నామోదించి మండలమునందెల్లడల నివేదిక పట్ల అంగీకారమును పొందుటకై తన ప్రచారము పల్కుటకు గాను నిన్న సాయంత్రం రామమోహన గ్రంథాలయమునందు శ్రీయంత నూరి వెంకటరసించాశ్రమిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభయందు తీర్మానించబడినది. సమావేశమును యీనెల 9 తేదీన జరపునట్లు నిర్ణయించబడినది. ఆహ్వానసంఘమేర్పా టుచేయబడినది. శ్రీయంత సి. రాజగోపాలాచార్యులు హై కోర్టు అడ్వకేటుగా, రాహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగను, నల్లూరు పోయ్యలపాడగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, అన్యంతి వెంకట రమాయ్య, కాట్రగడ్డ వధునూదనరావు, మంజు బాలకుల

చెంగల్పూరు నాయకరు ఇన్స్టిట్యూటు స్థాపక దినోత్సవము

పారిశ్రామికవిద్యయొక్క ప్రాముఖ్యత
చెంగల్పూరు నాయకరు ఇన్స్టిట్యూటు స్థాపకదినో త్సవము నిర్వహింపబడుచున్నది (4-10-28) శ్రీహనుగలు రాజా గారి అధ్యక్షతను జరుపబడినది.

ఉత్సవము దైన్యసార్థనతో ప్రారంభించబడినది. వి మ్మల శిల్పి జి. నారాయణస్వామి కెట్టిగారు కీ శ్రీవంగల్పూ రాయ నాయకరుగారి జీవితముగూర్చి యొక్క చిన్నియువ నాన్యం మొనరిరి. నాయకరుగారు 1829 వ సంత్సక్రమున జ నియించి 45 యేండ్లు మాత్రము జీవించిరి. వీరిదైవభక్తి ఆపార ము. వీరు విడిచిపెట్టిన పీఠపత్రమునందు వీరి ఘనము స్యబా నము వెల్లడి యగుచున్నది.

నారాయణస్వామి గారుపన్నసించినవిమ్మల ఇన్స్టి ట్యూటునూవరెంటు ఆగు కె. ఎస్. కెట్టిగారు ఇన్స్టిట్యూటు యొక్క కార్యక్రమ చరిత్ర. ఆశాధరణాలయమునందు 110 మంది అభ్యర్థులకు 50 మంది బాలకము ప్రతిదినము భోజన ము పెట్టబడుచున్నది. వీరందరిని ప్రాధమిక విద్యయును ఏవో యొక చేతిపరిశ్రమయును నేర్పబడుచున్నది.

వైద్యశాలయందు ప్రతిదినము 600 మంది రోగులకు చికిత్సయొనగబడుచున్నది. పారిశ్రామిక విద్య 116 గురు విద్యార్థులకు 160 మంది అభ్యర్థులకు నేర్పబడుచున్నది.

ఈ సభలో విశ్వోద్యమోని విద్యార్థులందరును విద్య ప్రాప్తిగావించి విమ్మల దేశముందలి వివిధ ప్రాంతములలో మంచి యువోగములను సంపాదించగలగుమన్నార.

విమ్మల సి. గోపాలమోహనుగారు పారిశ్రామిక విద్య గూర్చి యుపన్యసించుచు నీ క్రిందివిధమున నుడిచిరి:—

పారిశ్రామికవిద్యయొక్క ముఖ్యలక్షణములు
పారిశ్రామికవిద్యయొక్క ముఖ్యోద్దేశము విద్యార్థుల యొక్క విద్యా కేంద్రము అభివృద్ధి కావించుట. ప్రస్తుతము వన దేశములో నొసగబడుచున్న పారిశ్రామిక విద్యయందు పై యు ద్దేశమునకు ప్రాముఖ్యమొనగబడుటలేదు.

స క ల వి ధ ము ల గు చే తి ప రి శ్ర మ ల కు ను చి ర కాల ము నుండి యు ఖ్యాతి పొందియున్న మనదేశముందు యిప్పుడు యాపరిశ్రమలన్నియును అడగంటుచున్నవి. వీనిని పునరధిగించుట యెట్లో మన మాబోచింపవలసియున్నది. ఇందుకు పారిశ్రామికపాఠశాలలు జీతములను విరివిగా సావనపడవలెను. ఈపాఠశాలయొక్క ముఖ్యోద్దేశము బాంబయొక్క నిర్మాణకేంద్రాలభివృద్ధిపరచుటయే యయియుండవలెను.

ఈ ఇన్స్టిట్యూటు 'య పలువిధములకు చేరి కరిశ్రమలు నేర్పబడుచున్నవి. కాని వీరినుండి బయటికి బోయియున్న విద్యార్థులలో నెక్కువమంది పరకసంస్థలలో నద్యోగములను సంపాదించగలిగి యున్నారో, లేక పరకంక్రతనము గడుపుచున్నారో, తెలియటలేదు. ఈసంస్థను విడిచిపెట్టినవిమ్మల విచ్చేయుక్క నిర్మాణకేంద్రాలకు నెక్కువగా నభివృద్ధి పగుటకు గాను తన యవకాశము లేర్పడవలసియున్నది.

క ఫ లు

చిత్రలేఖమందు ప్రతిదినగలవాడు తన జీవోపాధిని నులభింప గడింపగలడు. కాబట్టి యావిద్యకు ప్రస్తుతము కంటె నింకనెక్కువ ప్రాముఖ్య మొనగబడవలెను.

నేతపరిశ్రమ

చేరి మగ్గులమీద తయారుకాబడు వస్త్రములు విల్లు వస్త్రములకంటె నన్ని విధముల శ్రేష్టమయినవి కాబట్టి ప్రస్తుతము ఊడించుచున్న యాపరిశ్రమను పునరధిగించుట ప్రభు త్వముయొక్క విధియయియున్నది.

పానగలురాజాగారు

గోపాలమోహనుగారి యువకాన్యాసము ముగిసిన తరువాత బాంబరకు బహమానమును పంచిపెట్టిరి. విమ్మల పారిశ్రామిక విద్యావేత్తకగూర్చి తనయభిప్రాయమును తెలిపి ఉత్సవమును ముగించిరి.

పూర్వగుప్త కారణం కార్యదర్శులగు ఎన్నుకొనబడిరి. శ్రీ మతి అనీవిసెంటుగారుధ్యక్షత వహించుటకు ఆహ్వానింపబడిరి.

సభ మోలేవారి హాటనుందు జరుగును. నెహ్రూ కమిటీ వారి నివేదికలోని ప్రధాన సూత్రములంగీకరించు వారెల్లరు సభలో పాల్గొనగలగుదురు.

అనీవిసెంటుగారు బందరు, గుంటూరు రాజమహేంద్ర వరం, కాకినాడ పట్టణములయందుకూడ యువనాన్యసము లొసంగుదురని తెలియచున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

హోదాగు విద్యాసంఘ విచారణ

మహమ్మదీయ విద్యాసంఘమువారి సాక్ష్యము

ప్రీతిగ గృహనిర్వహణశాస్త్ర బోధనావశ్యకత

స్థాపనకర్త కమిషనరు ఆమరభాగమున విద్యాసంఘము నెదుట నిన్నుటినను దక్షిణ భారత మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము తరపున సాక్ష్యము సంగబడెను. అధ్యక్షులగు సర్ ఫిలిప్ హార్డుగాన, సర్ జలూక్ ఆహమ్మద్ సరేంద్ర నాథ్ డాక్టరు ముత్తులక్ష్మిరెడ్డి (భర్తృలు) గార్లును కార్యదర్శి ఆర్. యమ్. స్టామగారును హాజరయ్యిరి.

మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము

దక్షిణభారత మహమ్మదీయ విద్యాసంఘమువారు హోదాగు సంఘమువారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లొసంగుచు గడచిన వది సంవత్సరములలోను చెన్న రాష్ట్రమునందు మహమ్మదీయ సంఘములో ప్రాథమిక మాధ్యమిక విద్యావ్యాప్తి తృప్తికరముగ నుండెనట్లు చెప్పి వినిపించి తెల్పిరి. ములఖాల్ కోన్ని ప్రాంతములందు నిర్బంధ విద్యా విధానము ప్రజారెట్టులందెని ప్రాథమిక పాఠశాలలలో మహమ్మదీయ విద్యార్థుల సంఖ్య గడచిన రెండుమాడు సంవత్సరములందును అభివృద్ధి చెందినను మహమ్మదీయ జనసంఖ్యతో పోల్చి చూచినచో సంఖ్య నిజము ఆభివృద్ధి గనపరచుటలేదు.

సెకండరీ విద్యయందు గడచిన రెండుమాడు సంవత్సరములలో కొంత యభివృద్ధి కనపెను. కాని ఈ యభివృద్ధి మహమ్మదీయ సంఘమువారి స్వప్రయత్నముల ఫలితమేగాని ప్రభుత్వమువారు కావించిన సదుపాయములేదు. రాష్ట్రమునందు మహమ్మదీయములలో మాడపాఠశాల మూలములను కాల్కట్టులో వారు 2 సెకండరీ పాఠశాల నిర్వహించుచున్నట్లు తెలిసి విద్యయందు చాల వెనుకబడియున్నార.

కళాశాలవిద్యయందు మహమ్మదీయములలో కొంత యభివృద్ధిగల్గించుచున్నను యితరసంఘములతో బోల్చి చూచిన మహమ్మదీయములందరివద్ద చెప్పదగినదికాదు. ఉపాధ్యాయులకు బ్రయనింగు యయములో మహమ్మదీయముల కావశ్యకత అధికముగనందెను శిక్షణ బొందుచో సంఖ్య అత్యల్పముగ నున్నది.

సాంకేతిక విద్యయందు డెట్టి యభివృద్ధిగాని లేకలేదు. భూములుగాని, అస్థిగాని లేక దుష్కరముగ పరిస్థితులందు నివసించు మానిషాల సహాయార్థము ప్రభుత్వమువారు ములఖాల్ సాంకేతిక విద్యాసంఘము స్థాపించవలయుండెనుగాని అట్లు చేయకండుటవలన సంవత్సరము పాడుగనను జమీల భూములను దున్నవలసిన వారగుచు న్నారు. ప్రకృతి మోసంగము విద్యా విధానము జీవితమున కెంతమాత్రమును ప్రయోజనకారికాదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రధానమైనచో ఈవిషయమై ఎంతయో పని జరుపుట కవికాతముగలదు.

ప్రీతిద్య

అధ్యక్షకళాశాలలందు దంకిమ 8 మంది మహమ్మదీయ ప్రీతిద్యార్థులు, సెకండరీ పాఠశాలలో 318 మందియు గలరు. ఈ సంఖ్యలవలననే మహమ్మదీయ ప్రీతివిద్యయందంత సమకలయియున్నారో కదా తెలుపనక్కరలేకయే తెలియగలదు.

డెట్టి విద్యావిహితము కారణములే మన ప్రభుత్వమువారి పాఠశాలలు, కళాశాలలందు మతవిద్యాప్రబోధములకు సౌకర్యములు లేకుండుటయు, సంఘముల దారిద్ర్య మొకవంక, విద్యకు వ్యయాధికత మరొకవంక హేతువులైయున్నవి. దీనికితోడుగ ప్రస్తుతవిద్య ప్రభుత్వోద్యోగములకు పప్పు మరొకదానికి ఉపకరింపదను భావము వ్యాపించినది. ప్రస్తుత సిలిలో మహమ్మదీయము ప్రభుత్వోద్యోగములందు తగినంత న్యాయముసంఖ్యములకు ములకంకాతముగలవం నమ్ములేదు.

ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయములకు తగిన విద్యాసౌకర్యములను గావించియుండలేదు. విద్యాకమిషను వారి శిఫార్సులు సైతముములలో, డెట్టిబడలేదు ములఖాల్ నందు మానిషాలవిద్యాభివృద్ధికై ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన సైమర్ అసిస్టెంటు ఉద్యోగి నిజము అధికారము లేవిద్యము లేవు. మహమ్మదీయ ప్రీతివిద్యయందు విద్యావిహితము ముఖ్యకారణము ఘోషావదరి, పాఠశాలలలోను కళాశాలలందును ఘోషాప్రీతిలకు ప్రత్యేకసదుపాయములు గావించినచో ప్రీతివిద్యాభివృద్ధి కలగగలదు. ఘోషా సెకండరీ పాఠశాలలధికము స్థాపించబడవలెను.

మతవిద్య ప్రస్తుత పాఠశాలలందు గలవనకండుటలే మహమ్మదీయ విద్యాభావమునకొక ముఖ్యకారణము. మరొక హేతుమైన మహమ్మదీయ విద్యార్థులు ఉరుగుగాని, హిందూసానిని దేశభావగ గలవారగుచే యితర దేశభావలలో విద్యబడయుట కష్టము. ఇతరసంఘములలో బోల్చి చూచినచో మహమ్మదీయములకు బాలికలకు విద్య గలవుటకు తగినంత ఆర్థికశక్తి లేకుండెనున్నార. సంస్కార ప్రభుత్వమువారు ఆర్థికసదుపాయము లొసంగుటలుండి, పూర్వముండిన సౌకర్యములను గూడ తగ్గించివార.

సదుపాయములు

ధనమోసంగు యయములలో మహమ్మదీయ విద్యను విశోషింపబడు విద్యకట్ట ప్రభుత్వమువారు రెట్లు పరిమించుచున్నారో అట్లే గనపరచెను.

మహమ్మదీయ ప్రత్యేకావసరములను గుర్తించి తగు మైన విధానమును నిర్మించి, నిర్వహించుటకాదు, యూరోపియను పాఠశాలలకు వలెనే రాష్ట్రమునందు మహమ్మదీయ పాఠశాలల కన్నిటికిని ప్రత్యేక మహమ్మదీయ ఇన్స్పెక్టరును నియమించవలెను.

సంస్కృత పాఠశాలల నూపరించెందెట్లును నియమింపవలెను. మదర్సాలకు నూపరించెందెట్లును నియమింపవలెను.

మానిషాలకు అర్హులగు విద్యావిధానమును నిర్ణయించుటకు ప్రత్యేకసంఘ మొకదానిని నిర్ణయించవలెను.

ప్రస్తుతము చెన్నపురమునందు మహమ్మదీయ కళాశాలను సాత్రము కళాశాలగూర్చి క్రొత్తవిద్యవిద్యయందును లేని ఇస్లాము మతవిజ్ఞానమునకు సౌకర్యముల గలగజేయవలెను.

హైస్కూలు, సాంకేతిక పాఠశాలలు, కళాశాలలు, మహమ్మదీయములకు రాష్ట్రమునందు చచ్చుట, ముఖ్యముగ ములఖాల్ నందు స్థాపించవలెను.

మహమ్మదీయములకు పరిపాఠశాలలలో వతవిద్యకు యేర్పాటులు, అరబ్బీ, పారసీక, ఉరుగుభాషలకు సదుపాయము లండవలెను.

సెకండరీ, హైస్కూల్, సాంకేతిక విద్యలందు మహమ్మదీయములకు విద్యార్థి తేవనకులవదలి శిక్షణపరచెను.

మహమ్మదీయములందు స్థాంకేతిక విద్యాభివృద్ధియి విదేశములకు విద్యార్థి తేవనముల కొన్నింటిని ప్రత్యేకింపవలెను.

వలయుచోట్లు, ముఖ్యముగ ములఖాల్ నందు మహమ్మదీయములకు వసతిభోజన గృహముల నిర్మింపవలెను. వివిధవిద్య విద్యాలయముల నెట్లు పర్యటించు, మదరాసు కార్పొరేషను, సానక సంఘము, పురపాలకసంఘము, జిల్లావిద్యాసంఘము లందు మహమ్మదీయములకు కొన్ని స్థానముల ప్రత్యేకింపవలెను.

దక్షిణ భారత మహమ్మదీయ విద్యాసంఘమువారికి సానికాసనభర్త కార్పొరేషను, మదరాసు విద్యవిద్యాలయములందు ప్రాతినిధ్య మండవలెను.

ప్రభుత్వోద్యోగములందు మహమ్మదీయములకు చాలి నంత ప్రాతినిధ్య మండవలెను.

మానిషాల విద్యాభివృద్ధిగాను సర్వత్రా అధికారియగు ఉద్యోగిని నియమించవలెను.

ఖాల్ బి మహమ్మద్ హుస్సేను సాహేబుగారు కమిటీవారి ప్రశ్నలకు సమాధాన మొసంగుచు మానిషాల సిలి విద్యావిద్యయందు గ నున్నదయ్యు, విద్య గలవుటకు శిక్షణ బొందిన ఉపాధ్యాయులు తగినంతముండి లేరనియు, ప్రత్యేక సాగుల విషయము లేవనియు, ప్రీతివిద్య అంతలే లేదనియు, నిమ్నజాతులకు పెని మానిషాల హీనముల దారిద్ర్యవస్థికులలో నున్నారనియు, అసహనములగు బాలబాలికలకు విద్య చదువుకొనవచ్చుననియు పలికిరి. మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు ప్రస్తుతము కొన్ని పాఠశాలలలో ఉరుగుగాని హిందు సానిగాని ప్రత్యేకముగ గలవుటనే యున్నారనియు, వీనిని నేర్పించుట బాలకుల కష్టమైయు పధికముగాబోదనియు, నూతనముగ స్థాపించబడిన ఆంధ్రవిద్య కళాసంఘము మొదలగు వానియందు దేశభావముగ విద్యా వ్యాప్తి ప్రధానోద్దేశమై యున్నదనియు, అందుచేత నచ్చట హిందూసాని ఉపేక్షింపబడుననియు అందుచే ఆంధ్ర తమిళ దక్షిణభారతములందు ఇస్లాము మతవిజ్ఞానమునకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గావించబడనిచో చెన్నపురమునందు మహమ్మదీయ కళాశాలను సాత్ర పాఠశాలగా గావించి, గ్రూపు అరబ్బీల కన్నిటిని శిక్షణపరచి పలికిరి.

అధ్యక్షులు హోదాగారు—సంవత్సరమునకు లక్షరూప్యము లాదాయము వచ్చు మహమ్మదీయ సానిషాల బాలకుల సైతము ఉపకరింపబడు వెదులకు బడవలెను?

సాక్షి—ఈరాష్ట్రమునందు మహమ్మదీయముల విద్యయందు ఆర్థికముగ చాల వెనుకబడియుండుటచే వారికి ప్రాత్యహ మొసంగుటకాదు విద్యా కమిషనువారు మాచించి యుండిరి.

ప్ర—దీవారసు విద్యార్థులకు మాత్రమే ఉపకరింపబడు విద్య నొసంగుట న్యాయముగాదు. మానవునకు నూతన సూయేబి యాద్యముల వచ్చుచో పిల్లలగుడ ఉచిత విద్య నెందులకు బడవలెను?

ఉ—కొన్ని సంవత్సరములలో మాత్రమే అట్లునగూడెను. ఈ 180 లు దీవారసుకి నల్లగురు బాలకులందెను వారందరకు విద్య జేప్పించుట కష్టముగాదు.

సర్ సుల్తాను ఆహమ్మద్ గారు—మహమ్మదీయములవిద్య గూడ ధనమోసంగువిషయములో యూరోపియనుల విద్యా పద్ధతివై ఆధారపడియుండవలెనని కోరుట చాలా పెద్ద కోరికగాదు?

మహమ్మదీయ సంఘము అభ్యవసానముల సంఘము నందు ప్రభుత్వమువారిచే సర్వవిధముల ప్రోత్సహింపబడవలెను.

ప్ర—ఉరుగుమాతృభాషగ లేనిచోట మహమ్మదీయ బాలకులకు ఉరుగు నిర్బంధముగనందిన బాలకుల కష్టముధికముగాదు?

ఉ—నీ తావున మహమ్మదీయ లభికముగనందె, ఉరుగు భాషను కోరెదల అచ్చటచ్చట నెల్ల ప్రజారెట్టు వలెను.

ప్ర—యీ మహమ్మదీయ విద్యాసంఘమునకు వలెనే ఈరాష్ట్రమునందు హిందూసంఘములకును, కాసనభర్త, నెట్లు సభ మొదలయిన సంస్థలందు ప్రాతినిధ్య మొసంగబడుట మీకష్టమేనా?

ఉ—కాదు. హిందూసంఘము చాలినంత ప్రాతినిధ్య మొసరకే కలిగియున్నది.

ప్ర—చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు నిర్బంధవిద్యను మహమ్మదీయ బాలికలగుడ కర్తవ్యమేనని మారంగికిరెండురౌ అంగీకారమే.

డాక్టరు ముత్తులక్ష్మిరెడ్డిగారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తరము సంగుచు నాగి టె ను లో మహమ్మదీయ బాలికలకు నెకండరీ పాఠశాల యొకటి స్థాపించవలెననిరి.

ఖాల్ సాహేబు యి. ఎఫ్. మాయుడు సాహేబుగారు—వీరకు సాక్ష్యమొసంగుచు మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము వారిచే సంగ్రహించిన మెమోరాండము నందలి అన్ని విషయములలో లోమకీర్తించుచున్నామనిరి. ములఖాల్ మానిషాలకు ఉరుగును నిర్బంధపరచియుగ గాక విద్యకుగ జేయవచ్చుననిరి. ఉరుగులోని మతగంధము లన్నియు ములఖాల్ లోనికి తెల్లము జేయుట సాధ్యముగాదనియు, ములఖాల్ లోనే అరబ్బీ అక్షరములతో నొక ప్రత్యేక భాషగలదనియు ఆభావలోనికి గ్రంథములన్నియు తెల్లము జేయవచ్చుననియు, పలికిరి.

సర్ సుల్తాను ఆహమ్మద్ గారి ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధాన మొసంగుచు ప్రభుత్వమువారి రిమిక్షకు ధనమును వచ్చించుచు వ్యవసాయ, మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు విద్యముగ విద్యనెండులకు గలపరాదనియు, తుదకు మానిషాలైనను కొంత కాలమువరకు ఉచితవిద్య నొసంగవలెననియు, ప్రత్యేకజిల్లా విద్యాధికారి ములఖాల్ నియమించవలెననియు, మానిషాలకు మాత్రమే హీనము లి హైస్కూలు, మతవిద్యకు సౌకర్యములతో స్థాపించబడవలెననియు పలికిరి.

మి. వాన్ దొరనుగారు—వీరకు సాక్ష్య మొసంగుచు పాఠశాలలందు విద్యార్థులకు వారివారి మత విద్యలకు కలవుట తమ కష్టమేననిరి. దాద్యమిక పాఠశాల హైస్కూల్ విషయములో బాలికలకు గలవలదు విద్యాభావము ప్రత్యేకముగ నండవలెను. ప్రస్తుతము బాలరవిద్యకు బాలికల విద్యకు ఎట్టిభేదములేదు. ప్రీతికుపరంపరేవిద్య పాఠశాలందు గలవలదుటయేలేదు. విదేశీ నూతన హైస్కూలులందు గూడ విద్యావిద్యయందు తగ్గించకుండా గృహనిర్వహణశాస్త్రమును గలవలెను. ఈశాస్త్రములకు ప్రత్యేకముగ కొందరు ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ నొసంగవలెను. పాశ్చాత్యులవలెగాని హిందూ మహమ్మదీయసంపార నిర్వహణమునూర్చి బోధించబడు. కావున భారతీయములే ఈశాస్త్రమునించుటకై ఇంగ్లండు మొదలగు విదేశములకు పారిసి విద్యావ్యాప్తి గావించవలయును. బాలికలకి సరసార నిర్వహణశాస్త్రమును “స” గ్రూపు అరబ్బీగలవలెను.

డాక్టరు ముత్తులక్ష్మిరెడ్డిగారి ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధాన మొసంగుచు గృహ సానికులములకు సంవత్సరము మొదలగు గృహనిర్వహణ విషయముల బోధించవలెననియు మానిషాలను పాఠశాలలందు ఈ విషయములో తగినంత ప్రజారెట్టులందె కళాశాలలందు వీనిని గలవుట అవసరమనియు కళల సాంకేతిక శాస్త్రములు బాలికలగుడ గలవలెననియు బాలికలు భారతీయ కళలను అభివృద్ధి జేయవలెననియు పలికిరి. నీటికి విచారణ ముగిసినది.

టి. ప్రకాశం పంతులుగారు మద్రాసు రాష్ట్రము అభివృద్ధి సభను గురించి కొంచెము దురభిప్రాయపడినట్లు నేను తెలిచు చున్నాను. అట్టి అభివృద్ధి సభనాకు గావించిన దాని కంటె నితరమేమియు సభనాకు చేయదలచుటలేదు. అదియు నుగాక రేపు సభనానిమందర కెట్టుబోవుచిట్లు తీర్మానములగొని తీర్మానముల ననుసరించి యున్నదని ప్రకాశంగారు గ్రహించ గలిగియుండుడు. ఇందువలన స్వతంత్రవాదులకు అట్టి తీర్మానము వలెనే స్వేచ్ఛయొనగబడినది. స్వతంత్రత్వాదర్శ వాడులను అధినితేశన స్వాతంత్ర్యమున కంగీకరించునట్లు చేయటకు ప్రభుత్వము ఐదగులేదు. కాని యీ అభివృద్ధి సభ కాంగ్రెసు

తీర్మానము చేయు బంధించబడియుండలేదు. స్వాతంత్ర్య ఆచరణకు సంబంధించిన అంశములను గురించి స్వేచ్ఛగా ప్రచారము చేయవలయును. కాని యితరులను కూడ వారినూ ప్రముఖులను నిర్బంధించి నిర్బంధించబడకుండునట్లు, అధినివేశనా స్వాతంత్ర్యమును గోరువారిని తమయందగ్రహణ గూర్చి ప్రచారమును నిర్బంధించి స్వేచ్ఛ నొసగుట సమంజసము. అట్లుగానిచో అటువంటి పథ అభివృద్ధి పథయని యివ్వబడును.

* * *
కేవల సమావేశములో యీ క్రింది చిట్ట తీర్మానములు ఉపపాదించబడును:— (1) పర్యవేక్షకుల మహాసభ యొక్క ఉపసభలు దీనినివలన కేవలము యీ మహాసభ ప్రతినిధులను 2. పర్యవేక్షకుల మహాసభ, రిపోర్టులు, లెక్కపథి వా మొదలగునవి యీ క్రింది తీర్మానములు, యీ మహాసభ ఆమోదించుచున్నది:— పర్యవేక్షకుల స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి లెక్కపథి స్వేచ్ఛను అటంక పర్యవేక్షకుల యీ మహాసభ ప్రతినిధులను దేవునగా (1) భారత దేశములో స్థాపించబడు ప్రభుత్వము దాద్యతాదాత ప్రభుత్వముయొక్కదియైతే, (2) అట్టి ప్రభుత్వ విధానము దామనియను ప్రతిపక్షితికంటే వేరై ధయను తిప్పవగా గూడదు. (3) లెక్కపథి వా మొదలగునవి యితర తీర్మానములను గూడ యీ మహాసభ ఆమోదించుచున్నది. (4) ఈ తీర్మానముల కేవలము సమావేశము పర్యవేక్షకుల దేశములను తీవ్ర ప్రచారము చేయవలసివడి గా అన్ని రాజకీయ పార్టీలను యీ మహాసభ గోరుచున్నది.

వాతావరణ స్థితి

1928 నం. అక్టోబరు నెల 5 లేదా శుక్రవారము

మార్పులన్నింటి	అక్టోబరు 4 నుండి అక్టోబరు 5 వరకు	అక్టోబరు 5 నుండి అక్టోబరు 6 వరకు	అక్టోబరు 6 నుండి అక్టోబరు 7 వరకు	అక్టోబరు 7 నుండి అక్టోబరు 8 వరకు	అక్టోబరు 8 నుండి అక్టోబరు 9 వరకు
గోపాలపురం	87	78	0.1	1.5	— 0.7
విశాఖపట్నం	87	78	—	1.4	+ 0.9
కాకినాడ	89	77	...	2.1	+ 1.4
మచిలీపట్నం	86	70	...	1.1	— 0.4
కర్నూలు	88	78	...	0.4	— 0.8
బళ్లారి	88	71	...	2.0	— 1.1
అనంతపురం	0	— 0.8
కడప	94	78	1.1	1.3	— 0.5
నెల్లూరు	95	74	1.4	1.7	— 1.2
మద్రాసు	98	77	+	0	— 1.2
కడపూరు	92	75	...	0	— 0.6
నెలమ	94	71	0.4	0.4	— 1.8
కోయంబూరు	88	71	...	0	— 0.7
తిరుచనాపల్లి	100	72	0.8	0.8	— 0.8
నాగపట్నం	98	75	...	0	— 0.6
మధుర	99	77	...	0	— 1.1
పాంబు	87	77	...	0	— 0.8
పాంబు	0	— 0.8
తిరువేండూరు	84	76	...	0	— 0.9
కొచ్చిన్	81	78	0.1	0.1	— 1.8
కాలికట్టు	93	78	0.6	0.7	— 0.8
మంగళూరు	92	71	0.4	3.0	— 2.7
దెంగునూరు	79	86	0.4	1.2	— 0.8
మేరకూరు	78	80	0.8	0.4	— 1.1
కొడైకనూరు	65	82	0.2	0.2	— 1.4
మారు	72	65	...	0	—

సర్కారులు:— గోపాలపురంలో 0.1" వర్షం చెను. విశాఖపట్నంలో చివరివలన దేను, ముప్పు విస్తారముగ నున్నది. మచిలీపట్నంలో పగటివడివి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. దక్కన్:— కడపలో 1.1" వర్షం చెను. అనంతపురంలో చివరివలన దేను, బళ్లారి కర్నూలులో పగటివడివి 3, 4 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రివడివి 8 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలు:— నెల్లూరులో 1.4" వర్షం చెను. ముప్పు విస్తారముగ నున్నది. నెల్లూరులో రాత్రివడివి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వ. వ. నారాయణయ్య, ప్రధాన వాతావరణాధికారి.

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

చిన్నగంజాం, పేటపాలెం స్టేషనులకు మధ్య (ప్ర. నెం 80)

కడవకుదురు ప్లాగ్ స్టేషనును తెలుచుట

చిన్నగంజాం, పేటపాలెం స్టేషనులకు మధ్య 20 1/2 మైళ్ల వద్ద కడవకుదురు స్టేషను 8-10-28 తేదీన తెలుచబడును. ప్రయాణీకులు, సామానులు, పార్శ్వముల, మత్తులు, ఇతర చిన్నజంతువులు, పక్షులు, కోళ్లు మొదలగు జంతువులు, సరకులు మొదలగునవి తీసుకొనిపోవలెను. సరకులు వగైరాలు దీని 1 కి 81 వాయిదావల్తుకమింపుక రవాణా చేయబడును. గుడ్డులు, ఇతర పెద్దజంతువులు, వక్రములు గల బండ్లు రవాణాచేయబడవు. ఈ దినన తెలుచబడినబండ్లు ఈ స్టేషనువద్ద ఆగును.

డౌన్ బండ్లు

నెం. 9 రు కాకినాడ ఫాస్టు ప్యాసంజరు	నెం. 27 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు	నెం. 155 రు లోకల్ ప్యాసంజరు 3 వ తరగతిది
కడవకుదురు ఉదయం 7 గం 18 నిమిషములకు చేరును. అచ్చటనుండి 7 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరును.	కడవకుదురు ఉదయం 1 గం 36 నిమిషములకు చేరును. అచ్చటనుండి 1 గం 38 నిమిషములకు బయలుదేరును.	సాయంత్రము 5 గం 26 నిమిషములకు చేరును. అచ్చటనుండి 5 గం 28 నిమిషములకు బయలుదేరును.

అప్ బండ్లు

నెం. 10 రు వాల్తేరు ప్యాసంజరు ఫాస్టు	నెం. 28 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు	నెం. 153 రు లోకల్ ప్యాసంజరు 3 వ తరగతిది	నెం. 36 రు వాల్తేరు ప్యాసంజరు
కడవకుదురు ఉదయం 8 గం 28 నిమిషములకు చేరును. అచ్చటనుండి 8 గం 30 నిమిషములకు బయలుదేరును.	కడవకుదురు ఉదయం 2 గం 14 నిమిషములకు చేరును. అచ్చట నుండి 2 గం 16 నిమిషములకు బయలుదేరును.	సాయంత్రము 4 గం 55 నిమిషములకు చేరును. అచ్చటనుండి 4 గం 5 నిమిషములకు బయలుదేరును.	రాత్రి 10 గం 20 నిమిషములకు చేరును. అచ్చటనుండి 10 గం 22 నిమిషములకు బయలుదేరును.

మద్రాసు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ అవసరపథ:-

6-10-28 తేదీ మధ్యాహ్నం 11 గంటలకు మహాసభసభా మం నిరమానం జరుగను.

తమిళనాడు కాంగ్రెసువర్కింగు కమిటీ అవసరపథ:- శ్రీరామ్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారి గృహమువద్ద (అంటారు బాగు పైలాపురం) 6 వ తేదీ రోజువారం ఉదయం 9 గంటలకు జరుగను.

జగన్నాథ భక్తవత్స, సంగీత ప్రదర్శనము:— ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ వేదవిలాసు వద్ద 7 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము 4-15 గంటలకు జరుగను. ప్రతిపక్ష ఆధ్వర్యము రామసుబ్రహ్మణ్యం గారు (గాత్రము)

మద్రాసు నాటకసభ్యుల గారు (నీడేలు)
మైత్రాళం మహాస్వామి పిల్లగారు (మృగంగం)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము:— రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయము, విజయనగరమునందు 10. పర్యావరణ సి లిం గంగాలు యానివర్సిటీ కార్యాలయము, కమి యు 50 బడు దెబబాది మ్యూజిసిటు కాన్ఫిరమాత తమయొ క్కు సాంపత్తిక చంబా యానంవర్సిటీ ను రూ 8,000 లు ను పంపించున కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.

రాకపోకలు:— కర్నూలు మార్కెట్టును గూర్చి రాత్రి కద్రాసు వడివి బడ్డెట్ చేసిరి. గా|| సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు, 'పావ్. జి. ప్లాగ్' గార్లు నేను కద్రాసు వచ్చిరి. గా|| ఎస్. మార్తయ్య ముదలియారు నేడుఉదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

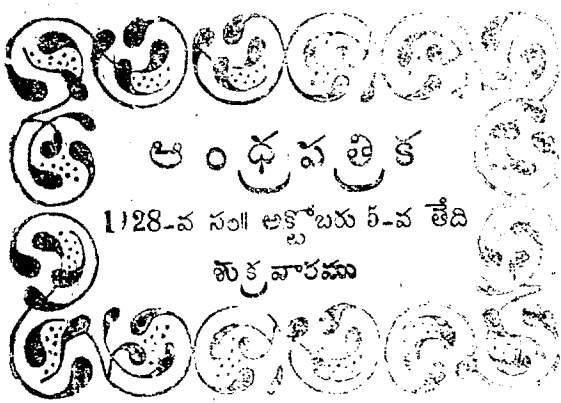
క్షయవ్యాధికి ఉచితముగా చికిత్స చేయుట

డా|| ఏ. ఆర్. ఎస్. కుందరంగారావు రాయశేటలో అమృతకోయిలు స్త్రీలుతో 29 వ నంబరుగల గృహమున నివసిండుచున్నారు. వీరు కలరావ్యాధికి నామధముల వుచితముగా నిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు క్షయవ్యాధిగలవారికి గూడ చూచి నమృతమైన మందులు ఉచితముగా నిచ్చెద మనియోను యీ వ్యాధిగలవారు క్షయముగా తమ యింటివచ్చి మందుతీసి కొనవలయుననియోను వీరు ప్రతికలత వ్రాసిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గసభ

ఈనెల 11 వ తేదీ సుదానూరు ఉదయం 8 గంటలకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గ సభ మద్రాసు ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున బహుమనాన సభ్యులైన దయ చేయగలందులకు కోరుచున్నాను.

- విషయములు
1. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు ఖాళీస్థానములను భర్తీ చేయుట.
 2. కలెక్టర్ దేశియముచోసభకు ప్రతినిధులు దరఖాస్తులు పంపుకొనుటకు వ్యవస్థాపనయోజనని గో దా వ రి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి వ్రాసిన లేఖ.
 3. సైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణ ప్రచారమును గూర్చి యోచించుట.
 4. లక్ష్మణ్ జరిగిన వివిధ పక్ష సమావేశమువారి తీర్మానములు.
 5. ఇతర విషయములు.
- మద్రాసు } కా. నాగేశ్వరరావు, కార్యదర్శి.
5-10-28 } ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము.

సంస్థానాధీశుల దృక్పథము

శ్రీమంత్రి

బట్లరు విచారణసభమువారి నెల 15 వ తేదిన లండనులో విచారణ ప్రారంభింతురు. సంస్థానాధీశులు న్యాయవాదులద్వారా, తమ కోర్కెల నెఱుకపరచు ప్రయత్నించుచున్నారు. సర్ లెస్లీ స్కాటు అను న్యాయవాదియొక్క యభిప్రాయ మిదివరకు వెల్లడియై యున్నది. దీనిని, నైహూ కమిటీవారు సాకల్యముగ విమర్శించియుండిరి. వీరికి దోడుగ, యితర బ్రిటీషు న్యాయవాదులు కొందరు సంస్థానాధీశుల సిద్ధాంతములను బలపరచుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండునంత వరకు, సంస్థానాధీశులు దానితో సంబంధము గలిగి యుండురు. దానికి లోబడినదుచుకొందురు. కాని ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహింప గనే, దానితో సంబంధమును వదలుకొందు మను చున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వ మిప్పుడు సార్వభౌ మునికి ప్రతినిధిగ బనిచేయుచున్నది. ఇకముందట్టి పనిని సాగింపగూడదట. పోనీ, బ్రిటీషు ఇండి యాయు, స్వదేశ సంస్థానములను గలిసి యొక సమాఖ్యగ నేర్పడవలె నను సూచనను, సంస్థానా ధీశు లామోదించు. అట్లు జరుగుచో బ్రిటీషు ఇం డియా స్వరచాలన మనుభవించుచున్నపుడు, స్వదేశ సంస్థానములుగూడ అట్టి పరిపాలనము నను భవింప వలసి వచ్చును. ఉభయభాగములుగలిసి, సామాన్య పరిపాలనమునకు లోబడవలసివచ్చును. హిందూదేశము నంతను ఏకదేశముగ పరిగణించుట కపుడు వీలుండును.

సంస్థానాధీశుల వాదము ప్రకారము ఉభయ భాగములను గలిసి సమాఖ్యగ నేర్పడట గాని భావి ఇండియా ప్రభుత్వముతో సంస్థానములు సం బంధ ముంచుకొనుట గాని బనికరాదు. సంస్థానా ధీశుల నిరంకుశత్వము యధేచ్ఛగ కొనసాగవల యును. దీనికి దోడుగ బ్రిటీషు ఇండియా ప్రభుత్వ విధానము విశేషముగ మార్పు జేందగూడదు. ఇండియా ప్రభుత్వము తన సైన్యములచే సంస్థాన ములను రక్షించుటకు పూచీ పడెనట. అందుచే ప్రభుత్వపు మిలిటరీ విధానము మార్పుజేంద గూడ దట. ఇట్టివాదము నామోదించుచో హిందూదేశ మెన్నటికిని అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యము బడ యుటకు వీలులేదు. బ్రిటీషు ఇండియా ప్రభుత్వ రూపము మార్పుజేందుటకు వీలులేదు. సంస్థానా ధీశు లీ తీరున బ్రిటీషు ఇండియా స్వేచ్ఛను గూడ అరికట్టుచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రముఖుల కింతకన్నను కావలసిన దేమున్నది? అందుచే వారు తమ లాభము నిమిత్తము సంస్థానాధీశులకు చేయూత నొనగట నహజము. సంస్థాన ప్రజలు తమ యభి

ప్రాయమును బట్లరు కమిటీవారి ఎదుట తెలుపు కొన వీలులేదు. సంస్థానాధీశుల యభిప్రాయములే ముఖ్యముగ వెల్లడియగుచున్నవి. సంస్థానాధీశు లీ తీరున బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజల భావభివృద్ధి కడ్డుపడుట వారి కేమాత్రము తేమకరముగాదు. బ్రిటీషుఇండియా ప్రజలు వీరి నిరోధమును సహించరు.

ఇట్టి ప్రశ్నను సైమను కమిషనువారు విచా రించి యుండవలసినది. వారందరకు బూనకయిరి. బట్లరుకమిటీవారి యునను, యీసమస్యను పరిష్కరించెదరో లేదో తెలియదు. వీరు, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమున కడ్డుపడులుచో, సైమను కమిష నుతో బనిలేకనే, ప్రతిపక్షులు వారి యభిప్రాయము నెఱవేర్చుకొన గల్గుదురు. నైహూకమిటీవారు, హిం దూదేశసమాఖ్యను పెంపుజేయలేదని, కొందరు విమ ర్శించుచున్నారు. కాని, సంస్థానములు సమాఖ్యలో జేరుట కిచ్చను జాపనపుడు, సంస్థానముల కొక విధానము నేటుల సూచింపగలక? నైహూకమిటీ వారు, బ్రిటీషు ఇండియాకు వలయు రాజకీయవిధా నముగూర్చియే యోచించిరి. ఇందుకు సంస్థానము లడ్డము రా గూడ దని గోరిరి. సంస్థానములు గూడ స్వరచాలనమును ప్రవేశపెట్టి, బ్రిటీషు ఇండి యాతో గలిసి యొకసమాఖ్యగ నేర్పడిన మంచిజే. అట్టి ఏర్పాటు జరుగనంతవరకు, సంస్థానములు బ్రిటీషు ఇండియాయొక్క పురోభివృద్ధి కడ్డుపడవల దని, నైహూకమిటీవారు గోరియుండిరి. డాక్టరు సప్రూగా రీ విషయమును తీరవసంతపురములో స్పష్టముగ దెలిపియుండిరి. హిందూదేశమునకు స్వరచాలనము బనికరాదని వాదించు డెయిలీ తెలిగ్రాఫ్ మున్నగు బ్రిటీషుపత్రికలు, సంస్థానా ధీశులవాదమును బలపరచుట వింతగాదు. ఇండియా ప్రభుత్వము, ప్రజాప్రభుత్వముగ మారుచో, మూడవపక్ష మగునట. ఇట్టి తర్కములు, ఎంత నిస్సారములో యూహించవచ్చును. స్వరచాలనా ప్రధానమునకు, స్వదేశసంస్థానసమస్యను, ప్రతిపక్షులు గొప్ప యభ్యంతరముగ తెలుపుచుండురు. నిజమా లోచించిన, ఎందుల కిది యభ్యంతరముగ నుండవల యునో తెలియదు. మాంటుఫర్డు రిపోర్టునందు, స్వదేశ సంస్థానములగూర్చి చర్చించుచు, సంస్థానములను హిందూదేశమును కలియుట యవసరమని సూచింప బడెను. బ్రిటీషు ఇండియాలో నేర్పడు మార్పులు, సంస్థానములనుగూడ ప్రేరేపించునని మాంటుఫర్డు రిపోర్టుకర్తలు దలచిరి. బ్రిటీషు ఇండియాకును, సం స్థానములకును గల సంబంధమును పూర్వపు బడం బడికలు నిర్ణయించియే యున్నవి. ఇకమాందుకు యిట్టి ఒడంబడికలు నిలిచియేయుండును. అట్టి స్థితిలో సంస్థానాధీశులు వెఱగొంద నేలనో తెలి యదు. సంస్థానము లన్నియు, ఇండియా ప్రభుత్వ ముతో సహాని సంబంధము గలిగియుండవలెనని, మాంటుఫర్డు రిపోర్టు దెలిపెను. అట్టితరీ, ఇకముందట్టి ఏర్పాటు యేల తొలగవలయునో తెలియకున్నది. బ్రిటీషుఇండియాలో గలుగుచున్న మార్పులు స్వదేశసంస్థానములలో గూడ మార్పులను గలిగిం చునని, మాంటుఫర్డు రిపోర్టు యూహించెను. శ్రీకృష్ణ డబులనే జరుగుచున్నది. సంస్థానప్రజలును బాధ్యత గల పరిపాలనమునే కోరుచున్నారు. సంస్థానాధీశు

లయినను తమ సంస్థానములు శాశ్వతముగ నిరంకు శముగ నుండునటుల అభయ మీయవలయునని గోరజారు.

సంస్థానాధీశులు ఇంగ్లండులో జేరి నలుపు చున్న ఆందోళనమున కిట్టి యుద్దేశ్యమే కనుపించు చున్నది. వీరి ఆందోళనము విఫలము గాకమానదు. సంస్థాన ప్రజలు తమ కోర్కెలను బట్లరు కమిటీకి విన్నవించ జాలకబోయినను ప్రపంచమునకు వెల్లడి జేసియే యుండిరి. బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలను సం స్థాన ప్రజలనుగూడ సంస్థానాధీశులు నిర్లక్ష్యపెట్టు చున్నటుల నైహూకమిటీవారు సూచించిరి. సర్ లెస్లీ స్కాటుగారు స్వదేశ సంస్థాన సంబంధములకు నూతనాధారము గల్పింప జూచుచున్నారు. సంస్థాన ములను కాపాడునిమిత్తము బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు తమ సైనికదళముల నిప్పటివలె నిలిపియుంచ వలెనని వీరు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టి యక్తులవలన హిందూదేశ ప్రజల సక్రమాశయములను విఫల పరుప వీలులేదని నైహూక సంఘమువారు స్పష్టపర చిరి. నైహూక కమిటీరీపోర్టు సంస్థానాధీశుల స్వాతం త్ర్యము సంగీకరించినది. బ్రిటీషుఇండియాకును సం స్థానములకును మధ్య భేదము లుదయించుచో వానిని సుప్రీంకోర్టు ద్వారా పరిష్కరించుకొనుట కేర్పా టు జేసినది. కాని సంస్థానములు బ్రిటీషుఇండియా స్వాతంత్ర్యసిద్ధి కడ్డగించు ప్రయత్నములను నిరసించి నది. సంస్థానములపట్ల గల బాధ్యతలను నిర్వహిం చుటకై ప్రభుత్వమువారి కెల్లకాలమునకు బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వేచ్ఛ నొనగగూడదను సిద్ధాంతమును ఖండించినది. బ్రిటీషు న్యాయవాదు లెందర సహ యమును సంస్థానములు సంపాదించిన ను బ్రిటీషు ఇండియా వాంఛలను బోద్రోల జాలరు. సందిగ్ధ సమయమున, హిందూదేశ స్వాతం త్ర్యమున కడ్డుపడ నెంచుటవలన, సంస్థానాధీశులకే తుదకు తీరనినష్టము గలుగును.

సర్వపక్ష సమావేశము

మద్రాసు రాష్ట్రీయ సర్వపక్ష సమావేశము, రేణిడినము గోళ్లే మందిరమున డాక్టరు బిసెంటు గారి అధ్యక్షత క్రింద గూడుచున్నది. దీనిలో కాంగ్రెసు నభ్యులు పాల్గొనవచ్చునా, పాల్గొన గూడదా యని వివాదము జరుగుచున్నది. లక్నోలో గూడిన సర్వపక్ష సమావేశమునకు కాంగ్రెసు నభా ధ్యక్షులగు డాక్టరు అనాగిగారు అధ్యక్షత వహిం చిరి. కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులును, నైహూకమిటీ లో ముఖ్యులును నగు పండిత మోతీలాల్ నైహూ గారి సమావేశమునందు పాల్గొనిరి. పలువురు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు పాల్గొని, లక్నో సమావేశ విజయమునకు తోడ్పడిరి. అందు గావించబడిన స్వరాజ్య విధానమునందు తక్షణ అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యము పొందుపరచ బడెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై కృషి నుండుటకు యాతీర్థ్యా కము కాంగ్రెసు పక్షమువారిని నిరోధింపదనిగూడ, తేటపరుపబడెను. సర్వపక్ష సమావేశమునందు పాల్గొనిన నాయకులు కొందరు, సంపూర్ణ స్వాతం త్ర్యము నకై కృషి నుండుటకు, ప్రత్యేక సంఘముల నేర్పరచుచున్నారు. సుభాషచంద్రబోసుగారునిన్నటిదినము నాగపురము

నందు ముచ్చటించుచు, తాము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రియులమనియు, అన్ని పక్షములవారును అంగీకరింపదగిన కనీసపు కోర్కెనే సర్వపక్ష సమావేశము దెల్పెననియు, అక్కడ సంగీకరింపబడిన స్వరాజ్య విధానము అన్నిటికన్నను శ్రేష్ఠమయిన దనియు నుడివరి. జాత్యభివృద్ధికి, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగము తప్పక తోడ్పడుననిరి. అన్ని పక్షములను గలిసి యొక ఏర్పాటు కంగీకరించుటకు సాధ్యపడునని జూపుటయే, లక్ష్మీ సమావేశపు ముఖ్యాశయము. సుభాష చంద్రబోసుగారు దీని నామోదించునపుడు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి కృషి సలుపు హక్కు తమకు గలదనియే భావించిరి. జ. మ్నా దా సు మెహతాగారు, బొంబాయిలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సంఘస్థాపనకై గావించబడిన నభకు అధ్యక్షత వహించిరి. వీరుగూడ, సర్వపక్షసమావేశము, అన్ని పక్షములవారును కలిసి యంగీకరింపదగిన కోర్కెనే దెలుపుచున్నదని నుడివరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మాను హిందూదేశ మానించుటకు, సర్వపక్షసమావేశము అడ్డుపడదని, వీని నమ్మకము. వీరివలెనే, పలువురు కాంగ్రెసు సభ్యులు భావించుచున్నారు. దేశమంతయు భిన్నాభిప్రాయములతో నిండియుండి, పైమనుకమిషనువారు వీని ననకాశముగ దీసికొనుచున్నపుడు, పైమనుకమిషను బహిష్కారవాదులెల్లరును గలసి తమ సామాన్య శయమును వెల్లిబుచ్చుట ఫలప్రదమయిన కార్యము. పైమనుకమిషనువారి ప్రగతిములకు సర్వపక్ష సమావేశమువారు ఎట్టి యాధారములేకుండ జేరిరి. ఇట్టి స్థితిలో అన్ని పక్షములవారును కలిసి బనిచేయగలిగినంతవరకు పనిజేయుటలో దోసజేమియు కనుపించదు. అటుల ఏకీభావమును కుదుర్చుకొనుటగూడ యవసరమగుచున్నది. సర్వపక్ష సమావేశమువారి ఆశయముకన్న ముందుకు బోదలచువారికి యీ సమావేశమే అవకాశ మిచ్చుచుండ ఆజ్ఞేపింప నన సరములేదు. ఇంగ్లండులో హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుటకు అన్ని పక్షముల వారును యీ సమయమున చేతుల గలుపుచున్నారు. కన్సర్వేటివు లిబరలుపక్షమువారేగాక లేబరుపక్షము వారుగూడ హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమున కడ్డు గలిగించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో హిందూదేశము నందలి రాజకీయ పక్షములన్నియు గలిసి ఐకమత్యము గనుబడిచి బ్రిటీషువారి నిరోధము నెదుర్కొనుట శ్రేయస్కరము గాదా? కాంగ్రెసు పక్షమువారు తమవ్యక్తిత్వమును విడనాడక ఇతర పక్షములతో హిందూదేశ విముక్తికై తోడ్పడుట యవసరమగుచున్నది. ప్రకాశంపంతులుగారు సూచించినటుల కాంగ్రెసు ప్రముఖుల కృషిసలసనే అన్ని పక్షముల మధ్య యైకమత్యము గుదిరెను. దీనిని మెంచి మెంపొందించుట కాంగ్రెసు ప్రముఖుల ధర్మమగుచున్నది. కుద్రాసు రాష్ట్రీయ సర్వపక్ష సమావేశము జయప్రదముగ ముగిసి, పైమనుకమిషను బహిష్కారమును, బలవరము గాక యని కోరెదము.

లేబరుపక్షము: ఇండియా

లేబరుపక్ష సమావేశమునందు, ఎన్ని కల కార్యక్రమమును మాక్స్ నాల్డుగారు ప్రతిపాదించగ, మాక్సుటనుగా రెడిరించిరి. లేబరు పక్షమువారు క్యాపిటలిస్టులనుదాడిని ధైర్యముతో నెదుర్కొన

వలయునని, మాక్సుటనుగారు నుడివరి. మాక్స్ నాల్డుగారి ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడినను, లేబరుపక్షము వారిలో భిన్నాభిప్రాయములు ప్రబలియున్నవని, విదితమగుచున్నది. కన్సర్వేటివు లిబరలుపక్షముల ననకాశముగ కైకొని, తమ స్థానమును నిలుపుకొనవచ్చును. లేబరుపక్షమువారు తమ ప్రతిజ్ఞలను పూర్తిగ విడనాడుటవలన, అనుచరులలో అసంతృప్తి ప్రబలియున్నది. మాక్స్ నాల్డుగారి వైఖరి, కడుసంకుచిత మానము దాల్చుచున్నది. ఇంతకు పూర్వము, లేబరుపక్షమువారు హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికారము సంగీకరించి యుండిరి. తమ సమావేశములలో నీహక్కును వరుసగ గుర్తించుచుండిరి. ఈమారు, స్వయం నిర్ణయపు హక్కును ఆమోదింపరయిరి. హిందూదేశమునకు స్వరూపాలనమును మాత్రము లేబరు పక్షమువారు రామోదించిరి. స్వరూపాలన మనిన, దూరాదర్శమును సూచించవచ్చును. పైమనుకమిషనువారు సూచించ బోయెడి సంకుచితవిధాన మయినను, స్వరూపాలనమునకు దారిజాపవచ్చునని, లేబరు పక్షము వారు జెప్పవచ్చును. అందుకుమారుగ, హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికారము సంగీకరించుచో, భారతీయులు గోరిన స్వరాజ్య విధానమును లేబరుపక్షమువారు ఆమోదింపవలసినచున్ను. అట్టి బాధ్యతలేకుండుటకు, లేబరుపక్షమువారు తమ కార్యక్రమమునందు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును జేర్చ నిరాకరించిరి. ఇటుల నిరాకరించుటకు, మేజరుగ్రహం పోలుగారు జెప్పినకారణములు నిస్సారములు. లేబరుపక్షమువారు మొదటనే పైమనుకమిషను నామోదించిరి. దానిచుండి, వారు విడిపడజాలకున్నారు. హిందూదేశమునకు వీరిపై గల విశ్వాసము పూర్తిగ నంతరించినది. ఏ పక్షము వారధికారమునకువచ్చినను, భారతీయులు వారిపై నాధారపడక, తమపై తామధారపడవలయు నను నమ్మకము మరింత బలపడినది.

బొంబాయి కార్మిక శ్రేణి పరిష్కారమగుట

బొంబాయి కార్మికులకును మిల్లు యజమానులకును మధ్య నుడయించిన వివాదము, చాల కాలమునుండియు చెలరేగుచున్నది. ఉభయపక్షములను పట్టుదలలను విడనాడకున్నవి. సమాధానమును గుదుర్చుటకై ఇంతవరకు జరిగిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెను. తుదకు, ఉభయముల మధ్య బడంబడిక గుదిరెననియు, రేణటిదినము కార్మికులు సమ్మెను చాలించెదరనియు వినుట కెంతయు సంతసింపదము. ప్రభుత్వమువారు, ఇరు పక్షముల వివాదములను పరిష్కరించుటకు, ముగ్గురు సభ్యులు గల యొక కమిటీని నియమించెదరట. ఈ కమిటీవారి నిర్ణయము జరుగులోపల, 1927 నవంబరు 10 రుపు మార్చి నెల వేతనములను కార్మికుల కొనగ వలయునట. కమిటీవారి నిర్ణయమునకు మూడు ప్రశ్నలు నిరూపింపబడినవి. మిల్లు యజమానులొకవంకను మిల్లు పనివార లొకవంకను తయారు చేసిన ప్రమాణపుర్రేలో, నేవి యుక్తముగ నున్నవను ప్రశ్న యొకటి. సమ్మెసంఘమువారు నిరూపించిన పడునేడుకోర్కెలను సహేతుకముగనున్నవా లే వా య ను ప్రశ్న రెండవది. మిల్లు యజమానుల సంఘమువారు తయారుచేసిన స్టాండింగు ఆర్డర్లు అనుకూలముగ నున్నవా లేవా యను

నది మూడవప్రశ్న. కమిటీవారి నిర్ణయము వెలువడులోపల, కార్మికులు పనులలో జేరుట కంగీకరించిరి. యజమానులకును కార్మికులకును మధ్యను చెలరేగిన వివాదములవలన, ఉభయములను నష్టపడుచున్నారు. ఇకనయినను, వివాదము సత్వత్తికరముగ పరిష్కార మగునని నమ్మెదము.

కలనల్ గిడ్డి గారు: ఆంగ్లో హైందవులు

కలనల్ గిడ్డి గారు ఆంగ్లో హైందవులకు ప్రత్యేకస్థాన మిప్పించుటకు విశేషముగ ప్రయత్నించిరి. కాని విఫల మనోరథులయిరి. భారతీయులకును యూరపియులకును మధ్య మూడవస్థానము నేర్పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. ఆంగ్లో హైందవులను హిందూదేశ వాసులుగ ప్రభుత్వమువారు పరిగణించిరి. ఇంతవరకును ఆంగ్లో హైందవులు భారతీయులకన్న సధికులని వాదించుచున్న కలనల్ గిడ్డి గారి కేపుడు భ్రమ వీడినది. ఆంగ్లో హైందవు లికమిద త్రితరకున్నర్థమున నుండ వీలులేదని, గిడ్డి గారు గ్రహించిరి. ఇకనయినను వీరు హిందూదేశవాసులమని, వారి కష్టపశుములలో పాల్గొని, దేశాభివృద్ధికై పాలుబడుట విశేషము. భారతీయ దృక్పథమును ప్రసరింపజేయవలెగాని, కేవలము సాంఘికదృష్టిని ప్రసరింపజేయుట లాభకరము గాదని, గిడ్డి గారు తెలుపుట శుభ చిహ్నము. హిందూదేశమును మాతృదేశముగ భావించుటకు సిగ్గుపడగూడదని, గిడ్డి గారు ఆంగ్లో హైందవులకు హిత మొనగుచున్నారు. ఇంగ్లీషు వారి యొద్దనుండి ఎట్టి వరములు లభింపవనియు, భారతీయులను సోదరులుగ భావించుట యవసరమనియు, గిడ్డి గారు జెప్పిన సలహా, లాభకరమయినది. ఇకనయినను ఆంగ్లో హైందవ సంఘము భారతీయులతో కలిసి బనిచేయుట, యుక్తము.

హర్షాగు కమిటీ

హర్షాగుకమిటీవారి రెండుకు గూడుచున్నారో తెలియకున్నది. వీరియెదుట నీయబడిన సాక్ష్యము భావి రాజ్యాంగవిధాన నిర్ణయమున కెటుల తోడ్పడునో తెలియదు. కొలదిమంది సాక్షులనుమాత్రమే వీరు బహిరంగము గ విచారించుచున్నారు. మిగిలినవారిని రహస్యముగ పిచారించుచున్నారు. విద్యా విషయక విచారణలో రహస్యము నవలంబింపవలసిన యగత్య మేమియో తెలియదు. ప్రజాప్రముఖులెవరును యీ కమిటీ ఎదుట సాక్ష్య మిచ్చుటలేదు. పైమనుకమిషనువలె హర్షాగు కమిటీగూడ విచారణ తుతును పూర్తిజేయగలదు. కాని దీనివలన కమిటీవారు గ్రహించు విషయము లంతగ నుండవు.

కీ. శే. నర్ లారెన్సు బెకెకెన్సుగారు

వీరు బొంబాయి, కలకత్తా హైకోర్టులలో ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ బనిచేసి యుండిరి. ఇండియా ఆఫీసులో సభ్యులు గ నుండిరి. ప్రీవీ కౌన్సిలు జడ్జిగనుండిరి. వీరి సామర్థ్యము అపారము. వీరి విశాలభావములు మిగుల మెచ్చదగి యున్నవి. ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటలో వీరు దిట్టలు. వంగదేశమునందు అశాంతి ప్రబలి యున్నపుడు వీరు అధికారవర్గపు దాడిచుండి ప్రజలను కాపాడిన విధమును మరువ వీలులేదు. వీరి మరణమునకు హిందూదేశము విచారము జూపక మానదు.

వీధులలో మోటారు చప్పుడు మరితర కీర్జము బాధకర
యగు నందుటచే దానిని తగ్గించుటకు పర జోయిస్సుకాపాక్సు
గారు ఆలోచించుచున్నారు.

కార్తిక ప్రపంచము

శ్రీకృష్ణ

బొంబాయిమిల్లుల సమై

శాంతించినది

అక్టోబరు 6 తేదీ శనివారము ఫ్యాక్టరీలు

తీరిగి ఆడును

బొంబాయి, అక్టోబరు 4:—బొంబాయి మిల్లుల సమై పరిషత్తు రాష్ట్ర మై నిర్ణయింపబడిన యీ క్రిందిసమాధానపును గతులను బొంబాయి గవర్నరు మెంటువారు ప్రకటించుచున్నారు:

బొంబాయి గవర్నరు మెంటు కార్యనిర్వాహక సభ్యులగు గా. పర్ గులాంహుస్సేను హిదాయతుల్లాగారి మధ్యవర్తిత్వమునను అభ్యుత్థతను జరిగిన సమావేశమునందు మిల్లు యజమానులకును సమై దారులకును యీ క్రింది సమాధానపునుగతులు నిర్ణయమైనవి:—

(1) గవర్నరు మెంటువారిచే నియమింపబడు ముగ్గురు సభ్యులు గల ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయుట.

(2) ఈ కమిటీవారు విచారించెడి విషయము లేవనగా

(ఏ) మిల్లు యజమానుల సంఘమువారు తయారు చేసిన పనివాండ్ల పట్టికయను వేతన ప్రమాణముల బాధితాయను, సమైదారుల ప్రతినిధి సంఘమువారు తయారుచేసిన ప్రణాళికయను సమంజసముగా నున్నవా? (బి) సమైదారుల ప్రతినిధి సంఘమువారు కోరినటువంటి 17 శాతమును సహేతుకముగా నున్నవా? ఎంతవరకు వాని కోర్కెలు అమోఘ దగియున్నవి? (సి) మిల్లు యజమానుల సంఘము అక్టోబరునెల 4 తేదీని సంపూర్ణించి తయారు చేసిన స్టాండింగ్ ఆర్డరు సమంజసముగాను సహేతుకముగా నున్నవా?

(డి) (ఏ) ఇప్పుడు పనివాండ్లు పెంటనే తీరిగి పనిలో చేరవలయును. పనిలో చేరిన తేదీలగాయతు కమిటీవారు తమ రిపోర్టును ప్రకటించేవరకును, యీ మధ్యకాలములో పనివాండ్ల జీతములను 1917 సం॥ రము మార్చి నెలలో యందు అమలులో నున్న రేట్ల ప్రకారమే బట్టాడాయవలయును. సామాను మిల్లులలోను, ఫిన్లే మిల్లులలోను, కోహినూరు మిల్లునందును పునర్నిర్ణయమైన రేట్ల ప్రకారము బట్టాడాయ చేయబడును. గనుక వానికి మాత్రము పై నూత్రిము వర్తించుచు.

‘మాంచెప్పరు మిల్లు’ అపొలోమిల్లు, మెయరుసానును మిల్లులయందుగల శతమగ్గుల యంత్రములవద్ద పనిచేయువారులకు మాత్రము యీ 1928 సం॥ రము మార్చి నెలయందు అమలులో నుండిన రేట్ల ప్రకారమే బట్టాడాయ చేయబడును.

(బి) ముగ్గురులగున్న సిబ్బాధనుల ప్రవర్తితము.

(సి) ఇప్పుడు పనిలో చేరెడివారికి యీ క్రిందివిధంగా అధ్యాన్వల్యాసంగబడును. ఈ అక్టోబరునెల అంత్యమువరకును వారమునాకాసారి బట్టాడాయబడును. నవంబరునెలలో తరుమున కొకసారి బట్టాడాయ చేయబడును. డిసెంబరు మొదటి తేదీనుండియు అధ్యాన్వలు ఇవ్వబడును. ఆ తేదీనుండియు నెలసరితీతములు యధావిధిగా చెల్లించబడును. అక్టోబరునెలలోని జీతముల బకాయిలు నవంబరునెల 11 తేదీని చెల్లించబడును. నవంబరునెల లెక్క వర్తనాల్లు డిసెంబరు 15 తేదీని చెల్లించబడును.

(డి) ఈ అగ్రిమెంటు వరకులలోని విషయములగున్న సభ్యసందేహములు ఇప్పుడు నియమింపబడు కమిటీవారిచే తీర్చబడును.

(ఈ) పనివాండ్లు యీ అక్టోబరు 6 తేదీని తీరిగి పనిలో చేరవలయును.

హిదాయతుల్లాగారి మధ్యవర్తిత్వమున పై జెప్పిన సమాధానపు వరకులు నిర్ణయింపబడినవి, సభ నుమారు 7 గంటలు జరిగెను. బొంబాయిమిల్లులసమై ముగిసినందులకు ఉభయపక్షముల నాయకుల సంత్సప్తాంతరంగులైరి. ఈసమై 6 నెలలుండియు జరుగుచున్నది. ఇతివరలో ఏ నెలలు నెలలో నొకమాదును, మేనెలలో నొకమాదును, ఆగస్టు నెలలో నొకమాదును గవర్నరు మెంటువారు జోక్యము కలుగజేరికొని సమాధానము చేయవలయునని మూడుసార్లు యర్పించిరి. కాని విఫలమైరి. ఈ శాల్సిప్రతినిధియు సఫలమైనది. ఈ సమై పరిషత్తునుకై బొంబాయి కార్పొరేషను అభ్యుత్థుడు యిజీవ చాలాతోడ్పడెను. (కీ. పే.)

ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరు పిప్ప పరీక్షలు ఇకజరుగవు

మద్రాసు హైకోర్టు శ్వాతంత్ర్యము ఇకనంది ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరు పిప్ప పరీక్షలపై తీసికొనిన ప్రకటించిరి. ఈసంవత్సరము విఫలమైనవారికిగూడ రెండవ పరీక్షకుగూడ ఇక పనికారింది.

నైజాం రైల్వేసమై

రేవు సంస్థిచేకూరగలను

సికింద్రాబాదు, అక్టోబరు 4:—నైజాం రైల్వే సమై దారుల సంఘ ప్రధానకార్యదర్శిగారింట్లు తిరిగినిర్మయి న్నారు:— పరిసితులు యధాస్థితిగా నీయున్నవి. గిరిగారును నా యదు గారును కార్మికులతోపుర నైజాంరయిల్వే పరిపాలనాకాఖా గ్యతులగు సర్ అక్బరు హైదర్ గారితో ఇంకొకమాదు సమావేశమై సంప్రదించిరి. నికరమైన సమాధానపు వరకులు రేవు నిర్ణయమగును.

రైల్వేకార్మిక సంఘమువందలి సభ్యులసంఖ్య తిసిదివాటి వృద్ధి గాంచుచున్నది.

నేటి సాక్షంకాలము రివేలమండి కార్మికులు సమావేశమైన బహిరంగసభలో గిరిగారిట్లు వ్యవహరించె:—

ఇంతవరకును జరిగిన మా రాయబారముల వ్యవహారపు వివరములను చెప్పవలెను గాని వెనుకటికన్నను వ్యవహారముల చిక్క కొంతవరకు తీరుచున్నవని చెప్పగలను. నేను ప్రతిపాదమును సమైదారుల యూనియను ప్రతినిధులతో కలిసికొని మాట్లాడుచునే యున్నాను. బహిరంగ నైకమత్తముతో నుండవలెను. ఒక్కమాటమీద వ్యవహరించవలెను. బహిరంగమున దౌర్జన్యపాటులై యుండవలెను. ఈ రీతిగా మీరు వర్తింతుల న్లనే విజయము చేకూరగలను.

రేవు కార్మికుల బహిరంగ సభ యొకటి తీరిగి జరుగును. గిరిగారి మధ్యవర్తిత్వమున వల్ల చేకూరిన సమాధానపు ఏర్పాటు రేవుజరుగు సభలో ప్రకటించబడును. (కీ. పే.)

నైజాం రైల్వే కార్మికసంఘము ఏర్పడినప్పటికిని యీ సంఘముయొక్క యజమాన్యమును పనివాండ్లందరకు ఆహ్వానించుటలేదని కొన్ని వార్తలు వార్తాపత్రికలలో పరస్పర భిన్న రూపములుగా ప్రకటిత మగుచున్నవి. అందులకు యీవార్తలు అబద్ధములనియు కార్మికులందరకు యీకార్మిక సంఘమునకు వరిపూర్ణ విశ్వాసముతో నిబద్ధమై యున్నట్లుగా సమైదారులగు కార్మికలే తెలియజేసికొనెను ఒక కరవత్రికను అన్వృత్తించి పంచివెట్టిరి. (ఆ. పే.)

మతకలహములు

బొంబాయి, అక్టోబరు 14:—నైజాం రాష్ట్రములోచేరిన శాంజేడు అను గ్రామమున సిక్కుల గురుద్వారామందలి సిక్కులును మహమ్మదీయులును యిదివరలో కలహించియుండిరి. కాని, గత శుక్రవారము నుండియు అల్లడలేమియు తీరిగి జరుగలేదు.

హిందువులను సిక్కులను విభావన చేసికొని యుండిన ఫిర్యాదులను నైజాం రాష్ట్రపు పోలీసు డైరెక్టరు జరుగుగా తు పరిశీలించుచున్నారు. (ఆ. పే.)

నాగపూరు హిందువులకు శిక్ష

నాగపూరు, అక్టోబరు 4:—ఇటీవల నాగపూరులో జరిగియుండిన హిందూమహమ్మదీయ కలహముల సందర్భములో మహమ్మదీయుల కొంతలకు హిందువులు నిప్పంటించి తగుల వెట్టిరి.

7 గరు హిందువులు యీ కేసులో ముద్దాయిలుగా చేర్చబడిరి. నాగపూరు సెషన్సుజడ్జిగారు యీ కేసులో తీర్పు చెప్పిరి.

మగ్గురు ముద్దాయిలను శిక్షింపులని యెంచి విడుదల చేసిరి.

మోహనలాలు అనునతనికి 6 నెలలు కిరి. శిక్షయును 80) రూపాయల జరిమానాయునాపింపిరి. రామచంద్రులు అనువానికి 6 నెలలు కిరి శిక్షయును 400 రూపాయలు జరిమానాయునాపింపిరి. బమ్మసింగు అనువానికి 4 నెలలు కిరి శిక్ష కిరింపబడెను.

హాలీలు అను నతనిని 459 నెన్నును ప్రకారము దోషిగా నెంచి హైకోర్టువారిచే విచారించబడగలందులకు తైరపు చేసిరి. (ఆ. పే.)

ద. ఇ. రైల్వేసమై-నేరంపు విచారణ

తిరుచినాపల్లి అక్టో 5:—ద. ఇం. రైల్వేసమై కో. బాలలో రైజుకట్టలను ఊడదీసి దౌర్జన్యముచేసి యుండిన నేరములలో 15 మంది పనివాండ్లు తిరుచినాపల్లి జైలు మేజస్ట్రేటుగారిచే విచారించబడుచున్నారు.

పోలీసు అధికారులు ఈ తరసాత్మ్యము జరిగినది. (ఆ. పే.)

నర్సారావువేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 400/1928

వాది:—భవిరి శెట్టి సుబ్బారావు వరపు పెంకట సుబ్బారాయుడు.

and

ప్రతివాది:—మహమ్మద్ అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహేబు.

యీ నెంబరులోని వాడి ప్రతివాదిపై (ప్రాంసరి నోటును బట్టి రు 112-5-9 లకు వైకోర్టులో దావా దాఖలు చేయగా ప్రతివాదికి నోటీసు నిమిత్తము డి 10-10-28 తేదీకి వాయిదాపెడినాడు. గనుక యందునుగరించి ఎవరికైనా ఆక్షేపణలన్న యెడల వాయిదాలోజా కోర్టువారికి మనవిచేసికొనుటకు యందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

నర్సారావువేట } సి. వి. కృష్ణయ్య, వాది తరపున పక్షిలు. 18-9-28 }

ప్రోటబుల్ పంపింగ్ సెట్స్ ఇంటిపనులు, పొలముపనుల కుపయోగబడును VOLKART ENGINEERS ఆర్డనియన్ వీధి మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, తూర్పుకొండ్డి.

రోలుగోల్డు ఇమిటేషన్ వజ్రపు కప్పులు. ఈ కప్పులు నూతనముగా నీమలోనుండి వచ్చియున్నవి. దీనియొక్క రాష్ట్ర రవలుకు పైగ బహు నుందరముగాను ప్రకాశముగా నున్నది. ఇది రోలుగోల్డు అక్షలాహపుజవచే కట్టబడియున్నది, బహుకాలము వరకు దీనియొక్క ప్రకాశమును, ధరభర అని మెరయుటపోదు. ఇది ఒకటి కొనేవారికి 4 అండు మైన లెడ్ రూం పోటోపలములు ఇవాయగా యవ్వబడును. తెలుపురాళ్లు జత 1 కి ధర రూపు 1-4-0. ఎలుపురాళ్లు జత 1 కి ధర రూపు 1-4-0. నిలాసము:—ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెని, నెం. 11, అరుణగంగేధి, సామూకాడపేట, మదరాసు.

బెంగుళూరు అల్లరుల విచారణ జిల్లాకలెక్టరు సాక్ష్యము

అరెస్టుచేసినవారిని వదలివేయుమని దివానుగారు ఉత్తరువిచ్చిరి

బెంగుళూరు, అక్టోబరు 4:—బెంగుళూరు అల్లరులగుర్తి విచారణచేయుచున్న విశ్వేశ్వరరావు కమిటీవారియెదుట బెంగుళూరు జిల్లా కలెక్టరుగారు హాజరైకొని సాక్ష్యము చెప్పుచుంటున్నారే :-

ఇచటనున్న పోలీసు దళములు సంఖ్యనుబట్టిమాత్రము చాలినన్ని యున్నవిగాని బ్రిటిష్ యుద్ధాయోధుల పోలీసు దళములవలె క్రమశిక్షణపొందిన దళములుకావు. శక్తిసామర్థ్యములను బట్టిమాత్రమే ఇచటనున్న పోలీసు దళములు చాలవు. ఇటువంటి నగరమును సంరక్షించునలెస్సయెడల మంచి తెలివైనవారిని మండలితములనిచ్చి పర్యవేక్షణవారికి ఆకర్షించి మిలిటరీ పటాలములకువలె నీరికిని బాటజతీయిన బాటకీయలను ఏర్పాటుచేసి యెప్పటికప్పుడు స్వయంసద్ధముగా నుంచవలెను.

“మైసూరు రాష్ట్రములోని ప్రజలు శాంతి మూర్తులని భ్రమించి యంతకాలమువరకును మనము ప్రమత్తులమై మెలంగుచుంటిమి. ఇప్పుడైనను మనము మెల్కొని పరిశీతులను ఎక్కువ బాకరూ కతల్తో పరిశీలింతుముగాక !”

ప్రస్తుత మైసూరు ప్రభుత్వమును భంగముచేయునలెస్సని కుట్రలు జరుగుచున్న విషయము కేసులను పుక్కిటిపురాణము.

అధ్యక్షుడు :- ప్రజలలో శాంతియును శాస్త్రపరిపాలనయును కలుగునట్లుగా చేయుటకు జవాబుదారీ విహీనమనిన మాటలుపుడుతురా ?

హాజీరారుగారు :- జిల్లా కలెక్టరును, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరును జనరలు వీరిద్దరే ముఖ్యముగా జవాబుదారీవిహీనమనినవారు. ఇద్దరికిని జవాబుదారీ పనులమే. ఒకరు ఉత్తరపులను బారీచేయునలెస్సయి రెండవవారు పదరు ఉత్తరపులను అమలుపరచునలెస్సయి.

అధ్యక్షుడు :- అసాటిరాత్రి అల్లరులుజరిగిన ప్రదేశమందు గస్తీయన్న పోలీసు జవానరులు తుపాకులు కాల్యములు ఓను జూచియుండిరికా ? ఇంకెక్కడక్కడ వారు మాయయి పోయివున్నవారని తుపాకులు కాల్యమునట్లుగా సాక్ష్యముచ్చిరికా ? పదరు పోలీసు జవానరులయొక్క వాగ్దానములను గైకొని పదరు కల్లాలములనుగూర్చిన ప్రభుపనుచారముగా మీరల నమోదుచేసి యుండలేదు ? అసాటి అల్లరుల విషయము మైసూరు ప్రభుత్వముతరపున ప్రకటనలను ప్రచురించినప్పుడు తుపాకుతలెయును కాల్యముచేయునలెస్సయి ఆ ప్రకటనపత్రికలలో వ్రాసియుండిరికా ? ఆ ప్రకటనపత్రికలను ప్రచురించుటకు పూర్వమే తుపాకీకాల్యముల జూచిన పోలీసు జవానరుల సాక్ష్యమును మీరు మున్ముందుగా యెదుట గైకొని యుండలేదు ?

హాజీరారుగారు :- అ పోలీసు జవానరుల పదరు తుపాకీకాల్యములనుగూర్చి వివరించిన వృత్తాంతములు సరస్వరంగ దళముగారివలెను. అందు ల్ల వ రిహించును ఆధారముగా గైకొని ప్రభుత్వపు ప్రకటనలయందు తుపాకీకాల్యములను జరిగినట్లుగా ప్రచురించలేదు. ఆ పోలీసు జవానరు సాక్ష్యములను ప్రమాదనమోదుచేయనిదని, వారి వాగ్దానములు మున్ముందు బరగగల విచారణలయందు ఆకర్షకమయ్యనని నమోదుచేయబడినది.

అసాదు కొందరిని అరెస్టుచేయవలెనని ప్రయత్నములు చేయబడినవి. కాని అరెస్టుచేసిన వారిని వదలివేయవలెననిగా దివానుగారు ఉత్తరువు చేసిరి.

అల్లరులు జూలై 30: తేదీనాడు జరిగి యుండెను గాని అంతకు పూర్వమే నగరమంతటను 144 క్లక్కును ప్రకాశముచేసిరికా పమానేములు వగైరాలను నిషేధించుటకు ఉత్తరువులు బారీచేయ దగినంత అవివరము కన్పించి యుండలేదు.

అధ్యక్షుడు :- అ బాప్తూ భానుగారియిల్లు అసాటి రాత్రి యెందుచేత సూచించెను ?

హాజీరారుగారు :- జిల్లా పోలీసు చూడకంపెండెంటు గారును సురాజుద్దీనుగారు అబ్బాను భానుగారి యింటిలోనికి వెళ్ళివచ్చి, పదరు అబ్బాను భానుగారియింటు అపరాధకర్మమన జేడియును లేదనియు సేరవారణమైన విషయము లేమియు లేదనియు చెప్పి యుండుటచేత వారిమాటలయందు నేను నమ్మి యుంటిని.

అన్నివైపులను కోడువేకులెయున్న జనసమూహము ముమ్మల నప్పుడాడెరిచి యుండిన సందర్భమునందు అరెస్టులు చేయ బాటుట కేసులను కొరవెతో తలగోకికొనట యగును. అల్లరులను విలసింత త్వరతో శాంతింపజేయుటయే అప్పట్లో మామొక్క ఆశురతగా నుండెను. (అ. ప్రె)

“యాత్రకు బోవునట్టివారు”

రామేశ్వరమునకు

వేదారణ్యమునకు

13-10-28 తేది మహాశయ ఆమావాస్యనాడు విచ్చేయుడు.

సౌత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ మిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది.)

సుభాష్ బోసుగారి యువన్యాసము

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు నవాలుకు నైహూ నివేదికయే సరియగు జవాబు

వికమత్యుకారకు అభినవేశ్వరవర్తి నోవ్యుకొంటిని

నాగపురము, అక్టోబరు 4:—నేడు శ్రీయత సుభాష్ చంద్రబోసుగారు కలకత్తానుండి యచ్చటికి దయచేసిరి. స్వేచ్ఛా వత్తు మనసిపాటిటివారు తిలక్ మహావిద్యాలయము, సత్యాగ్రహ కమిటీ, మొదలగు ప్రతిస్థానల పక్షమున వారికావ్యవసాయ విన్యయము. అంతట బోసుగారు నగరమును సూర్యగిరివరకు, ఆ యాధికాసము పరికరాదని సత్యాగ్రహము నవలంబించిన వారును పౌరుషము వారివెంటనడచిరి. ఉత్తరము వెంటనడుచుచున్న సత్యాగ్రహిణిచేయందున్న కత్తిసోకదానిని పోలీసులు లాగుకొనిరి. బోసుగారు అభ్యంగగారి యతిధిగా నున్నాడు.

మహానభ

సాయంత్రము తిలక్ విద్యాలయముయొక్క యాజమాన్యమున బోసుగారు నైహూనివేదికను గరించి యువన్యాసించిరి. బోసుగారి నావ్యవసాయము, ప్రభుత్వముకారు పగబట్టెను బోసుగారు నైహూనుతో జేసిన జేయుచున్నారని ప్రకటించబడినది.

సభాధ్యక్షుడును అభయంగగారును సుప్రసిద్ధ పంగజేశ్వరవర్తి ప్రకటించిరి. అంతట బోసు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించెను.

ఉపన్యాసము

జేసేసేయే తన మహాదాతయనుని నిన్ను విందు బోసుగారు నైహూనివేదిక నిషయము యెట్లువర్ణించిరి.

రాజ్యాంగమును నిర్మించుట ఉత్సాహకరమున ననికాదు. ఈ సంఘమును బొంబాయిలో నియమించినపుడు రాజకీయాకాశము తాడవచ్చులతో నిండి మిక్కిలి కెమరుముగానుండెను. కొలదికాలమునకే యామెప్పుడు విచ్చిన్నమై ఆభిలషత్తు సమాజమువారి కృషి ఫలవంతమైనది. ఈ నివేదికయందలి రాజ్యాంగములో విశేషము లేమియు లేవుగాని మొత్తముమీద నిది ఉత్సాహ జనకమున, నిర్లప్తమున నగు ప్రజాభివృద్ధి యున్నది.

అల్పసంఖ్యాకసంఘముల సమన్వయము

అల్పసంఖ్యాకసంఘముల సమన్వయము, ప్రత్యేకముగా మహమ్మదీయుల అల్పసంఖ్యాక సంఘసమన్వయ భారతదేశమున క్రొత్తదికాదు. బోసుగారు యిందును యెంతలేవన ఆకు రాష్ట్రముజేట్టివున్నది. ఈ నివేదిక అల్పసంఖ్యాకుల సమన్వయ బాగుగా జరిగియుండుట సంతోషకరము. నేను నివేదికలో పంతుకుమిట్టినవారిలో నొకడనుటచే దానిని ప్రకటించుటగాని ఖండించుటగాని మాడెను. కాని ఒకటిరెండు విషయములను మాత్రము చెప్పెదను.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము-అభినవేశ్వరవర్తి

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము భారతదేశముయొక్క ఆశయముగా నుండెను. కా యిట్టి ప్రాయము మై న ట్టు అం ద ర కు తెలిసి యో యు న్నది. భారతదేశము సమాఖ్యపదధిని (ఫెడరల్ స్టేట్) ఆభివృద్ధి నొకడవలె ననినూడ నమ్ముచున్నాడు కాని వికమత్యుమునకే నేను ఆభినివేశ్వరవర్తి నోవ్యుకొంటిని. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునై ప్రయత్నములు సలుపుటకు అందరకు నేర్వవలెను. సమాఖ్యపదధిని భారతదేశ మభివృద్ధికావలెనని నేను తలచినను అల్పసం

ఖ్యాక సంఘములకు కార్యము కలుగజేసి వికమత్యుము చే మాఖ్యుటకు నేను బలీయమున కేంద్రప్రభుత్వ ముండవలెనని యెప్పుకొంటిని. మన యెట్లు మనము చక్క దెబ్బకొనిన తరువాత కడుక్రమముగా మనము సోషియల్ రివ్యూప్రభుత్వమునంటి ఫెడరల్ ప్రభుత్వమును నిర్మించుకొందు మనకు నిశ్చయము.

సాంఘిక సమన్వయము

సాంఘిక వైషమ్యమునుగరించి యచ్చటించుచు బోసుగారిట్లు చెప్పిరి. రాజ్యాంగమును నిర్మించు సమయమున ప్రతిత్వములు విఫలములనని భయము పొడమెను. నిరాశతో రాజ్యాంగ నిర్మాతలు ప్రయాగను వీడవలసింది. కానివిని మన కనుమూలమై యుండెను. సానులకు ప్రత్యేకించుట అదిగా గల సాంఘిక సమన్వయము పరిష్కరింపబడినది. లక్ష్యం ప్రభుత్వమునగూడిన అభి ప్రకటనకావలసిందగుట ఏకాభిప్రాయమునకువచ్చిరి. లక్ష్య సభివయము చెప్పవలసిన దొక్కటి కలదు. నైహూనివేదిక నామోదించవలెనని యెప్పుడు బలవంతపెట్టెను.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు

కాంగ్రెసు మహాసభ యానూరతిమిచ్చిటికి చాలకాలము క్రిందట అంగీకరించినది. ఇచ్చటగూడెని అందరకు ఈనూత్రము నోవ్యుకొనరై. భారతదేశమున కొకభాషాయుండుట యవసరమైనది. మనప్రత్యేక భాషలనెన్నటికైన వదిలకొనగలము ? భారతదేశమునందలి భాషల నిర్మాణముచే యాధారము వికమత్యుభాషము సరియైనదికాదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన చేసినయభివృద్ధికి యాటంకమున కలుగదు. భారతదేశముయొక్క అభివృద్ధికి విభజనతోడ్పడును.

సార్యజనిక హక్కులు

ఈ నివేదికలో విశయములేక నేను సార్యజనిక హక్కుల నిర్వచన. పాటలందరకు సామాన్యములగు ముఖ్యహక్కులను నిర్వచించు కుండుటయే ప్రభుత్వమునకును తగినదిగాదు కావున సహజములు స్పష్టముగా నిర్వచించబడినవి.

సంస్థానములు

ప్రస్తుత భారత ప్రభుత్వమునుండి సర్వాధికారములను పొందిన భావిరాష్ట్ర యంతరికరపాలనమునకు బోబడియున్న వానినిగా జేసి మేము భారత సంస్థానములను ప్రవాహిపాలిత రాజ్యములుగా చేయ ప్రయత్నించినాము. కాని ప్రస్తుత పను యమున సంస్థానాధీశులను, సంస్థాన ప్రభులను నిరూపనల కంగీరించుట లేదు గడక నిజపరిష్కరించుట యసాధ్యమైనది.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువుకు తగిన జవాబు

లక్ష్యం ప్రభుత్వమున జరిగిన మహాసభ జయక్రందమై నందు లకు నాకు జరమానంద మగుచున్నది. ఈ రాజ్యాంగ ప్రజాభి కలో బోవములు లేవని కాదు. ముఖ్యములే నిర్మించబడిన వానియందు నిర్మియించును బోవము లుండును. కాని ఈ భారతదేశములో నిర్మితములవారు తయారుచేసిన ప్రజాభివృద్ధి బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువుగారి సారణిలకు తగిన ప్రత్యుత్తరమై యున్నది. ఈ నివేదిక భారత ప్రజలందరకు వాంఛనీయమైన దానిని నిర్వచించుచున్నది. మైసూర్ సంఘము మనదేశములో చేయదగిన పాఠములను లేదు. వచ్చిన యెడలోనే ప్రయాణము కట్టవచ్చును. భారత దేశమునందరకు కలసి తయారితేనేని సలూ రాజ్యాంగ విధానము ఖాంగ్ల ప్రజలంగీరించు లాగు న చేయవలెట్లు ప్రత్యేక బిల్లుతో ప్రస్తుత మాలోచింపవలెననిది. మన ప్రజలకి యధికారములు వచ్చునో అలోచించి, ఈ కోర్కెలు పూరింపబడునరకు ఆంగ్లేయులకు గాని, భారతీయులకు గాని మనకాంతి యుండదని స్పష్టముగా తెలియ జేయుటయే మన కర్తవ్యము.

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బిసెంటు జన్మదినోత్సవము

కాకినాడ, ఆక్టోబరు 2:—డాక్టరు ఆనిబెసెంటు 81 వ జన్మదినము నిన్నను యిచ్చటి డిస్ట్రీక్టు జమిందారులైన బిర్రుల బడెను. శ్రీ అజనరాల జగన్నాథరావుగారు సభకు అధ్యక్షులుగానుండిరి. శ్రీ పార్వతీశాస్త్రిగారు స. డి. పోర్టుగా రును బెసెంటుగారి గౌరవితోయములను ప్రబాసేవయు కార్యదీక్షయు శరీరదాగ్ధ్యమును ప్రశంసచేసిరి. భగవంతుని యాశీర్వాదములకై ప్రార్థించిరి.

తిరుత్తనీతాలూకా వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

బుద్ధిశాయకుల కండిగ, ఆక్టోబరు 4:—ఇటీవలనొక వారమునుండియు నాకాశమంతయు మేఘావృతమై యుండి రెండు రోజులకు మునుపు కొంచెముగ బర్షించినది. గత కాలము గైదు వర్షములనుండియు కాలవర్షములు లేమిచే పవ్యములు చక్కగ ఫలించక రైతులు మిక్కిలి బీదసితియందున్నారు. తాలూకాయందంబునుగూడ వర్షపులతో చేరదు కల్లయినను లేవు. వరిపెరుగు కాలము విందిపోవుచున్నను కర్షణ చాలినంత కురియనందుచే రైతులు భిక్షులై యున్నారు. చేవుడివల్ల రైతులదుర్భరదారిద్ర్యస్థితిని బాపుటకష్టము దయదలచునో గదా!

కార్యేటిసగరం సంస్థానరైతుజనసంఘము

వై సఘము సహాయనిరాకరణోద్యమ దినములవృత్తు మందినీ తియిందుండినది. కాని యిప్పుడది నామమాత్రావశిష్టమై యున్నది. రాజశోవునెటి శ్రేణులనందు తగుచర్యలు చూపు కొనుటకును శుంగభద్రప్రాజెప్టులందలి జలమును సంస్థానమందలి భూములకు పారునట్లేర్పాటుచేసికొనుటకును యాసఘము మరల పునరుద్ధరించబడవలసియున్నది. ఇందులకై మున్న సంఘమందు ప్రాముఖ్యత వహించుకొంటున్న శ్రీయైతులు రావుబాదురు బొల్లిన మునుస్వామిగారునుగూడ రావకృష్ణమరాజుగారు రంగారెడ్డి ప్రభృతులు తగుచర్యలై కొనవలయునని కోరుచున్నారు.

దేవస్థానం కచేరీ

తిరుపతితిరుమల పగైరా దేవస్థానమునకు చెందిన తిరుత్తనీ తాలూకా కిష్క దారులెలకండియు నుమారు నెల్యూరు తహసీలుదార్లు మారీయుండిరి. ఇట్లుచేయుట రైతులకును దేవస్థానమువారికిని గూడ నపారమగు నష్టములై యున్నది. శ్రీమదుత్తమ తాత్యాలికుడు తహసీలుదారి కదవియందు నియమింపబడియున్న శ్రీయైతు తిరువేంకటాచార్యులవారు మిగుల నీతివంతులను కార్యసూరులనై యున్నారు. రైతులకష్టములు విరికి చక్కగ తెలియును. తాత్యాలియందలి రైతులందరిని మీరు చక్కగ నెరుగుదురు. వ్యాధులుబుధిగల పెద్దమఃషి, మీరే యాశదవియందు స్థిర పడినచి నాచోదేవస్థానమునకు రైతులకునుగూడ మేలసగుడునని శ్రీమహాంతువారికి సవినయ పూర్వకముగ విన్నవించుచున్నారము.

తిరుత్తనీ లోకలు ఘండు వైద్యశాల

ఈ వైద్యశాలయందీక్ష్యుడు రోగులు నివసించుటకును తగిన చికిత్సలొందుటకును అనువుల పనితీరులేవు. మిఠును మిక్కిలి తాలూకా కంటికికి యిదియొకటే వైద్యశాల. దీనిని ప్రభుత్వమువారు తమ పరము చేసికొను తగు వసతుల గల్గించినచో బీద జనులు కొంతవరకు రోగబాధలనుండి విముక్తికొందగలరని తలంచుచున్నారము లోకల్పండు వైద్యశాలను రామకృష్ణమరాజుపేటకు మార్చిన జన సౌకర్యమున కనుకూలముగ నుండును.

మోహనితైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమ్మరాజునది, బొంబాయి-మొదా.

మదనపల్లి

(స్వకీయవిలేఖరి)

జన్మదిన మహోత్సవములు

ఆక్టో 8:—స్వాగత్యగ ధర్మమును దేశసేవాపరాయణ యు నగు శ్రీమతి డాక్టరు బెసెంటుయొక్క ఎనుబదియొకటవ జన్మదిన మహోత్సవ సుఖి జన్మదినముగా 1-12-28 తారీఖున శ్రీయైతు యస్. (టి.బి.కె.వి. ఎం. ఏ. గారి అధిపత్యము క్రింద జరుగబడినది. పెద్దల రామారెడ్డియొక్క జీవితచరిత్రను గూర్చి మాన్యుటించి బీదల కామె చేరుక విద్యయు సంపాదించుటకు, పాఠశాలను ముగిశాద్యములతోడ కామె ఛాతూపటు మూరేగించబడినది. 1 వ తేదీ రాత్రి బాపిలలు నాటికా తాపహరణ మును చాటుకముఁ దిశలను యథాక్రిత చక్కగఁ బ్రదర్శించిరి. 2-వ తారీఖున వివిధరంగముల నిరర్థభావల ఉపాధ్యాయులను బొలుకును ప్రదర్శించి సామాజికలోకమును సంతసపెట్టిరి. ఈమె యింకను సెక్కు సంవత్సరములు జీవించి దేశసేవ చేయుంగా!

గాంధీజీ

ఏ మహానీతిమూర్తి తన పర్యవసాన దేశమాత పొదపీఠి కను సమర్పించి మానవసేవయే విశ్వసేవనని విశ్వసించి వివిధ గతుల దేశముక్తికై నేప సేవయుజ్జ్వలించి అట్టి శ్రీ శ్రీ మహానాదాను కలంబందు 'మహాత్మా' గాఁగి గారి 60 వ జన్మదిన మహోత్సవము శ్రీ కృష్ణవిద్యాలయమున 2-12-28 తారీఖున జరుగబడినది. పలువు రామచారి సత్తముని వనిత్రోవదేశములగూర్చి నడిచిరి. నీరాజననై వేద్యములతోడ కార్యక్రమ మంతయు యశోప్రకాశితముగా ముగిసెను. ఈరక రింఁగు శరదశృతంబులు జీవించుగాక!!

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

బిసెంటుగారి 82 వ జన్మదినోత్సవము

ఆక్టోబరు, 2:—బిసెంటుగారి 82 వ జన్మదినోత్సవ సందర్భమున 20-9-28 తేదీన దివ్యజ్ఞాన సమాజభవనములో మ-రా-శ్రీ ఇంటూరి నాగభూషణరావుగారు, అల్పవార విందు నొసంగిరి. అల్పవార విందు లై సమిష్టు మ-రా-శ్రీ, వావిలాల శివానధానులగారును, తదితరులను బిసెంటుగారి దివ్యచారిత్రమును గూర్చి ఉపన్యాసము లొసంగిరి.

బిసెంటుగారి గౌరవార్థమై 1-12-28 తేదీన సాయం కాలము 5-15 గంటలకు బ్రయినింగు కాశేశ ఆవరణలో బాలభట్ల ప్రదర్శనము జరిగెను. బాలభట్లలకు మ-రా-శ్రీ అవసరాల రావారావుగారు అద్దులకు పంచిపెట్టించిరి. వాటిసాయంకాలమే 5-80 గంటలకు హిందూ సమాజ హాలులో మ-రా-శ్రీ వ్యాపతి శుబ్బారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగపథ యొక్క జరిగెను మ-రా-శ్రీ సాలస బావనయ్యగారును, రావుపాపేలు వి. భోగప్ప కాన్పురి గారును, డా॥ ర. సి. ఆర్. కామత్ గారును బిసెంటుగారి జీవిత ఆదర్శములగూర్చి ఉపన్యసించిరి. పి. కామేశ్వరరావుగారు బిసెంటు దొరసానిగానినగూర్చి వాస్తవికముగా వ్రాసిన వ్యాసమును చదివి విడిచిందిరి పిమ్మట సాదనములతో సభ ముగిసెను.

రాజమండ్రి తాలూకా కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్

1928 సెప్టెంబరు నెలలో రాజమండ్రి తాలూకా కో ఆపరేటివ్ యూనియన్ అధ్యక్షులగు డా॥ బాలశోడేటి గుడుమూర్తిగారు, మక్కిరాడ; నాదాల, రాజానగరం, కానవరం, చిల్ల; వోపకాయలపల్లి వరకలి పంపుములను పరీక్షించిరి.

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

మహాత్ముని 59 వ జన్మదినోత్సవసందర్భమున నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు మల్లారాల్ శ్యాపతి శుబ్బారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద పురమండలములో పురజంప ధి జరిగెను. అధ్యక్షులు మహాత్మునికి సత్కృత్యపాత్రల అభిమాన ము వెల్లడించి జరులెల్లరు యావిషయమున వారి మార్గమును త్రొక్కుటనుచిదని తెలిపిరి. పిమ్మట మల్లారాల్ మధురై అన్నపూర్ణయ్యగారు ఖద్దరునుగూర్చియు సత్యాగ్రహత్రయము గూర్చియు గంభీర శ్యాసమును గావించిరి. రణవార మల్లారాల్ శ్రీతగంటి యోగానందరావుగారు మాట్లాడిరి. వందము ల దుస్థినిని బాపుననియు వేళ్ళకాంతలను వారినడపడినందీ రక్షింపుననియు యోగానందరావు కోరిరి. పిమ్మట గాడేపల్లి మూర్త్యవారాయణ శర్మగారు సత్యాగ్రహ పత్రమునుగూర్చి విపులముగా మాట్లాడిరి.

ఆద్యుత దివ్యద్రష్ట

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి ప్రదర్శనములో డాక్టరు శర్మారెండుగారి

ప్రదర్శనము

ఆక్టోబరు 8:—“పెక్కు సంవత్సరములనుండి పన్నిహిత బంధువుల ఆంతరంగిక మిత్రులగు ఆరుగురు నా మనోగత భావముల నర్పిటి వెలిబుచ్చుచున్నాడే యాయన” అను ఆశ్చర్యమే శాల్పదినములనుండి కుంభధిష్టాంధ్ర దివ్యద్రష్టయగు డాక్టరు శర్మారెండుగారు గావించిన ప్రదర్శనములపై మొత్తము వింద ఇచ్చటి ప్రజాభిప్రాయ సారాంశము గత శాల్పదినోబాల నుండియు శ్రీ శర్మగారు వలంపురకు శివ్యర్పిష్టిచే భూతపర మాన భేదవ్యత్యుల నిరాశాబలముగ సెలవిచ్చుచున్నార సాందూ సహజహాలో రెండు ప్రదర్శనములకు, తమ బసలో నాలు గైదు ప్రదర్శనములు నిప్పులుయేగాక కొందరు ప్రముఖులతో ప్రశ్నోక సంభాషణలకూడ జరిపి తమకత్తిని వెల్లడించిరి. ప్రదర్శనములు ఒకచానికంటె నొకటి విజయవంతమెచోయిన కొడిది ప్రవర్తనమై పొరుగువన్న గౌరవములకు పాత్రముల గుంచునవి.

ప్రదర్శనవర్ధతులు

కవరులో నీలుచేయబడిన బ్రశ్నల విస్పృహదకుండగనే ఆ ప్రశ్నలను, వానికి జవాబులు చెప్పటయు ప్రదర్శనములో బహు ప్రధానమైన విషయము. ఇందు పి రక్కుత విజయమును బడసిరిని చెప్పవచ్చును. ప్రశ్న తెల్పినమీదట జవాబు చెప్పట రెండవవర్ధతి. ఇందుకూడ వారు విశేష ప్రజ్ఞను చూపిరి. మనీషియొక్క స్వభావ శీలముల చిత్రించుట మీ శక్తియ పద్ధతి. ఇందు ముఖ్యముగా విద్యాధిశిలగూర్చి మాన్యుటించు నప్పుడు మీరు భౌతిక, కారీరక విషయములకంటె మానసిక విషయముల కెక్కుడు ప్రాముఖ్యము నొసంగుదురు. అప్పుడు అట్లుడుగున రాగియున్న మనోభూతముల నన్నిటి పూస గ్రుచ్చి నటుల ప్రకటించి నిజప్రతిభకు దివ్యముగా వోయివున్న. ఇంతమాత్రమున శరీరక భౌతిక విషయముల నిరూపించలేదని యర్థముకాదు. వాటిని గూర్చికూడ సంగ్రహముగ చెప్పెను. ముఖ్యవిందమును గాంచి జీవితవిశేషముల ప్రకటించుచు, ఛాయాపటమును జూచి జీవిత ప్రారబ్ధము వెల్లడించును. విశేషమారమున్నవారినిగూర్చి కూడ సంగతిసందర్భములచెప్పెను.

ఎదురుగలవ్యక్తియొక్క విషయములో తన జ్యోష్యమును ప్రారంభించుచు, భూతకలమందలి ప్రధాన జీవితవిశేషముల సత్యముగవచ్చింది తన అదృశ్యకత్తియందు ఎదురున్న వ్యక్తికి గాఢమైన నమ్మము పుట్టించి నెఱవరుచుకొనుచు పిమ్మట సర్వమానమును శల్యవేరుచేసి భిక్షవ్య జీవితముగల ప్రధానాం శీలమున, ఒడుదుడుపులతో సహా వెల్లడించుచు, ఆయన అనేక మంది జీవితవిశేషముల ఉన్నది ఉన్నట్లు చిత్రించుటలో మొత్తముమీద ఆద్యుతవిజయమును బడసెను.

వీలూడు, బెజవాడ, గుంటూరు మున్నగు కట్టాముల చూచి నవంబరు 15 వ తేదీకి నుమారున మదరాసుచేరెదరు.

నోటీసు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా అమలాపురం కాపురమును కాపులు నాడు దత్తపుత్రుడు 18 సం॥ వయస్సుగలవాడు నల్లా స్వామినాయుడు అశే-వర్తవాడు దుర్వ్యయములు చేయుచున్నాడు గావున వానికి ఎవరున్న ఋణములు యివ్వవద్దనియు, అట్లుయిచ్చినయెడల ఈ తేదీలగాయకు చెల్లనేరవు అనియు యిందు మూలముగా తెలియజేయడమైనది.

నల్లా లక్ష్మీనారాయణకొమారుడు తాతయ్య. అమలాపురం. 24-9-28.

In the Court of the District Munsiff, Madanapalle.

S. C. 88/16.

R. E. P 236/28.

P. R. P. L. Palaniappa Chetty—Plaintiff
M. Bheemasana Rao & others—Defendants

In the above suit the house of M. Bheema. sana Rao at Madanapalle is attached and brought to sale. The case stands posted for sale notice to 10th October 1928. Any objections to the sale may be filed on the said date.

Sd/- R. SIVARAMA SASTRY,
Pleader.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర పరిశోధక విశ్వవిద్యాలయ
ఛాన్సెలర్ రిచర్డ్స్ డి. ఉపన్యాసము

శ్రీ భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారి "సన్నయ
యగము" గురించిన యుపన్యాసము

విజయనగరము, అక్టోబరు 1: 30.9.28 సాయంత్రం

అమ్మ మహారాజావారి బ్రాహ్మణ కాలేజీలో ఆంధ్ర భా. శిక్షకృతు సాహిత్యవేత్తల తరపున నొకసభ గావింపబడినది. దివాను గావైన బ్రహ్మశ్రీ యేమారీ నరసింహం వంటులుగారు, కొజ పంటి సరసింహంగారు, సువర్ణల రామదాసుగారు, తాపీ ధర్మారావుగారు, అనేకమంది ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు సభ సలంకరించిరి. బ్రహ్మశ్రీ ఆశీర్వాదమున నారాయణ ఉపన్యాసము ఎం. ఏ. గారు రధ్యతవ వహించిరి. విశ్వవిద్యాలయపు అధ్యక్షులైన డాక్టరు బుర్రాశేషగిరిరావు వంటులుగారు ఆంధ్రకి స్వాగతం పట్టానవిచ్చిరి. వారు ఛాన్సెలర్ రిచర్డ్స్ డి. ఉపన్యాసము ఈ కార్యక్రమమునకు సంఘమనారితే సుద్దేశించబడినవనియు, శ్రీ భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు (దర్బారులకు) "సన్నయయగము" గురించి మూడుపన్యాసము లిచ్చెదరనియు, వీరిప ఉక్రమా అలీషాకవి గారు "ఉమాశంఖయ్య" గురించి యుపన్యాసము లాసగవరనియు చెప్పిరి. ఇంకను ఛాన్సెలర్ గారైన శ్రీ విజయనగర మహారాజా వాడనెలకు 90 రూ॥ చొప్పున ఖర్చుల క్రింద నిచ్చుచున్నారనియు, ప్రజాసామాన్యము ను కుపయోగముగా పుస్తక భాండాగారము, ఉత్తర కథనము తిరుమల నెల కొచ్చితిమనియు, ఈ డిపార్టుమెంటు క్రిందనే విశేషముగా ఉపన్యాసములు తీరుచు గావించబడుననియు చెప్పిరి.

శ్రీ భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు మృదువధుర తెలిసి అపవరమగుచోట భారతమునందలి పద్యముల దా హారములుగా గొనుచు "సన్నయ యగము" గురించి యీ విధముగ యుపన్యాసించిరి.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర వ్రాయుటకు బూజుకొనినచో నన్నయ యగము మొదటిదని చెప్పవలసియున్నది. ఇతర పూర్వపురాణమునకు అజ్ఞాతముగ ముందును. పరిశోధనపై యాకాశమున ఎక్కడనో కొన్ని కావనములలో పద్యములు దక్క రచింపబడిన గ్రంథములున్నట్లు సానబడెను. ఆంధ్ర వాఙ్మయములో మొదట రచింపబడినట్టియు, దొరకబడినట్టియు గ్రంథములలో మహాభారతము మొదటి దని చెప్పక తప్పదు. నన్నయమారు కవిత్వము లేదని కొందరి వాదము ఏ జయెనను నన్నయ ఆదికవి. భారతమునుగూర్చి చర్చించుటన అంతములు మూడు. 1 రచనాకారములు, 2 రచనాకథానము. 3. పద్యరసానము. రాజనరేంద్రుని తండ్రియగు విమలాదిత్యుడు జైనుమతమునకు రావలెననుటకు పొందవలెననుకొని కావనములబట్టి తెలియుచున్నది. తండ్రిగొడుగులు భిన్నమతములు జేరినవారు. రాజనరేంద్రుడు వేదబ్రాహ్మణ ప్రతిపక్షులందు పూర్వవిశ్వాసము గలవాడగుటచే నప్పటికి జైనమతానుకూల మగు లింగనాథుని కన్నడ భారతమునకు పోటీగా ఆంధ్ర మహాభారతమును వ్రాయించుటకు బూజుకొనినని కొందరివాదము. దాదాపులతో నలంబించిన వ్యవహారములను మనమున బెట్టుకొని వ్రాయించియుండెనని మరికొందరివాదము. నన్నయమూర్తియు కరముకొనలేనది అభిప్రాయమునే పెట్టుకొనియున్నాడు. మహాకవులు గ్రంథమవ్రాయునపుడు అతివచిత్రవంత మగు ప్రాచీనార్థిక బుద్ధితోడనే రచించుట గాని వేరొక కారణములతో నట్టి మహాకావ్యమునకు గడంగడ. రాజనరేంద్రుడు గూడ మహాకవిబుద్ధితో ప్రోత్సహించినటులు కనరావలెను. కన్నడభారతమును గూర్చిన కథ యిక్కడ వర్తించదు. పరిత్రమైన వ్యాధయముతో రచింపబడిన యీ కథయందు రచనా విధానమందా, భావములందా, కల్పనలందా, పద్యముల నడకయందా, చేనియందు ప్రాశస్త్యముగలదో యాలోచింపవలసి యున్నది.

ఆంతమున మహాకవులు గల రాజనరేంద్రుని యాస్థానమునందు అభిప్రాయభేదములుండవచ్చు. విద్యత్రైలోహములు జడగవచ్చు. సంపాదకరమునకై ప్రబంధరీతి వ్రాయుట, లేక పరిమిత భాషాంతరీకరణము, లేక ఏభాగములు విడిచిపెట్టవచ్చును, ఏకాగ్రణమున, ఉన్నగు విషయములు రాజాగారియెదుట చర్చింపబడవచ్చు ననుటలో శాశ్వతములేదు. అందు కలిసి ఈజిప్టునుగ వ్రాసిన భాగమునని నిశ్చయమునకు రావచ్చును. కాని యీ వాగ్రూపకరణమును కట్టివ్రాసెనని విరుద్ధమైన వాదములు నన్నయకు సాహిత్యము చేనియుండును.

"పాపకాక కావనానికి భారతమునందలి నందా! రాజులునట్లు కావనము ధరామరణం విభావమునా! రాజులునట్లు వాఙ్మయ ధరంధరుడన కిప్పుడుకావనా! ధ్యాయయునైన వాడభిరుచింబ గోడయ నిర్వహింపగల!"

దీనినిబట్టి కృష్ణుడగుననుక సహాయ మొనరెదవరీతి శారాయణభట్టు నన్నయకు దొడ్చెనని తెలియుచున్నది. కృష్ణుడైయు మువ్వుకపోలేదు. సైంధవసభలోజాన, భిష్మునిపై యముకనపుడు కృష్ణు డాయధముపూసెను. నట్లే శారాయణభట్టు అగంటమును వలెననిచెప్పటకు సందేహములేదు. ఆభాగము ఏరీతిగా వేరు చేయుటోచాలాకష్టము. అదిదీర్చుట న అలోచనపైరి అందునకు వాడ దొరకెట్లు గొంత యివకాళము లభించుచున్నది. నన్నయనియమముల తప్పిన పద్యములు గొన్ని గనబడుచున్నవి. అవి శారాయణ భట్టువారి ప్రశ్న.

భారతము స్వతంత్ర గ్రంథముగా వివర్ణింపవలెనని భాషాంతరీకరణముగాదు. సంస్కృతభాషలలో ననేక ప్రతులు పరిశీలించగా వేలకొలది లోకములు తారతమ్యముగన్నయన్నది కథలుగూడ తాడుమాడుగానన్నవి. అరణ్యవాసాంతమునందు ధర్మరాజు ధౌమ్యనితో నజాతవాసవము మాలోచించునపుడు తనవెంట 12 సలి నుండి కనిపెట్టుకొని యుండిన బ్రహ్మణులందరిని యొక గ్రంథమునను లేసినట్లు గ్రంథములలోను కానవచ్చుచున్నది. నన్నయగారి లిక్కనగారి నిమాత్మక నను సరించి యంగ్లేషరీతితో తెలియదు. ఈ విషయమై తిర్చించిన వివాదములుపొన్న విషయములు తక్కువ అనుక. సంస్కృతభారతము బంగారపు ముద్ద గనివంటిది. అందునుండి నన్నయ నుండకమైన అధికము తయారజేసెను. భాషాంతరీకరణమును ఈసాగను చారు.

రాజనరేంద్రుడు ప్రపన్నకవిత్వయుక్తితో భారతమును చెప్పవలెనని కోరగా నన్నయ వ్రాసెను. ఈరీతిగా రచింపబడిన మహాభారతము ఆంధ్రవాఙ్మయములో నత్యున్నత పదవి సలంకరించియున్నది. ఇట్టి గ్రంథము పరిశోధనచేసి పదిపేజీలు చదువుకొనుటకు తనని విమర్శ ఎక్కడను గనబడదు. నన్నయ నిరూపియు లేక వైదికయో యను చర్చమూత్రముచేసిరి. ఇట్టివి చర్చింపవచ్చునని విశేషయోజన ముంకగా నుండదు. మహాకవియైన నన్నయ ఆరాధించిన కవితాసరస్వతి యెన్నిన్ని విధములుగా శాట్యముచేసినదో కనిపెట్టి ఆసందింపట ముఖ్యమైన విషయము. భారతమునుగూర్చి, నిమర్శించవలసిన విషయము లనేకము లున్నవి. రాజకీయవిషయములు, సాంఘిక విషయములు, భాషావిషయములు చారిత్రకాంక్షములు సాశాస్త్రీయ విమర్శకుల వలె ఈ విధానములన్నిటిలో విమర్శ జడపుటకు ఒక్క మనిషికి ఒక కవిత ముచాలదు. ఆశీర్వాద పనిచేయవలసియున్నది. వీనిలో నన్నయ కవిత్వముగూర్చి చర్చించి, అరణ్యపర్వశేషకర్తృత్వ నిర్ణయమున నొకవిషయమును మాత్రమువారు పరిచేయవచ్చును. చిరకాలమునుండి ఆంధ్రచేతములో నీవాదమున్నది. నన్నయ మూడుపద్యములు రచించగా శిథిలమైన నరణ్యపర్వశేషము ఎర్రాచగడ పూరించెనని యొకవాదము. ఎర్రాచగడ ఆయాలముగ స్వతంత్రముగ వ్రాసెనని మరియొకవాదము. కవిత్వము నబట్టి యరణ్యపర్వశేషములో నన్నయ వదములు, పాదములు, పదములు, అనేకములుగలవు.

సభా 2 ఆ రీతి పద్యము.

రయవిలత్రురంగ మతరంగములన్ మదనాగనక్రపం చయములసంచరచ్చటుల పైకికమత్యములక భయంకరం బయి యడుపున్దిభోజమకురాంధకవారిధియుంగలంగని ర్ణయతరకోమహుతనితాంత సమామలమైతుంగులునక అరణ్యం ఆ రీతి పద్యము ఎర్రాచగడ.

రయవిలత్రురంగ మతరంగములక మదనాగనక్రపం చయముల సంచరచ్చటులపై నీకమత్యములక మహాన్నతం బయి కరురాజవంతురు డుదయంబున కర్ణయుబొంగెబ్రహ్మర ద్ధుడదుమనోహర త్రకటంగుల జడ్యులవారి యుద్ధరథక

ఇట్టి యాదాహరణము లనేకములు శారాయణమూర్తి గారు చూపి ఈవిషయములు ముగ్ధుండు విభులముగా జల్లడించెదమని చెప్పి సభ్యులకు వందనములతో తమ యుపన్యాసము ముగించిరి.

అధ్యక్షులకు సత్యశారాయణగారు డాక్టరు శేషగిరి రావుగారు చేయమన్నపని ప్రశంసించుచు, ఆంధ్రమహాజనలలో పరిశోధన సల్పవారందరు ఈపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము తరపున తమ పరిశోధనలు ప్రచురపరచి జనసామాన్యమున కుపయోగపడెదరని కోరి సభ ముగించిరి.

బ్రహ్మశ్రీ యేమారీ నరసింహంవంటులుగారు సభకు దెండుటచే ఛాన్సెలర్ గారిస్థానే వారు వచ్చినట్లు సభ్యులు సంతోషించిరి.

పరాకిమిడి

శ్రీ గవర్నరుగారిరాక:—శ్రీ మహారాజావారిచే మావట్టము నుండి 85 మైళ్లదూరము గలపురంసరకు చేయబడుచున్నరైలు మార్గము మట్టికని పూర్తికావచ్చినది. 85 మైళ్ల కమియ్యకేసిరి. రానున్న జనవరి నెలలో శ్రీ చెన్న పురి గవర్నరుగారు దయచేసి మొదటి రైలులో ప్రయాణము చేసెదరని తెలియుచున్నది. అప్పటికి 85 మైళ్ల పూర్తికాక పోయినను 15 మైళ్ల వారకాసి నరకై నమా కమియ్యవలెనని మిక్కిలి యరుకుగా పనులు చేయుచున్నాడు. ఈ రైల్వేనిర్మాణముతో శ్రీ రాజావారికి రైల్వేనుండించునట అరికేయొకైకాదు.

మ్యూన్సిపల్ ఎన్నికలు:—మావట్టము మున్సిపల్ ఎన్నికలు 8, 9, 11 వార్డులకు జరిగెను. 8-వ వార్డుకు పోటీ లేకయే ఎం. సత్యశిరావుగారు ఎన్నికొందరి 9, 11, వార్డులకు అమ్మారావు సాంబమూర్తిగారు విజయములైరి.

గంధాలయ సంఘము:—శ్రీ కృష్ణశిలాసగ్రంథాలయ సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద వాటగు సంవత్సరములనుండి బ్రలి గుమ్మలూరి నిరసింపాశ్రమిగారిచే పురాణ కథనము గావించబడుచుండుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హము. 5 మాసములనుండి ప్రతిదినము పురాణకాలక్షేపము చేయుటకు చూర్చి యున్నారు. రెండువందలనుండి కరకువచ్చి విజయవాహు శ్రీ కాశ్యపగారికి ఇటీవల సింహాలాటపురుగునటు కుండలములు బహుమతిచ్చి ప్రశంసించుచున్నారు. ఈరూపమున గంధాలయ సంఘమును గంధాలయమును ఉన్నతదశకు తెచ్చు భారము అధ్యక్షులు శ్రీ. వి. కనకాచలం వంటులు. ఎం. ఏ. గారి దని విన్నవించును.

ధర్మశాస్త్రప్రచారక మండలి:—బ్ర శ్రీ కావ్యశిర్ధ బంతువల్లి వల్లయ్యకాశ్యపగారి అధ్యక్షత్వక్రింద స్థాపించబడిన ఈ సంఘమువారు శ్రీకారదానివాహకావనముపై అకమాల ప్రచారము వాగాచేయుచున్నాడు. అధ్యక్షుల వల్లయ్యకాశ్యపగారు ఆంధ్రదేశప్రచారముకై బహుమతి బరంపురఃపుత్ర పురం, శ్రీకాకళం, రాజమండ్రి, ఏలూర, బందరు, బెజవాడ, మున్నగు ప్రాంతములలో ఉపన్యాసము లిచ్చియున్నాడు. ఇంకనూ ఆంధ్రదేశముగల వివిధ ప్రాంతములకు పోవుచు, ఉపాధ్యక్షులగు బ్ర శ్రీ వాసా నూర్యశారాయణకాశ్యపగారు గూడ వివాహకావనముపై తమ అభిప్రాయము తెలియజేయ నెలవ్వు కమిటీవారిచే కోరబడియున్నాడు. కార్యదర్శి జి. సత్యశారాయణ ఎం. ఏ. గారు శాస్త్రీయవివాహకావనముని ఢిల్లీ, చన్న పురి కావన సభలకు ప్రతులు అందజేయించి పంపియున్నాడు.

(ఒకవిలేఖరి)

బొంబాయిలో బహిష్కారయత్నములు

బొంబాయి అక్టోబరు 4:—బొంబాయి యువజన ప మిలివారు నైనును బహిష్కారప్రచారము గావించుచు 6 రక మాలకరపత్రములను పంచిపెట్టిరి కమిషనువారు వచ్చువరకు ప్రతిరోజుజరగవలసిన కార్యక్రమము వానియందు నూదించ బడినది. ఆరోజున కమిషనుయడల ఆయివ్వుక దెచ్చును. పురము నందన్నిచోట్ల బహిష్కరసభలు జరగ నిశ్చయించిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీలక్ష్మి శిల్పశేఖరి

పెద్దాపురము

శిల్పశిక్షణ

పెద్దాపురములో శిల్పవస్త్రములను తయారుచేయు శేఖరి మాదితప్ప ఇతరులకు శేఖరిలేనే లేదను విషయము మన ఆంధ్రులకందటకును తెలిసిన సంగతియే, మాయొద్ద అందటకును పనికివచ్చు శిల్పవస్త్రములు అన్నిరంగులలోను సాదా అంచులు, సాదా కమ్ములు, భరి అంచులు, జరి కమ్ములుతో సిద్ధముగానున్నవి. మా సరకులు ఇండియాలో అన్నిచోట్లను దొరుకును. మా సరకులకు మా ప్రేమమార్కు ఉండితీరును. మా ప్రేమమార్కులులేని బట్టలు అనగా వస్త్రములు మాయికావని తెలియవలెను. కావలసినవారికి స్వాంపులు ఉచితముగా పంపబడును.

ముప్పన సోమరాజు అండ్ వీర్రాజు,

ప్రాప్తిబంధు: శ్రీలక్ష్మిశిల్ప శేఖరి
తెలిగ్రాఫ్ ఆడడు. } పెద్దాపురము
"శిల్ప గుడు" }

గోదావరి, కృష్ణా, జిల్లాల

రీసెటిలెంట్లు

గ్రామముల పట్టిక

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

గత సెప్టెంబరు రీ సెటింగు జరిగిన గ్రామముల గ్రామపంచాయతీ శ్రీయుత దండు వారాధిపతిగారిచే నడుగబడిన ప్రశ్నకు జవాబుగా యీ దిగువ పాఠమునకును గ్రామముల పట్టిక రాబోవు శాసనసభయందు పెట్టబడును.

క్రమ దస్తావేజులను జట్టిచేసి, కవుళ్ల చేతులబట్టిచేసి, గ్రామముల విలువను నిర్ణయించుచు గ్రామములు:—

తూర్పు గోదావరి జిల్లా

అమలాపురం తాలూకా

అయినప్పటి బంధులంక భట్టుపల్లి గంగలపల్లి ఇరుకు మండ మొగలపల్లి నడుపూడి, నల్లపల్లి పాలగుమ్మి సమస్త గ్రామములను చింతలపూడి వెంకటపల్లి వేరువరం మడుపల్లి పులిపల్లి వస్త్రే చింతలపూడి వెంకటపల్లి వేరువరం మడుపల్లి పులిపల్లి.

రాజ్ గోదావరి తాలూకా

కొత్తపల్లి, సివకోడు, గోగనపరం, కత్తిమండ, అంత ర్వేదిపాలెం, ఆలేయపురం, కత్తుంగ, లొల్ల, పులిదిండి, పేర వరం, రాజవరం, ఉచ్చిలి, తెలివేడు, జడ్డిపల్లి, వనంశిపాడ.

పెద్దాపురం తాలూకా

పులిమేడు, గోరింట, వడ్లమూడు, భద్రవరం, లింగంపల్లి పేరవరం, ఉలిమేళ్ళవరం, కండ్లకోట, గండ్లపల్లి, దివిలి, పెద్ద రాజవరం, మురారి, రంగంపేట, మల్లిపల్లి.

రాజమండ్రి తాలూకా

రాలుజొల్ల, అమృతాపురం, సున్నుపాడి రామవత్సరం తండ్రికొండ బొల్లిదుపాలెం గాడెపాలెం కేరవరం గోకవరం పీఠ లంకపల్లి రంపకపల్లిపాలెం పెంబుపల్లి నాగంపల్లి కొత్తపల్లి శ్రీమన్నారాయణపురం, మల్లవరం మడికొండ కృష్ణ నిపాలెం కణిపూరు తిరుమలయ్యపాలెం కిరీమపల్లి.

రామచంద్రపురం తాలూకా

మారేడులక అరికేపుల అనకుడుల కొడవల్లి పీఠాచల శాసనం ముకుటలూరు తాడేపల్లి నడుపూడి పసపూడి పు లుగుర్ల పెద్ద పల్లి మత్తనపరం ముమ్మమల్లి, మెల్లూరు, లొల్ల, పెడపాడు, సోమేశ్వరం, చోడవం, నరసాపురపుపేట, అనపల్లి, కొంపదూడు.

పోలవరం తాలూకా

వరంపూడి, తాడువోయి, గనపవరం, లక్ష్మణుగూడెం.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

నిడదవోలు తాలూకా

వేగేశ్వర పురం, వాడపల్లి, దొమ్మేరు కటకేశ్వరం, గోపాలపురం, కాల్వారి.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా

పోతవరం, నలమూడు, మాధవరం, జగన్నాథపురం, కొనల, అనంతపల్లి, దోబచ్చెర్ల, కొనిపాడు, మంగనూరు, అనంతగిరిపాడు, వరిమెళ్ల విట్టపల్లి, కాకరమూడి, పొదంపూడి, ఉండుతూరు, చేబ్రోలు, పెప్పర, మున విల్లూరు.

భీమవరం తాలూకా

అన్నకోడేరు దిగుమడులు కొమరాడ ఎడ్లగండ్ల రామలలితేశ్వరం యనమడులు బొండాడ మహాదేవపల్లి ఉండి సీసలి.

తణుకు తాలూకా

ఉసులపల్లి ముక్కామల కాకరపల్లి యిండపల్లి పేర పల్లి మల్లేశ్వరం విట్టపల్లి కామల ఇల్లిండ్లపల్లి కావలిపురం వడ్లూరు కొమలు అరవిలి కడారకం.

నరసాపురం తాలూకా

నిరిగలపల్లి మూలపల్లి భీమలాపురం నడపూడి బూరుగుపల్లి దొడ్డిపల్లి మట్టపల్లి పెనుకూడెం సుమ్మలూరు మాడపా గు కొంలేరు అగల్లు దుమ్మంపాడ సీతారాంపురం వల్లనలం కొప్పల్లి మత్తపూరి.

ఏలూరు తాలూకా

శ్రీపట్టులంక నూకన్నగూడెం గుండుగోలను దెండులూరు మాడేపల్లి.

చింతలపూడి తాలూకా

రాజవరం కేరవరం చింతలపూడి భట్టరాజుగూడెం.

కృష్ణా జిల్లా

బండరు తాలూకా

అక్షలమన్నాడు నందిగామ పామపల్లి వర్రాళ్లపల్లి చిన్నపాండ్రాక సామలూరు లక్ష్మీపురం రాళ్లపాలెం గోకవరం కాకర్లమూడి తిరిసిపూడి.

గుడివాడ తాలూకా

కావవరం పెరినేపల్లి దోడపల్లి నడ్లపల్లె కవులవరం మన్నకోలు కూరూడ చంద్రాయ బంగలూరు రమారూడి పేర వోలు భూదలపల్లి పెరయేరుకూడు బొమ్మలూరు నూడెళ్ల పేల్లూరు పెదపాలపల్లి చవులపల్లి తమిళ నందివాడ అగిరి రాల తుమ్మలపల్లి పెన్నూపూడి భద్రవల్లి పెదవెరినాడ చిన విరివాడ పానుకునూడ దండిగనపూడి అయినంపూడి వసుమట్టు పెరవరపూడి.

నందిగామ తాలూకా

గొట్టాకల్ల నరసింహారావుపాలెం మాగల్లు గుమ్మడి దుట్టు అంగండ్లపాడు ముచ్చింతల కంభంపాడు పాలపల్లి పోచ విరం గంగపల్లి లింగాల పేరువరం పెనుగంపిపూలు వెంకటాపు రం రేబ్రవరం తొట్టగుడిపాడు కొంపూరు సోమవరం దండ్రవ రం బుడవాడ అన్నవరం వత్సవాయి.

కైకలూరు తాలూకా

వరహాపల్లి చింతపాడు గోపవరం కొల్లెటికోట రాజ పట్నం తాడినాడ సోమేశ్వరం ఆలపాడు కొడకొల్లు సానడ ద్రవరం కలిదిండి చేపూరు లింగాల మండపల్లి దేవపూడి ము లగలపల్లి కొచ్చెర్ల చోరంపూడి.

దివి తాలూకా

వెకనూరు, నంగిగడ్డ, తలగడదివి, చోడవరం, భావదేవ రవల్లి, కొడూరు, పెండుమూడి, చిరువోలంక, విశ్వేశ్వరపు ల్లి, ఎదురుమొండి.

వెజులపల్లి తాలూకా

కామలపాలెం, బంకాపల్లి, చంద్రాప, గనపవరం, పెల్ల టూడు, చేగిరెడ్డిపాడు, అకుమూరు, కవులూరు, వెలగలేడు, కొత్తూరు, తాడేపల్లి, పెడపాడుపాడు, ఇల్లపాలెం, కొండపల్లి, రాయనపాడు, జక్కంపూడి, కంఠలపాడు, ఎగిరిపాడు, కొల పెట్టు, నిడమనూరు, దోనెలకురూరు, సోరంకి, లంజలంక, పేల్లూరు, ఉప్పలూరు, ఈశుపుగల్లు, తెన్నేడు, కడిపాడు, పొద్దులూరు, నెప్పల్లి, కొంపూరు.

(2) తనభాద్రపదమాస బట్టి భూములవిలువను నిర్ణ యించుచు గ్రామములు.

తూర్పు గోదావరి జిల్లా

అమలాపురం తాలూకా

నడుపూడి, గంగలపల్లి, బంధులంక, లొండవరం, పేరూరు, ఇరుడుపల్లి, సమస్త, భీమనపల్లి, భట్టుపల్లి, వేరువరం, అయినపల్లి, లొత్తరమూడి, దేవరపల్లి, నంగవరం, విలపల్లి, వస్త్రేచింతలపూడి, తాండవపల్లి, బొడపపల్లి, గోపయ్యలంక, అల్లవరం, గోపవరం, సానపల్లిలంక, కొమనపల్లి, గున్నేపల్లి.

రాజ్ గోదావరి తాలూకా

కూనేపల్లి అప్పనపల్లి వాడేపుపల్లి తాటిపాక నగరం, మామిడిమడులు, గెడూడ, మొగలిమడులు, పొదలూడ, పాలగుమ్మి, కదలి, పాన్నమండ, ములికిపల్లి, మానవరం, చింత లపల్లి, సివకోడు, గుడిమలంక, లక్కవరం, ఇకుమమండ, కత్తి మండ, విశ్వేశ్వరాయపురం, మల్లికిపురం, అంతర్వేదిపాలెం, మోరి, రామరాజులంక.

పెద్దాపురం తాలూకా

పులిమేడు, గోరింట, వడ్లమూడు, చిన్నబ్రహ్మదేవం, పొట్లూరు, కత్తిపూడి, దొడ్డిపంట్ల, సింగంపల్లి, మట్టిపూడి, నల్లిమల్లి, దివిలి, రంగంపేట, గుడివాడ, ఉలిమేళ్ళవరం, కట్ట మూరు, కండ్లకోట, జగ్గపల్లిమర్కపురం, నూరంపాలెం, వాలు తిమ్మపురం, అనూరు, కొంపపాడు, వెంకటాపురం, పెద్దరాయ నరం, మల్లపల్లిపేట, రాయభూపాలపల్లి.

రాజమండ్రి తాలూకా

కేరవరం, నల్లగొండి, రఘువేణపురం, ముగల్లి, మునక పల్లి, కొడి, మునగాల, శ్రీరంగపల్లి, సుమ్మలవొడ్డి, నరసా పురం, బంబూపల్లి, కావవరం, బూరుగుపూడి, దోసకాయ లపల్లి, కొలపూలు, గోడల, పాలవెర్ల, శ్రీకృష్ణపల్లి, భూ పాలపల్లి, రాజవోలు, పెనుగిరి, కొండ గంటూరు, నామ వరం, పెద్ద కొండపూడి, చిన్న కొండపూడి.

రామచంద్రపురం తాలూకా

ఉంపూరు, కండులపాలెం, ద్రాక్షరామ, వెలంపాలెం, కాలేరు, వెల్లూరు, వడ్లమూడు, పెడుకుపాక, నరసాపురపు పేట, చోడవరం, పసలపూడి, సోమేశ్వరం, లొల్ల, కటుకులూరు, పెద్దపల్లి, పులుగుర్ల, మత్తపూరు ముచ్చమిల్లి తోవపల్లి ఎనమడు తాడేపల్లి కొవ వరం నెంటూరు మార్కాపురం.

పోలవరం తాలూకా

వరంపూడి అంకంపాలెం కమ్మయ్యపాలెం జీతిగుమ్మి రామన్నగూడెం దక్కగూడెం ములగపల్లి మత్తగూడెం పెద్దపల్లి మొయినగూడెం అక్కంపేట మున్నగూడెం పట్టా పాలెం స్వర్ణవారిగూడెం లక్ష్మణుగూడెం మంగలదేవుపేట బూసరాజపల్లి.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

నిడదవోలు తాలూకా

వేగేశ్వరపురం పెరికన మెట్ల పుమార దేవం ఆరికిరేపుల వేమలూరు కాల్వారి వాడ పల్లి మల్లవరం పనివనల జమ్మ నందమూరు దొమ్మేరు చాగల్లు ఉనగల్లు కొరుమామిడి కటకేశ్వరం చిక్కాల దుడుమ్మూరు బండాపురం గోపాలపురం కేవరపల్లి కల్లంట్ల.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా

వీరంపాలెం పోతవరం.

భీమవరం తాలూకా

మోగల్లు పాలకోడేరు గంగపల్లి కొమరాడ బలుగు మూడి చినమెరం వేంపాడు కోవల్ల పెదమిరం వెల్లూరు గొల్లకోడేరు యనమడులు దిగుమడులు తాడేరు విన్నాకోడేరు గోరగనమూడి పెండ్ర కొండపూడి అండలూరు నముడూరు తోలేరు శృంగ పుతం కొట్టపాడు వీరనాసరం మంతెపూడి.

తణుకు తాలూకా

ఉసులపల్లి వెలగడులు నూర్యారావుపాలెం దువ్వ లేతలి కాకరపల్లి ముక్కామల యిండపల్లి కాగ్గూరుమడకల్లి తూరుపు పిట్టల దేమవరంపల్లి కాకలపల్లిండ్లపల్లి కావలిపురం పేకేరు మల్లేశ్వరం చెడుకువాడ కంలేరు కాకిలేరు వేదలి శివాంతం ఇలపల్లి రమణపాలెం మానకల్లు కొలేలపల్లి.

చింతలపూడి తాలూకా

రాజవరం, కేరవరం.

కృష్ణా జిల్లా

బండరు తాలూకా

అక్షలమన్నాడు, అరికేపల్లి, బొట్టపాడుపాలెం, బుడ్ల పాలెం, గోపునపాలెం, వాస్సేనపాలెం, కప్పలదొడ్డి, పోల పల్లి, పొట్లంపాలెం, తిరిసిపూడి, అర్జమూరు, చెరుకుమిల్లి, గోకవరం, ఈటేరు, కాకర్లమూడి, కామూరు, మంగినపూడి, మూలపల్లి నందిగామ, పెదపట్నం, పోలవరం, సింగరాజు పాలెం, తాళ్లపాలెం, ఎండపల్లి, మునిపేడ.

గుడివాడ తాలూకా

కుడరపల్లి, పెదవిరివాడ, పానుకునూడు, చినవిరివాడ, వేన్ననపూడి, దండిగనపూడి, నెరతనమూడి గొంగళ్లమూడి మెరకగూడెం పేరూరు పడల పూడి కొమ్మలమూడి గున్ననపూడి పుట్లచెరువు చాకరం సీపూ డి తాటిపల్లె రమణపూడి కొండిపల్లె రిమ్మనపూడి అయినం పూడి పాలుమెట్ల కలవపూడి మచ్చికాయలపూడి కొమర వోలు.

నందిగామ తాలూకా

పెద్దాపురం, దొడ్డివేరపాడు వైరధాదియన్నవరం, ఈ రెల్లపాడు, చకటపల్లి, తాతన్నవరం, లక్ష్మీపురం, గోకరాజు పల్లి, జమ్మవరం, గొల్లమూడి, దండవరం, కొంకలపల్లి, రామ పురం, సోమవరం, దడులూరు, తొట్టగుడిపాడు, కొంపూరు, గుమ్మడిపల్లి, అనిగండ్లపాడు, ముచ్చింతల, రేబ్రవరం, కంభం పాడు, తాల్లూరు, మాటసేనిపాలెం, కాకరవాయి.

కైకలూరు తాలూకా

కొత్తాడ పెంచలపల్లి సోమేశ్వరం ఆలపాడు పల్లెనాచ వడ్లపాడు అప్పాపురం మండపల్లి బొమ్మినంపాడు చిగురుకోట అయ్యవారి దండవరం అనవరం వింజవరం తామరకొల్లు వేమ వరప్పూరు రావపట్నం వరహాపల్లి కాళ్లవాలెం తాడినాడ పోతుమర్ల వెంకటాపురం సానపల్లవరం కొరుకొల్లుముల గలపల్లి.

ప్రభుత్వ శంకరరావుగారి కార్తీకార్ప గ్రాండు నర్కసు బెజవాడ యందు 6-10-28 తేది నుండి 6 దినములు మాత్రమే ప్రదర్శింతురు.

సింహములు, పెద్దపులులు, ఏనుగులు, ఎలుగుబంటులు, పశువులు మున్నగు వాటి ఆద్యుతపనులు చూడతగినవి. బి. వి. వి. నాయుడు, జనరలు మేనేజరు

1928 జూలై నెలలో జరిగిన ఖద్దరునిర్మాణ విక్రయముల పట్టిక

రాష్ట్రము	నిర్మాణము			విక్రయము		
	1928 జూలై	1927 జూలై	1928 జూన్	1928 జూలై	1927 జూలై	1928 జూన్
అట్టెరు	రూ. 15098	5755	9582	10628	10476	5899
ఆంధ్ర	14857	29980	17661	20450	43116	18686
బీహారు	8210	15293	12883	18616	9247	18253
పంజాబ్	86559	22648	34876	22447	19850	29827
బొంబాయి	"	"	"	30895	29768	18398
బర్మా	"	"	"	1296	1718	1654
ఢిల్లీ	1487	1988	1487	1519	1878	1298
గుజరాత్	1384	4090	4810	17281	5916	7659
కర్ణాటక	8215	6984	5987	11315	4793	10878
మహారాష్ట్ర	2526	2451	2068	12762	10549	17601
తమిళనాడు	12823	6298	7109	8096	5186	6720
ప్రదేశ్	78443	122299	66140	67498	87416	76684
శ్రీశైలం	931	728	1103	8657	3026	5402
సంయుక్త ఆంధ్రప్రదేశ్	5888	5647	7868	18868	6626	11970
ఉత్తరప్రదేశ్	4311	5147	3650	3797	3252	2011
మొత్తము	185672	229493	174569	286575	242269	224885

వీహులెక్కలు పూర్తిగా రాలేదు.

(ఎంగుయిడియా 27-9-28)

బెజవాడయందు పట్టుకువర్కు డిపార్టుమెంటుకార్యాలయమువారు క్రొత్తగవచ్చిన సూపరిం టెండింగు ఇంజనీరుగారి గౌరవార్థ మొనర్చిన సన్మానసభ.

హార్టాగు కమిటీ

పైమనుకమిషనుకు విద్యావిచారణయందు సహాయముజేయు ఉపసంఘమువారు మదరాసులో విచారణ సాగించుచున్నారు. ఆర్. ఎం. స్టాథంగారు, సర్ సుల్తాను అహమ్మదుగారు, సర్ ఫిలిపు హార్టాగు (అధ్యక్షులు) గారు, జి. ముత్తులత్తమ్మగారు, రాజా నరేంద్రనాథుగారు వరుసగ కూర్చొని యున్నారు.

(ప్ర. ఫో. బీ)

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి నాథ)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు }
 నిండుకాలికొలెందు ఛదర్ వైటు కాలితములు }
 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము }
 అల్పవ్యతికాకార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేళి, మద్రాసు.

ధర రూ 2 8
 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 7, తంబుకెట్టిపేళి, మద్రాసు.

సంస్థాన ప్రజలు తేజ బహద్దూర్ సత్తు

ట్రైవాండ్రంలో యిష్టాగోష్ఠి

తిరువేండ్రం, అక్టోబరు 2:—దక్షిణభారత సంస్థాన ప్రజలపక్షము వారికిని తేజబహద్దూర్ గారికిని యిదివరకు జరుగుచుండిన యిష్టాగోష్ఠి ప్రపంగములు తేజ బహద్దూర్ గారు కన్యాకుమారి అగ్రమండు తిరిగిరాగానే ప్రారంభమయ్యెను. సంస్థానప్రజల (వర్తనిధియు) భారత సమాఖ్యవదలిత (ఫెడరేషన్ ప్రభుత్వ) భారత సంస్థానములును స్వతంత్రసభ్యులుగా నుండవలెననియ నెను. నెహ్రూ నివేదిక ఫెడరల్ వదలిక విముఖముగా లేదనియు సంస్థానము లట్లుకోరుచో తమకేమియు అభ్యంతరములు లేవనియు సప్రగాహు తెలిపిరి. నెహ్రూ కమిటీ బ్రిటిష్ పరిపాలిత దేశమునకేగాని, సంస్థానములకు కాదనియు, భారతదేశమునకు స్యాతంత్ర్యము లభించిన సంస్థానములలో గూడ కాధ్యతాయిత ప్రభుత్వము తప్పక యేర్పడవలెననియు నితడు చెప్పెను. బ్రిటిష్ పరిపాలిత దేశమునకును సంస్థానమునకును ఒకే ప్రభుత్వముండి సంస్థానాధీశ్వరుల అధికారములు తగ్గినయెడల వారి కని యిష్టముండదని వారు చెప్పిరి భారత సంస్థానము లన్నియు నెహ్రూ నివేదిక నామోదించ వలెనని యితడు కోరెను. అంతటితో సభముగి నెను. (ఆ. ప్రె.)

శాంతి నికేతన చిత్రకారులు గుంటూరు వచ్చుట

అందమగు చిత్రపటములు ప్రదర్శింపబడుట మా స్వకీయనిలేఖరి గుంటూరుపురమునుండి మాకిట్లు రంతి నంపుచున్నారు. శాంతినికేతన చిత్రకారులు యిచ్చటికి దయచేసి తాము వ్రాసిన చిత్రపటములను మునిసిపల్ లైబ్రరీ భవనమున ప్రదర్శించిరి. ఈ ఉదయము విజ్ఞానవంతులగు ప్రేక్షకుల సమఖిమున మా జిల్లా వైద్యాధికారియగు జె. బి. వైద్యాగారు చిత్రపట కాలను తెరచిరి. గొప్పలేఖకలచే వ్రాయబడి మిక్కిలి మనోహరములగు చిత్రపటములు వీరిలో పెక్కు గలవు. ఈ ప్రదర్శనము అనేకమంది ప్రజల నాకర్షించుచున్నది. ఇచ్చట నిది మూడురోజులు మాత్రముండి యితరస్థలములలో గూడ సంచారము చేయుచుండును.

జగదీశచంద్రబోసు కలకత్తాచేరుట

కలకత్తా, అక్టోబర్ 3:—అనేకదేశములుమట్టి వచ్చిన జగదీశ చంద్రబోసుగారు బొంబాయినుండి సేను కలకత్తాచేరిరి. బోసుకళాశాలలో ఉపాధ్యాయులును, కలకత్తా పురప్రముఖులును పలువురు బోసుగారిని, వారి సతని ఆహ్వానించిరి. బోసుగారు పుష్పమాలలంకృతులుగా చేయబడిరి. బోసువారికి తగు విధమున నందరు సత్కర్యలు గావించిరి. బోసుగారు తీరికలేక పోవుటవలన చాల దస్సిపోయినారు. విశ్రాంతికావలెనని వారు ఫ్రీప్రెస్ ప్రతినిధితో చెప్పెను.

సిన్హా సహకార సంఘముల మహాసభ

రామదాసుపంతులుగారి యభిప్రాయము కలకత్తా, అక్టో 3:—పరపతిసంఘములకు ప్రభుత్వము వారి జోక్యమునలన నష్టము వాటిల్లినది జె. జే. మైత్రాగారి యభిప్రాయముతో నేటికేభవించుచు, సిన్హాసభలో చాల ప్రాముఖ్యము వహించిన రామదాసు పంతులుగారు సభాకార్యక్రమమునుగురించి యిట్లు చెప్పెను: సభవలన మూడు విషయములు వ్యక్తమైనవి. 1. మూడుసభలకు సహకారము లేకపోవుట. 2. అధికారములు సరిగా నిర్ణయించబడక పోవుట, 3. ప్రజల వాటిబాధిలాష యభివృద్ధియగుట. ఈ మూడింటినిగురించి బాగుగా నాలోచించినచో నిది పరపతి సంఘము లెట్లు వృద్ధియగునను ఒక్కప్రధాన సమస్య యగును. అధికారుల చేతిలోను, సామాజికారుల చేతిలోను చిక్కుక పోయినయెడల ఈ ఉద్యమము పరియగు పద్ధతులతో అభివృద్ధియగును. భావి సహకారోద్యమ వ్యాప్తికై సిన్హా మహాసభ చాల తోడ్పడినది. (ప్రె. ప్రె.)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(5-10-28)

సీమజుల్లి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు... క. ఆ. 22 x 22 మంగిసూదు (2) 8-11-0... 22 x 22 "మూటానైకిలు" (2) రు 8-5-0...

నూలు

40 నెంబర సీమ (5 పా కట్టలు) - బూత్ రు 6-2-0... చలన (కొంగ) రు 7-8-0; చలన ("ఎనిటిక్లెట్") రు 6-11-0... 40 జపాన్ (పదిపానులకట్ట) అయిదు నత్తరములు...

సిమెంట్ పిపా వెల:-

గిల్ గో-పేమ్ ("చెయ్యి") రు 14-14-0... జర్మన్-సెమెంట్ 10-0-0

చక్కెరములు యొక్క ధర:-

బావా "రెడ్" రు 26-6-0 అక్టోబరు నుంచి మార్చి వరకు రు 26-6-0.

వేరుసెనగ నూనె

పీపాలలో రు 115.

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 102-0-0

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7 టు 7 1/2) "అవ్కంట్రిస్" రు 1-4-9; 1-5-0... (8 టు 8 1/2) " " రు 1-8-6 టు 1-8-10... (8 1/2 టు 9) " " రు 1-8-6 టు 1-7-3...

మాన ఫోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాక... ఈ మాత్రలు మేహవాతరొప్పులను వెంటనే మాన్పును.

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా,

విద్యార్థుల పాఠ్యగ్రంథములు

ముద్రణాదిదోషములు

శాఖగుర్జారా క్రిందటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నొకవిద్యార్థి తనకుగల్గిన పంచేపామును గూర్చి వ్రాసినది కొందఱు మిత్రులు శాకుంతలపీఠ, శాకుంతలిన పమాధాన విడి:-

అవిద్యార్థి వ్రాసినట్లే "బ్రయ" శబ్దముగాని "వయ" శబ్దముగాని యేవిధమున వ్రాసినట్లు. "ప్రాయ" శబ్దముగలదు. అది "ప్రాయ్య" శబ్దమునకు రూపాంతరము. "ప్రాయ్య" శబ్దము "పాయ్య" శబ్దమునకు రూపాంతరము. కావున, "భిష్ముని వై" "బ్రయవై" అను భారతవైద్యపాదభాగమున ముద్రణ దోషముగలిగియుండవచ్చును. "భిష్ముని వై" "బ్రయవై" అని యాపారము దిద్దబడదగును. భిష్ముని వై పాయ్యవై అనగా భిష్మునికి సంతాపము గల్గించుట అని యర్థము.

ఏ-గ్రూపు తెలుగున శరీరరహితమున వద్యగ్రంథము చివరి టిప్పణియులో గూడ ననేకదోషములు గలవు. ఈయనా వారములు బహింపుడు:- "ప్రార్థ" "భయము" "బ్రహ్మము" పక్కరిశబ్దముగా వ్రాయబడినది. "బ్రహ్మము" అనగా "వేద" అనియర్థము. అది "బ్రహ్మము" అని యుండవలెను గదా. ఏమన "బ్రహ్మము" అనగా "మూర్ఖము" అని యర్థము.

"కాలిహోత్రునోద్ధ" అతి సమాసములోని వ్యాకరణాంశము నెఱిగించు సంకర్షణను 25 వ పుటలో

కాలిహోత్రునియొక్క ఒక కాలిహోత్రునోద్ధ (సంధివరి చేయదు 24) అని వ్రాసిరి. అది పెద్దపొరపాటు. కాలిహోత్రుని మూలము అట్లేవిడిచియుంటినిది. కాలిహోత్రు ఒక కాలిహోత్రునోద్ధ అనియుండవలెను "యొక్క" శబ్దమునకు లోకంబులో నెవరినోదేశించి సంధి విడిచియుంటినిది బ్రహ్మగింపరాదు. అట్టి అప్రయోగములను గొందఱు విద్యార్థులు దానికి సంబంధించిన నూతనముగూడ ఆపార్థముచేసికొనిరి. వైదికవిద్యనామభిప్రాయములలో నేదైన దివ్యని సమర్థము నవ్వజెప్పినచో గృతజ్ఞతా పూర్వకముగ సవరించుకొందునని మన విచేయమున్నాను. కొంతకాలముక్రిందట నేను బ్రభునియమిత పాఠ్యగ్రంథముల దురవస్థను గూర్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్రాసినది. అనుభవమును సమర్థతయును గల ఉపాధ్యాయ పండితవర్గము గ్రంథగర్భయ సంఘాదులలో స్థానము గాంచుచే వాటిల్లుచున్న యన్యముల గొన్నిటిని బహుసంతాపముతో వెల్లడించితిని. ఉపాధ్యాయ పండితవర్గము వారును మొఱపెట్టుకొనుచునే యున్నారని. కాని యిదంతయు ఆరణ్యకాదనమే అయినదిగా. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ముద్దినదని కొందఱు మిచ్చి గంతులువేయుచున్నను విద్యా విధానాదులకు బట్టిన దేశభాగ్య మొకింతయు రూపుమానుచే! సోదరోపాధ్యాయ పండితులు భాషాభిమానులు దేశసేవకులును శ్రద్ధవహించి నమములు విసిరి (ప్రబలాదోళనము గావించి) విద్యాభ్యాసగతులు మాయించి కృతార్థులగుదురగాక యిది వినయపూర్వకముగ వ్రాసించుచున్నాను.

జనమంచి సేతారామస్వామి, ప్రధమపండితుడు, మ్యూసికల్ హైస్కూలు, అనకాపల్లి.

శాండో లేహ్యము.

గ్యారంటీ: శాస్త్రోక్తముగ కాబడినది! 20 తులముల డబ్బీ రూ 2-0-0 మాత్రమే.

తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము ఈ లేహ్యము ఒక గొప్ప మహాత్మునిచే శ్రాద్ధగా కనిపెట్టబడినది. మశాండో లేహ్యము నేనించిన యిండియ దుర్బలత్వము స్వస్థత్వము, కాస, క్యాస, పొండుపు, దుర్బలత్వము, అరుచి, సుందరత, నిక్కాక, పురాతనజ్వరము మొదలగు మేహవాద్యులు నివృత్తియై యిండియపుష్టి కలుగును. దేహదారుధ్యము నర్ధియగును. ఇది ప్రతివారును తప్పక నేనించునది. అనేక యోగ్యతా పత్రములు వచ్చుచున్నవి. ఇంకా దీని అద్భుతగుణములు వాడుకగ్రంథము దేహాత్మో పంజబును. ఒకడెప్పుడో నేనించినచో దీని అద్భుతగుణములు అనేక కాలములోనే బడయగలరు. వైద్యులకు తినినట్లుగనే తప్పక గుఱుమనియును. నేడే ఒకడెప్పుడు ఆర్థిక వ్రాయుడు. మేనేజరు:-

గుప్త ఆయుర్వేద నిలయం,

చరంపురం సిటీ (గంజాం జిల్లా)

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి పక్షపాతము

డర్బన్ ప్రజల యభిప్రాయము

బొంబాయి, అక్టోబరు 3:- సోమవారమునాడు డర్బన్ నగరములో దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతి పెడరేవ్ సభ జరిగెననియు, శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు కాంగ్రెస్ యొడల పక్షపాతము వహించుచున్నారనియు, ఇందువలన యితర భారత ప్రతిపక్షపాలకు హానికలుగుచున్నదని అన్యత్వమును కామెగారు చెప్పిరియు ప్రముఖత్రైక తండ్రి చెప్పుచున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికా కాంగ్రెస్ ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తము చేయుట లేదనియు, పెడరేవ్ నే నిజమైన ప్రతినిధియనియు కామెగారు చెప్పిరి.

ఈ ప్రతికట వచ్చిన తండ్రి కాంగ్రెస్ పక్ష స్పీష్ కు బాయివా సోమవారముతో కల్లి పోయెననియు, ప్రమాదము సంభవించునని తలచినవారు ప్రభుత్వమువారి మరతుల నంగీకరించినదియు, ఇప్పటికి వచ్చిన డరభాక్తులు 1500 అయినవనియు తెలియజేయుచున్నది. ఈ పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారి కరణుజొచ్చనివారు ఇమిగ్రేషన్ చట్టముక్రింద దేశాంతరము వంపబడుదురు. ప్రభుత్వమువారు అందరినీ కల్లగొట్ట దలచలేదుగాని ఆదేశముననుగులుకు సరియగు హక్కును నిరూపించువారి నందరిని పంపించుటలే వచ్చుననియు తండ్రి చెప్పుచున్నది. (ఫీ (వె))

బెజవాడ మునిసిపాలిటీ

(ఒక విలేజురి)

విశ్వప్రాప్తాప్తానిధ్యము

బెజవాడ, అక్టోబరు 3:- టి. వి. రాఘవాచారి రత్నయ్యగారి అన్యత్వక్రింద 8 వ తేదీన విశ్వప్రాప్తాప్తానిధ్య సభ జరిగెను. మునిసిపలు కాన్సిలునుకు తమ సంఘముతరపున ఒక పథ్యని నియమింప ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానించిరి. పథ్యలో నల్లరిచేర్చు నూచింపబడెను. శ్రీనిం. బ్రహ్మయ్యగారు స్వర్ణ ముఖ్యురాలుగాడు వి. శ్రీరామమూర్తిగారు అనపాజ అప్పల స్వామిగారు పి:కి 6, 8, 28, 82 ఓట్లు వకవగ వచ్చినది. చివరయందరిలో నొకరిని నియమింపగోరుచు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయ అన్యత్వన కధికారమొనగలదెను.

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు (నెం 78)

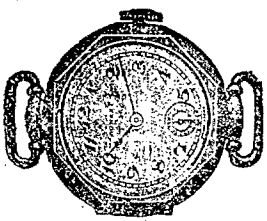
1-10-1928 తేదీనుండి సాల్వకోటార్సునల్ల చిన్న కన్ క్రెట్ మెంట్లకు, రాయపురమునల్ల వాగ్ కన్ క్రెట్ మెంట్లకు అంగీకరించు వడ్డతులు రద్దుచేయబడును. అన్ని సామానులు అనగా వాగ్ కన్ క్రెట్, చిన్న కన్ క్రెట్ మెంట్లు అన్ని వేదములకు రెండు వేదములవద్దకు ఆదివారములు, గడ్డ ప్రైడే, క్రిస్ మస్ దినము మొదలగు నెలపురోజులు తప్ప తరచు అన్ని దినములందు ప్రస్తుతము అమలులో నున్న ఈడిగర రైలుపబడిన విశాయింపు తప్ప ఇతర యేలాటి నిర్బంధములేక తీసుకొనబడును.

వి నా యిం పు

కొంపనాయిలు, పెట్రోలు, చిన్న కన్ క్రెట్ మెంట్లు సాల్వకోటార్సునల్ల తీసుకొనబడవు. అయితే పెట్రోలు రాయపురమునల్ల వారమునకు రెండురోజులందు అనగా మంగళ, శని వారములందు మాత్రమే రోడ్ నున్న క్రింద రవాణాచేయబడును. కొంపనాయిలు రాయపురమునందు సోమ, బుధ, శుక్ర వారములందు రోడ్ నున్న క్రింద తీసుకొని, రవాణాచేయబడును.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ గ్రంథములో శర్యుని గారడి, వాస్తవము, అంగ్ల ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూరత్న ద్రవ్యము, యంత్రములు, చీట్ల పేక తమాషాలు, విశోదవిద్యలు మనుష్యుని మాయముచేయుట, మాడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముల సమాధియగుట, శరీరము లేని తలచేత మార్పాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అన్నవి. దీనిచే మేజర్ చేయగలరు. నెల రూ 4. Mesmerised Talisman సంజీవి దీనిధరించిన విశ్వరత్నము; ఆరోగ్యము, బలము, ధనలాభము, తెలివి, అద్భుతము నిచ్చును వని చేకూరును. వ్యాపారమున లాభమునిచ్చును. అనేక మందిచే మెత్త పొందినది. 688 1-3 రూ 1-8, 12-3 రూ 1-8. ఆర్. జనార్దనరామయ్య, పుంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా.

ఆనంద గడియారములనే కోరుదు.
గడియారపు బినలు సరియైనవిని గ్యారంటీ యివ్వబడును.
కోట ఆనందకృష్ణ శెట్టి
నెం 4588 217, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

కౌను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద వలసకముల లోలాచులు, దుడ్డులు, మోపులు, బంగారు మొదలయినవి, ముంపు తాడులు, టంబర్లు మొదలగునవి తయారగు నున్నవి. వివరములకు ఈజిగువ విలాసమునకు వ్రాయుదు.

1149 ది ఆంధ్ర జూయలరీ మ్యాగజైన్ ఫ్యాక్టరీ కంపెనీ
హైదరాబాద్. (ఫోన్: 210 చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు.

మైనారు అగ్రికల్చరల్ డెవలప్మెంట్ కంపెనీ లిమిటెడ్

జంతుజాలము నష్టపరిహారము నిప్పించు సంస్థ. హెడ్ ఆఫీసు: బెంగళూరు బనవన్ గుడి.
యంకియా యందంతటను యీక్రింద కనువరచినచోట్లవలెన్నలు కలవు. రైతులుగాని తరతరుగాని వివరములు గోడ వారు వ్రాసిన బడయగలరు.
ప్రశస్తి తరములకు తగు శ్రద్ధ వహించి నెట్టిన సగు తరము లివ్వబడును. ఒక మాట పరీక్షించి చూడగోరెదము.
అమలాపురం కల్లూరు కొచ్చ (కాడూరు), రాణిపేట
బరంపురము (గంటాం) కొట్టాయం (లిదవానూరు) తంజావూరు
మచిలీపట్నం (కృష్ణాజిల్లా) కలకత్తా మల్కరా (కూడ్ల), విద్యానగర్
జోర్హత్ (అస్సాం) నంద్యాల (కర్నూలుజిల్లా) విజయనగరం.
సహకారపద్ధతులమీద పనిచేయుటకు శక్తివంతులైనవారు కావలెను. తీరమాగాని కమిషన్ గాని యివ్వబడును.

రశాయన చాయశాల

మేలైన గెట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

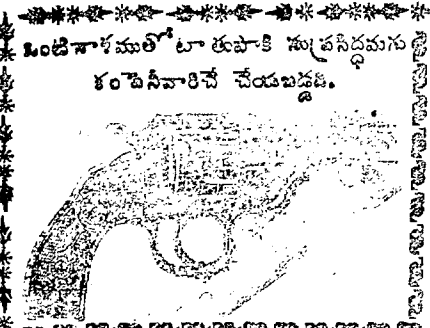
గెట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.
అన్ని రకములోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.
ఒక పర్యాయము మారకములను ఉపయోగించినవారు, మారంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను మట్టరు.

శాన్టి ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

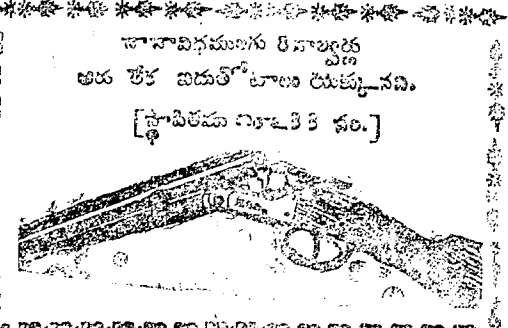
వెద్ద పురం శిల్పు బట్టలు.

మీ సొమ్ముకు తగిన విలువ } నాణ్యమైన సరకులు.
చాలకొలము వుండునట్టివి } సరసమైన ధరలు.

మైనూరు, పూనా, మద్రాసు, మారత్, తంజావూరు, కంబివరం మొదలగు ప్రతీకములలో జరిగిన ప్రదర్శనలను తోను మహారాజులను నాయకులను బంధువరకములను యోగ్యతాపత్రములున్న పొంది యున్నాము.
మా యొక్క సరకుల నాణ్యమైనతనము తక్కువ ధరలకున్నా మేము పొందిన బహుమానవరకములు యోగ్యతాపత్రములే నిదర్శనములు.
మా శిల్పుబట్టలు ప్రతిగ్రామములోను ప్రతిబట్టలపాపులోను దొరుకును. మా శేరుగు, శ్రేణు మాట్లాడుచూచి బట్టలు తీసుకొనవలెను.
మావద్దను అన్నిరంగులలోను అన్ని నైజాలలోను శిల్పకంఠువాలు, దొంగులు, పేటలు, సరసమిది, పొత్తుకంఠు వర్తింను, కోటింను, శిల్పులన్ను వేస్తుశిల్పు కోటింను, కంఠువాలు, దుప్పట్లన్ను నెం 100 రు లగాదుకు 250 నున్న నూలు బరీబట్టలన్ను దొరుకును. వివరములకు యీ పిగువ యడ్రుకుకు వ్రాయుదు.
జులిగ్రాఫిక్ యడ్రుకు. } వెనల నుబ్బారాయుడు అందు కో,
శిల్పు }
వెద్దాపురం. } శిల్పులందు కాటన్ క్లాత్సు మేన్యు ఫేక్చరర్సు, పెద్దాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

ధరలు
వరసము.
కొటలాగు
ఉచితము.

జులిగ్రాఫిక్ మోటార్ పాకి ముద్రసిద్ధముగ కంపెనీవారిచే చేయబడెడి.
నాళము 3.9, 3.8, 3.2 అంగుళములలో దొరుకును. ఎక్కువ కేటాలో పెట్టుకో గలిగినవిగాని దొరుకును. (8088)
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Charm Relief
AMRUTANJANI
Best Indian Pain Balm
AMRUTANJANI DEPOT
BOMBAY & MADRAS.

Price Annal 10 only.
AMRUTANJANI DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

కాశాశ్మశయ

కా మా మృ త ము 1676

ఈయోషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్ర ఘమ్మ కొనిన ఎంత నిస్సారమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంసారసా ఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో మూత్రములో గలసిగాని, ముందు వెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రమును దృఢ ముగా నిలిపివేయును. మధ్యన పుంసకులు, నరములబలుకు తగ్గి నవారు ఈమందునే పైకి పూతగాగుడ నుపయోగించిన విక్కిలి తక్కినవంతులు కాగలరు. మియు తరములు రవాన్య ముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత ములుగాగలవు. 20 మూత్రలీనీసా రు 2-0-0 అడ్రుకు:— అమ్మకొర్రుము నెం 1. ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా

క్షయార్యే లేహ్యము

దస్త్ర, ఉబ్బునము, కఠము, అల్ల, మొదలగు క్యాపకోళ పంబంధమున వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును. 15 రులి డబ్బి య్. 1-0-0 డి. పి. ఖర్చులు, ప్రత్యేకము.
3351

బంగారులో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిటి సంతోషి. తీనూము, క్షయ, పొండుపు, శుక్రవృద్ధి, శుభరాజ్యరము, వికాళక, నిస్సత్తువ మొదలగునాటిని హరించి బలమును శీర్ష వృద్ధిని, శాంతిని గలిగించు ఔషధరత్నము, కులం రు1 రు 12-0-0. 20 మూత్రలీనీసా రు 2-0-0. డి. పి. ఖర్చులు ౮6. ౨౯. ౨. అందు కో, అందు శ్రేయదహుజం, పెరిగెసి, నెల్లూరుజిల్లా.

వనంతితునుమాకరము

2126

ఇది ఆరోగ్యమునుగోరు ప్రతిమానవుడు నేనింపతగినది. కమేహము, క్షయ, పొండుపు, మూత్రవ్యాధులు, నాళమున మంట, అందు తీవ్రవ్యాధులు, పినిసిపోగొట్టును. అత్యుత్త మైన రసాయన, నాణ్యధము. నెల కులం 1 కి రు 20-0-0. 5 అర్చరసాయనశాల, ముత్తూరు, కృష్ణా.

కృష్ణాపూ రసి-బెడవాడ

ఇందు చాక్లరు ప్రిహిత కృష్ణమూర్తి కావ్యిగారిచే ననుస్థాపించుకొన బాణ్యములు తయారుచేయబడుచున్నవి. అది కాక. కోరికతో 1, 2, 3 రులయియును. శేట లా గు ౨౦౮౮. (1౩. నెం 3

అంబికామయ్య

వేదపాఠం: ఆపాదనలకివచ్చి ముండి ఉన్న వ్యాధులు ముదానులోపాద ముదానంకివచ్చి ఆరోగ్యవలదు. ఇచ్చి 188 శీలకరంకో 1 కో ప్రతికేమియు. కావం. తో ధర్మనైద్యం